

**ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მედიცინის ფაკულტეტი
2015 წლის სამეცნიერო მუშაობის ანგარიში**

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი – ალექსანდრე ცისკარიძე

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა.

სრული პროფესორები:

1. ალადაშვილი ალექსანდრე	11. ოკრიბელაშვილი ნინო
2. გაგუა რეზო	12. ოშიაძე მიხეილი
3. გალდავა გიორგი	13. ქარსელაძე რუსუდანი
4. თოდუა ფრიდონი	14. შაქარიშვილი რომანი
5. იმნაძე პაატა	15. ჩიგოვიძე თეიმურაზი
6. კეზელი თამარი	16. ჩხაიძე ზურაბი
7. კილაძე მერაბი	17. ცერცვაძე თენგიზი
8. კორძაია დიმიტრი	18. წინამძღვრიშვილი ბეჟანი
9. ლობჟანიძე გია	19. ხომასურიძე არჩილი
10. მარგველაშვილი ვლადიმერი	20. ჯორბენაძე თეიმურაზი

ასოცირებული პროფესორები:

1. ანთაძე ამირან	22. მანჯავიძე ნატალია
2. ანთელავა ნიკოლოზი	23. მაჭავარიანი პავლე
3. ბაგაშვილი თამილა	24. პატარაია გიორგი
4. ბერიაშვილი ზურაბი	25. ჟვანია გიორგი
5. გვენეტაძე არსენი	26. ჟორჟოლიანი ლიანა
6. გიგინეიშვილი დავითი	27. სულუხია რევაზი
7. გიორგაძე ელენე	28. ტაბიძე გუენარა
8. გონჯილაშვილი ვლადიმერი	29. ქიტუაშვილი თინა
9. გუგუცოძე დარეჯანი	30. ქრისტესაშვილი ჯენარა
10. დადიანი ქეთევანი	31. ღირდალაძე ავთანდილი
11. ვაშაძე თამარი	32. ყაზახაშვილი ნატა
12. ზურაბაშვილი დავითი	33. შარაშიძე ნინო
13. თავბერიძე ლევანი	34. შარვაძე ლალი
14. კალანდაძე მანანა	35. შაქარაშვილი მარინე
15. კაციტაძე გივი	36. ჩიხლაძე ნინო
16. კახაძე სოფიო	37. ცანავა შოთა
17. კვიციანი ნანა	38. ცისკარიძე ალექსანდრე
18. კობალიანი მედეა	39. ჭიჭინაძე კონსტანტინე
19. ლაბარტყავა ალექსანდრე	40. ჭუმბურიძე ვახტანგი
20. ლორია ლაშა	41. ხოდელი ნოდარი
21. მამამთავრიშვილი ნინა	

ასისტენტ-პროფესორები:

1. აბაშიძე რუსუდანი	15. კირვალიძე ია
2. აბულაძე ვალერიანი	16. ლურსმანაშვილი გია
3. ბარბაძე ქეთევანი	17. მამამთავრიშვილი გრიგოლი
4. ბარბაქაძე ირინა	18. მგელიაშვილი თეიმურაზი
5. გეგენავა მაკა	19. პეტრიაშვილი ალინა
6. გოგიბერიძე მამუკა	20. რუსაძე თამარი
7. გოდერძიშვილი ვახტანგი	21. სიხარულიძე გიორგი
8. გურგენიძე მამუკა	22. ფარულავა შალვა
9. დარჯანია ოთარი	23. ჩუხრუკიძე არჩილი
10. დოჭვირი თეიმურაზი	24. ჩხაიძე ზურაბი
11. ელისაბედაშვილი გიორგი	25. ჩხაიძე მამუკა
12. თოდუა მანანა	26. ჭიპაშვილი მარიამი
13. კაკაბაძე მანანა	27. ხეროდინაშვილი გიორგი
14. კიკალიშვილი თამარი	28. ჯანგავაძე მიხეილი

დერმატო-ვენეროლოგიის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი. პროფესორი გიორგი გალდავა
 სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:
 პროფესორი გიორგი გალდავა
 ასოცირებული პროფესორი თინა ქიტუაშვილი
 ლაბორანტი ელზა გადელია

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2015 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	“სამხედრო ძალებში გასაწვევ მოქალაქეთა სამედიცინო შემოწმების პროგრამის ფარგლებში სამხედრო ძალებში გასაწვევ პირთა დამატებითი სტაციონარული გამოკვლევების კომპონენტით გათვალისწინებული მომსახურების განხორციელება.” (04.02.2015-დან 30.06.2015-მდე და 11.08.2015-დან 31.12.2015-მდე).	გიორგი გალდავა	დაწესებულების დერმატო-ვენეროლოგები
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
ქვეყნის თავდაცვის სამსახურში ჯანმრთელი მოსამსახურის არსებობა საქართველოს სამხედრო კანონმდებლობით განსაზღვრული აუცილებლობაა. პროგრამის მიზანი იყო			

სამხედრო ძალებში გასაწვევ მოქალაქეთა შორის კანისა და სქესობრივი გზით გადამდებ დაავადებათა გამოვლენა.

ამ მიზნით ჩატარდა სამხედრო ძალებში გასაწვევი ასაკის მოქალაქეთა სამედიცინო შემოწმება და ლაბორატორიული გამოკვლევა კანისა და სქესობრივი გზით გადამდებ დაავადებათა გამოვლენის მიზნით.

კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული შედეგები:
 2015 წელს სულ გასინჯული იყო 36 ახალგაზრდა, რომელიც გამოგზავნილი იყო სამხედრო სამსახურში გამწვევი კომისიის მიერ. პირველ ეტაპზე გამოკვლეულია 23 მოქალაქე, მეორეჯერ – 13 მოქალაქე. დაუდგინდათ სხვადასხვა დაავადება.

* სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				
დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)				
	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
2				

სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	“რანდომიზებული, ერთ-ცენტრიანი, ორმაგად-ბრმა, პლაცებოთი-კონტროლირებული, I/IIა ფაზის კვლევა, ადამიანის თმის ფოლიკულის დერმული გარსის ფიალისებური უჯრედების (“ შჩჩ”) აუტოტრანსპლანტატის უსაფრთხოების და ეფექტურობის შეფასებისათვის, ქალებსა და მამაკაცებში, ანდროგენული ალოპეციით. (01.01.2015 წ-დან 31.12.2015წ-მდე)	“TrichoScience Innovations, Inc”, მდებარე: 200-455 გრანვილეს ქუჩა, ვანკუვერი, ბრიტანული კოლუმბია, V6C 1T1, კანადა	გიორგი გალდავა	მთავარი მკვლევარი - ნინო ლორთქიფანიძე დაწესებულების დერმატო-ვენეროლოგები

დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)

გამოკვლეულია 19 პაციენტი

II.	<p>პროგრამა „საქართველოში აივ/შიდსის პრევენციის მიზნით არსებული ეროვნული რეაგირების მხარდაჭერა, აივ/შიდსით დაავადებულთა სიცოცხლის მაჩვენებლების გაუმჯობესება მკურნალობისა და მოვლის ღონისძიებების გაძლიერების გზით“. პროექტი - “აივ პრევენციული ღონისძიებების გაძლიერება მაღალი რისკის ქცევის მქონე ჯგუფებში (კომერციული სექს-მუშაკი ქალები, ჰომოსექსუალური ურთიერთობის მქონე მამაკაცები და პატიმრები) Obj2,act2.2" (01.12.14 - 31.12.15 წწ)</p>	<p>ა(ა)იპ საინფორმაციო სამედიცინო-ფსიქოლოგიური ცენტრი "თანადგომა"</p>	<p>ვახტანგ გოგოხია</p>	<p>დაწესებულების დერმატო-ვენეროლოგები</p>
-----	--	---	------------------------	---

დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)

ერთ-ერთი ძირითადი რგოლი სქესობრივი გზით გადამდები დაავადებების წინააღმდეგ ბრძოლის საქმეში არის სქესობრივი გზით გადამდები დაავადების აქტიური გამოვლინება და კერების სანაცია, აგრეთვე ცხოვრების ჯანსაღი წესის პროპაგანდის გაძლიერება. სქესობრივი გზით გადამდებ დაავადებათა აქტიური გამოვლინება და მათი პრევენცია განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია სარისკო ქცევის ჯგუფებში (კომერციული სექსმუშაკი ქალები CSW და მამაკაცები, რომელთაც სექსი აქვთ მამაკაცთან MSM და პატიმრებში). პროგრამა ითვალისწინებს CSW, MSM-ის და პატიმრების პროფილაქტიკურ გამოკვლევას და მკურნალობას, სქესობრივი გზით გადამდები დაავადებების და მათი გავრცელების გზების შესახებ ინფორმაციის მიწოდებას და უსაფრთხო სექსის ჩვევების დანერგვას ამ ჯგუფებში.

2015 წლის 11 თვეში გამოკვლეულ პაციენტთა რაოდენობაა 1209, მათ შორის დაავადება გამოვლინდა: სიფილისი – 253, გონორეა – 115, ქლამიდიოზი – 338, ტრიქომონიაზი – 89-ს, მკურნალობა ჩაუტარდა 792-ს.

* პუბლიკაციები:
 ა) საქართველოში

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3	გიორგი გალდავა თინა ქიტუაშვილი ვასტანგ კვიციანი	დერმატოლოგიისა და ვენეროლოგიის ატლასი	თბილისი, თსუ გამომცემლობა	200-ზე მეტი
ანოტაციები				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2	Чиокадзе Ш.Б., Галдава Г.Г.	ჰუმორული იმუნიტეტის მდგომარეობა უშვილო მამაკაცებში ანტისპერმული ანტისხეულებით და გენიტალური ორგანოების სხვადასხვა პათოლოგიით	GEORGIAN MEDICAL NEWS. N4 (241).	Март 2015 Tbilisi	5стр. (см.58-62).
ანოტაციები					

ბ) უცხოეთში

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3 4 5	G.Galdava, P.Yavich, G.Tvaliashvili, L.Churadze, A.Gilels.	Topical Therapy Colhicine containing ointment	24th EADV Congress	7-11 October, 2015. Copenhagen, Denmark.	
ანოტაციები					
№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3	Кудава Х.Т, Твалиашвили Г.М., Китуашвили Т.А.	К ВОПРОСУ КЛИНИЧЕСКИХ ФОРМ МИКОЗОВ ВОЛОСИСТОЙ	Успехи медицинской микологии. Том 14.	Москва, 2015	504 с.

		ЧАСТИ ГОЛОВЫ			
ანოტაციები					

კლინიკური გაიდ-ლაინები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1					
2					
ანოტაციები					

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

1. საქართველოს დერმატოვენეროლოგთა ასოციაციის, ივ. ჯავახიშვილის სახ. თსუ-ს მედიცინის ფაკულტეტისა და შპს კანისა და ვენსნეულებათა ს/კ ეროვნული ცენტრის XXXIV კონფერენცია. VII პოლიპროფილური სამედიცინო კონფერენცია. ასაკობრივი ასპექტები დერმატო-ვენეროლოგიაში.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	გიორგი გალდავა	ათაშანგის ეპიდემიოლოგიური თავისებურებანი საქართველოში.	14-22 თებერვალი, 2015. ბაკურიანი.
მოსხენებათა ანოტაციები			
2	თინა ქიტუაშვილი	„გერიატრიული დერმატოზები“	14-22 თებერვალი, 2015. ბაკურიანი.
მოსხენებათა ანოტაციები			

2. საქართველოს დერმატოვენეროლოგთა ასოციაციის, ივ. ჯავახიშვილის სახ. თსუ-ს მედიცინის ფაკულტეტისა და შპს კანისა და ვენსნეულებათა ს/კ ეროვნული ცენტრის XXXV კონფერენცია. მედიკოსთა ტრადიციული 37-ე საერთაშორისო სკოლა-კონფერენცია.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	გიორგი გალდავა	სქესობრივი გზით გადამდებ დაავადებათა ასაკობრივი თავისებურებანი.	21 თებერვალი – 1 მარტი, 2015. ბაკურიანი.

მოსხენებათა ანოტაციები			
2	თინა ქიტუაშვილი	„დერმატოზების კლინიკური მიმდინარეობის თავისებურებანი ხანდაზმულ ასაკში“	21 თებერვალი – 1 მარტი, 2015. ბაკურიანი.

3. საქართველოს პედიატრთა აკადემიის პერველი საერთაშორისო კონგრესი.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	თინა ქიტუაშვილი	“როთმუნდ-თომსონის სინდრომი - თანდაყოლილი პოიკილოდერმია“	30 მაისი - 1 ივნისი, 2015. თბილისი
მოსხენებათა ანოტაციები			

4. VIII ეროვნული კონგრესი ალერგიას, ასთმასა და იმუნოლოგიაში. The VIII Georgian Congress of Allergy, Asthma & Immunology has been accredited by European Accreditation Council for Continuing Medical Education (EACCME) for 18 hours European CME credits (EACCME).

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	გიორგი გალდავა,	ქრონიკული უროგენიტალური ქლამიდიოზის მკურნალობის პრინციპები.	ქუენე 24-27, 2015. თბილისი – თსკპალტუბო
მოსხენებათა ანოტაციები			
2	თინა ქიტუაშვილი	« Guidelines for the siagnosis and treatment of Dermatitis Herpetiformis ».	June 24-27, 2015. Tbilisi – Tskhaltubo
მოსხენებათა ანოტაციები			

5. საქართველოს დერმატოვენეროლოგთა ასოციაციის, ივ. ჯავახიშვილის სახ. თსუ-ს მედიცინის ფაკულტეტისა და შპს კანისა და ვენსნეულებათა ს/კ ეროვნული ცენტრის XXXXVI კონფერენცია. VIII პოლიპროფილური სამედიცინო კონფერენცია. დაავადებათა დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის თავისებურებანი დერმატო-ვენეროლოგიაში.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	გიორგი გალდავა	სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციების დიაგნოსტიკა – წარსული, აწმყო, მომავალი.	3-11 ივლისი, 2015. ჩაქვი
მოსხენებათა ანოტაციები			
2	თინა ქიტუაშვილი	„კანი სარკეა ორგანიზმის...“	3-11 ივლისი, 2015. ჩაქვი
მოსხენებათა ანოტაციები			

6. მედიკოსთა ტრადიციული 38-ე საერთაშორისო სკოლა-კონფერენციის ფარგლებში ჩატარებული კანისა და ვენსნეულეზათა ს/კ ეროვნული ცენტრის, საქართველოს დერმატო-ვენეროლოგთა ასოციაციის და ივ.ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მედიცინის ფაკულტეტის 47-ე კონფერენცია.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	თინა ქიტუაშვილი	„დერმატოლოგიური პაციენტის წარუმატებელი მკურნალობის ზოგიერთი ასპექტი“.	თბილისი, 11-16 ივლისი, 2015.
მოხსენებათა ანოტაციები			

7. საერთაშორისო საიუბილეო კონფერენცია მიძღვნილი საქართველოში დერმატო-ვენეროლოგიის დარგის დაარსების 110 და კანისა და ვენსნეულეზათა სამეცნიერო-კვლევითი ეროვნული ცენტრის 80 წლისთვისადმი. საქართველოში დერმატო-ვენეროლოგიური სამსახურის 110 წელი.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	გიორგი გალდავა	საქართველოში დერმატო- ვენეროლოგიური სამსახურის 110 წელი.	23-24 ოქტომბერი, 2015. თბილისი
მოხსენებათა ანოტაციები			
2	თინა ქიტუაშვილი	ახალი თაობის ანტიჰისტამინები: პრეპარატები გვერდითი ეფექტების გარეშე?	23-24 ოქტომბერი, 2015. თბილისი

ბ) უცხოეთში

1. *Научно-практическая международная конференция посвященная 90-летию основания дерматовенерологической службы в Республике Армения. Ереванские Дерматовенерологические Чтения.*

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Georgi Galdava	«Структура и особенности дерматовенерологической службы Грузии».	22-23 мая, 2015. Ереван, Армения.
მოხსენებათა ანოტაციები			

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე
შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1			
	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	
2			

ფსიქიატრიის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - ნინო ოკრიბელაშვილი
 სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:
 ნინო ოკრიბელაშვილი - სრული პროფესორი
 დავით ზურაბაშვილი – ასოცირებული პროფესორი,
 გიორგი სიხარულიძე – ასისტენტ პროფესორი.

II. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	არა		
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

III. საგრანტო დაფინანსებით დამუშავებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	არა			
დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)				
2	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები

IV პუბლიკაციები:

1) საქართველოში

ა) მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
ანოტაციები				

ბ) სახელმძღვანელოები - არა

გ) კრებულები - არა

დ) სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
ანოტაციები					

2) უცხოეთში

ა) მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
ანოტაციები				

ბ) სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

გ) კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
ანოტაციები				

დ) აბსტრაქტები

№	ავტორი/ავტორები	აბსტრაქტის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა

--	--	--	--	--	--

III. 1. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3	ნინო ოკრიბელაშვილი	მოზარდობის კრიზისი: გზა ფსიქიკური დარღვევებისაკენ	საქართველოს პედიატრთა მე-7 საერთაშორისო კონგრესი თბილისი, 17-18 აპრილი 2015 წ
ტერმინი "პუბერტას/მოზარდობის კრიზისი" არ გვხვდება არც დაავადებათა საერთაშორისო კლასიფიკაციაში და არც ამერიკულ კლასიფიკატორში. "მოზარდობის კრიზისი" არის პრაგმატული მიგნება ნებისმიერი იმ დარღვევების აღსანიშნად, რომლებსაც საერთოა ასაკთან შეჭიდული დასაწყისი, როგორც წესი - ხანმოკლე მიმდინარეობა და ხშირ შემთხვევაში, დრამატული გამოვლინებები.			

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3			
მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე			

გადაუდებელი და კრიტიკული მედიცინის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - ზურაბ ჩხაიძე.

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

ზურაბ ჩხაიძე - სრული პროფესორი,

გივი კაციტაძე - ასოცირებული პროფესორი,

მამუკა ჩხაიძე - ასისტენტ პროფესორი.

I. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2015 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1			
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

I. 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1			
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

I. 3. სახელმწიფო გრანტით (რუსთაველის ფონდი) დაფინანსებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				
დასრულებული პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

I. 4.

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
2				
გარდამავალი (მრავალწლიანი) პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

II. 1. პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				

3			
ანოტაციები ქართულ ენაზე			

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1					
2					
3					
ანოტაციები ქართულ ენაზე					

II. 2. პუბლიკაციები:

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				

2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1					
2					
3					
ანოტაციები ქართულ ენაზე					

III. 1. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	მამუკა ჩხაიძე	ახლშობილების ფილტვების ხელოვნური ვენტილაცია	14 აპრილი, 2015 თბილისი. ანესთეზიოლოგიის ვეროპული სკოლის V კურსი.
ახალშობილთა ფხვ კვლავ მრავალი გამოწვევის წინაშე დგას. ამ მოხსენებაში განხილული იქნა რამდენიმე თანამედროვე მეთოდი.			

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3	ზურაბ ჩხაიძე	Intra abdominal hypertension correction by formatting the laparostomy	WSES, Jerusalem2015
<p>პათოლოგიური სიმპტომოკომპლექსი-მწვავე აბდომინალური კომპარტმენტ სინდრომი წარმოადგენს რეალურ პრობლემას ქირურგიულ პრაქტიკაში. ინტრააბდომინალური წნევის გაზომვა არაპირდაპირი მეთოდით-შარდის ბუშტის კათეტერის მეშვეობით არის ამ სინდრომის დიაგნოსტიკის მარტივი და უსაფრთხო ტესტი. მწვავე აბდომინალური კომპარტმენტ სინდრომის შემთხვევაში ქირურგიული დეკომპრესია(ლაპაროსტომის ფორმირებით) წარმოადგენს კარდიო-ვასკულური, რესპირატორული და თირკმლის დისფუნქციის კორექციის ეფექტურ და მარტივ მეთოდს. არაკორეგირებული აბდომინალური კომპარტმენტ სინდრომი იწვევს პოლიორგანულ უკმარისობას ლეტალური შედეგით.</p>			

IV. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური
---	---	--------------------------	---------------------------	---

	მიმართულების მითითებით			გრანტი
1				
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

IV. 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1				
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

ინფექციურ დაავადებათა და კლინიკური იმუნოლოგიის დეპარტამენტი.

ინფექციური პათოლოგიის, შიდსის და კლინიკური იმუნოლოგიის ს-პ ცენტრი.

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი თენგიზ ცერცვაძე.

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

სრული პროფესორი: თენგიზ ცერცვაძე,

ასოცირებული პროფესორი: ლალი შარვაძე,

ასისტენტ პროფესორი: მანანა თოდუა

მოწვეული პედაგოგები: ნატალია ბოლოკაძე, მარინა ენდელაძე.

დოქტორანტები: ლანა გაწერელია, მარიამ სვანიძე, აკაკი აბუთიძე, ნინო რუხაძე, ეკატერინე დოლმაზაშვილი.

II. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2015 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები (ეხება სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებს)

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	„ღვიძლის ელასტოგრაფიის და FIB-4 ტესტის მნიშვნელობა ღვიძლის ციროზის გართულებების პროგნოზირებისათვის C ჰეპატიტით ავადმყოფებში საქართველოში“	თენგიზ ცერცვაძე	ლალი შარვაძე, ნატალია ბოლოკაძე, აკაკი აბუთიძე, ნინო რუხაძე.

დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)

ქრონიკული C ჰეპატიტით ავადმყოფებში ღვიძლის ციროზის გართულებების რისკის შეფასებისათვის ღვიძლის ელასტოგრაფის და FIB-4 ტესტის პროგნოზული მნიშვნელობის შესწავლის მიზნით შეირჩა კვლევის რეტროსპექტიული დიზაინი.

განხილულ იქნა 2014 წლის 1 იანვრიდან 2015 წლის 1 ივნისამდე ქართულ-ფრანგულ ჰეპატოლოგიურ კლინიკა „ჰეპაში“ აღრიცხვაზე აყვანილი ქრონიკული C ჰეპატიტით ავადმყოფების ისტორიები. შერჩეული კოჰორტიდან გამოირიცხა ის ქრონიკული C ჰეპატიტით ავადმყოფები, რომლებსაც თანხმლები დაავადებების სახით ჰქონდათ ქრონიკული B ჰეპატიტი, აივ ინფექცია/შიდსი, აუტოიმუნური ჰეპატიტი, ღვიძლის ალკოჰოლური დაავადება (ALD), ღვიძლის არაალკოჰოლური ცხიმოვანი დაავადება (NAFLD), ღვიძლის მეტაბოლური დაავადება, ფარისებრი ჯირკვლის დისფუნქცია, თირკმლის უკმარისობა. მასალის სტატისტიკური დამუშავებისთვის გამოყენებულ იქნა უნივარიაციული ანალიზი. ჯგუფების შესადარებლად ვისარგებლეთ ე.წ. Pearson's chi-square და Fisher's ტესტებით. სტატისტიკური ანალიზისთვის გამოყენებული იქნა სტატისტიკური პროგრამა SAS 9.2 (SAS Institute Inc, Cary, NC, USA). P value<0.05-ს მივიჩნიეთ სტატისტიკურად სარწმუნოდ.

კვლევაში ჩართო სულ 1500 ქრონიკული C ჰეპატიტის მქონე ავადმყოფი. მათ შორის 1161 მამაკაცი (77%) და 339 ქალი (23%). ავადმყოფთა 82% იყო 40 წელზე მეტი ასაკის. აღსანიშნავია, რომ ღვიძლის ციროზის გართულებები ჭარბობდა მამაკაცებში ქალებთან შედარებით (74% vs. 26%, P=0.3588), ხოლო 40 წელზე მეტი ასაკის მქონე ავადმყოფებში ღვიძლის ციროზის გართულება დაფიქსირდა 91%-ში, მაშინ როცა 40 წელზე ნაკლები ასაკის მქონე ავადმყოფებში გართულებები აღინიშნა მხოლოდ 9%-ში (P<0.0001). გაანალიზდა ღვიძლის ელასტოგრაფიისა და FIB-4 ტესტის შედეგები და ღვიძლის ციროზის გართულებები.

ღვიძლის სიხისტე ისაზღვრებოდა ღვიძლის ელასტოგრაფიით - აპარატ ფიბროსკანის (Echosens, France) გამოყენებით, რომელიც დამყარებულია შემდეგ პრინციპზე: ულტრაბგერითი სენსორის საშუალებით იზომება ღვიძლის ქსოვილში მექანიკური ტალღის გავრცელების სიჩქარე, რის მიხედვითაც ისაზღვრება ღვიძლის სიხისტე. ეს უკანასკნელი კი კორელირებს ღვიძლის ფიბროზის ხარისხთან. სიხისტის (ელასტიურობის) საზომი ერთეულია კილოპასკალი (კპა). აპარატის მიერ განსაზღვრული სიხისტის მინიმალური მაჩვენებელია 1,5 კპა, მაქსიმალური – 75 კპა.

კვლევაში ჩართული 1500 ავადმყოფიდან 256 (17%) შემთხვევაში ღვიძლის ელასტოგრაფიით განისაზღვრა ღვიძლის სიხისტის მაჩვენებელი >12,5 კპა. მათ შორის ღვიძლის ციროზის გართულება აღინიშნა 123 (58%) ავადმყოფს.

ღვიძლის სიხისტის მაჩვენებელსა და ღვიძლის ციროზის გართულებას შორის კორელაციის დადგენის მიზნით, ღვიძლის სიხისტის მაჩვენებლების კატეგორიზაცია მოხდა შემდეგნაირად: 12,5-27,5 კპა, 27,5-37,5 კპა, 37,5-49,1 კპა, 49,1-53,7 კპა, 53,7-62,7 კპა და > 62,7 კპა (J Foucher et al. Gut. 2006 Mar; 55(3): 403-408.)

თითოეულ კატეგორიაში არსებული ღვიძლის ციროზის გართულებების მქონე ავადმყოფების რაოდენობა შედარდა 12,5 კპა-ზე ნაკლები ღვიძლის სიხისტის მქონე ავადმყოფების ჯგუფში ღვიძლის ციროზის გართულებების რაოდენობას.

მიღებული შედეგებიდან გამომდინარე 12,5 კპა-ზე ნაკლებ ღვიძლის სიხისტის მქონე ავადმყოფებთან შედარებით, 12,5-27,5 კპა კატეგორიაში ღვიძლის ციროზის გართულების განვითარების რისკი 6-ჯერ მაღალი იყო (OR: 6.32 [4.04-9.89]), 27,5-37,5 კპა კატეგორიაში თითქმის 13-ჯერ მაღალი (OR: 12.98 [7.60-22.17]), 37,5-49,1 კპა კატეგორიაში - 16-ჯერ მაღალი (OR: 15.97

[7.45-34.25]), 49,1-53,7 კპა კატეგორიაში - 65-ჯერ მაღალი (64.89 [OR:7.49-561.45]), 53,7-62,7 კპა კატეგორიაში - 16-ჯერ მაღალი (OR: 16.22 [4.28-61.48]) და 62,7 კპა-ზე მეტი ღვიძლის სიხისტის მქონე ავადმყოფებში - 52-ჯერ მაღალი (OR: 51.91 [22.06-122.16]).

FIB-4 ტესტი წარმოადგენს ღვიძლის ფიბროზის განსაზღვრის არაინვაზიურ მეთოდს სეროლოგიურ მარკერებზე (სისხლის საერთო ანალიზი, ალანინამინოტრანსფერაზა (ალტ) და ასპარტატამინოტრანსფერაზა (ასტ)) დაყრდნობით.

FIB-4 ტესტით მიღებული შედეგი >3.25-ზე არის ღვიძლის შორსწასული ფიბროზის პრედიქტორი, ხოლო FIB-4 ტესტით მიღებული შედეგი <1.45 გამორიცხავს ღვიძლის შორსწასული ფიბროზის არსებობას.

FIB-4 ტესტით მიღებული ქულა >3.25 დაფიქსირდა 144 (10%) ავადმყოფში, მათ შორის ღვიძლის ციროზის გართულება აღინიშნა 59 (28%) შემთხვევაში. FIB-4 ტესტით მიღებული ქულა >3.25 მქონე ავადმყოფებში ღვიძლის ციროზის გართულებების განვითარების რისკი 10-ჯერ მაღალი იყო (OR: 10,64 [7,24-15,91])

3,25-ზე ნაკლები FIB-4 ტესტის ქულის მქონე ავადმყოფებთან შედარებით.

II. 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1			
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

I. 3. სახელმწიფო გრანტით (რუსთაველის ფონდი) დაფინანსებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				
დასრულებული პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

II. 4.

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
2				
გარდამავალი (მრავალწლიანი) პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

II. 1. პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3	დვალი ნ, ჩხარტიშვილი ნ, შარვაძე ლ, ქარჩავა მ, ცერცვაძე თ.	Molecular Tracing of Heterosexual HIV-1 Transmission in Georgia (საქართველოში აივ-1 ვირუსის ჰეტეროსექსუალური გზით გადაცემის მოლეკულური ეპიდემიოლოგია); Georgian Med News	246	Georgian Med News, თბილისი, საქართველო	54-9

ანოტაციები ქართულ ენაზე

კვლევის მიზანი იყო საქართველოში აივ-1 ვირუსის გადაცემის მოლეკულური ეპიდემიოლოგიის შესწავლა ჰეტეროსექსუალ წყვილებში. კვლევაში ჩართული იყო 36 აივ-1 დადებითი პირი (ანუ 18 ეპიდემიოლოგიურად დაკავშირებული წყვილი), რომლებიც არ იმყოფებოდნენ მკურნალობაზე და დაუდგინდათ გადაცემის ჰეტეროსექსუალური გზა. მოხდა ვირუსის გენოტიპის დადგენა და

ფილოგენეტიკური ანალიზი. კვლევის შედეგად 14 წყვილს აღმოაჩნდა ვირუსის A სუბტიპი, 3-ს - B სუბტიპი და ერთს - G სუბტიპი. ფილოგენეტიკურმა ანალიზმა დაადასტურა ეპიდემიოლოგიური კავშირი 16 წყვილში. აქედან, 14 წყვილში გენეტიკური დისტანცია იყო 0.015-ზე ნაკლები. 5 წყვილის სისხლის ნიმუშში აღმოჩნდა A62V მუტაცია, ხოლო აქედან ოთხს ჰქონდა დამატებით V77I მუტაციაც. ქალები, რომლებიც არიან ინექციური ნარკომანების ან მაღალი რისკის ჰეტეროსექსუალური ქცევის მქონე პირების პარტნიორები, იმყოფებიან აივ ინფექციის გადაცემის მაღალი რისკის ქვეშ. საქართველოში აივ ინფექცია არ არის გავრცელებული ძირითად მოსახლეობაში, ის კონცენტრირებულია მაღალი რისკის პოპულაციაში. კვლევა ადასტურებს, რომ მდებრობითი სქესის სექსუალური პარტნიორები ასრულებენ დამაკავშირებელი ჯაჭვის როლს ძირითად მოსახლეობასა და მაღალი რისკის პოპულაციას შორის. ამდენად, პრევენციული ღონისძიებების მიმართვა მაღალი რისკის პირებსა და მათ პარტნიორებზე ხელს შეუწყობს აივ ინფექციის გავრცელების თავიდან აცილებას როგორც სპეციფიკურ პოპულაციაში, ისე მის გარეთ.

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3	დვალი ნ, ჩხარტიშვილი ნ, ქარჩავა მ, შარვაძე ლ, ცერცვაძე თ.	Distinct drug resistance profile of HIV-1 subtype A strain circulating in Georgia (საქართველოში მოცირკულირე აივ-1 ვირუსის A სუბტიპის შტამის წამლისადმი რეზისტენტობის პროფილი); Georgian Med News	240	Georgian Med News თბილისი, საქართველო	19-24

ანოტაციები ქართულ ენაზე

კვლევის მიზანი იყო წამლისადმი რეზისტენტობის შეფასება ქართველ აივ-1 დადებით პაციენტებში, რომელთაც აღენიშნებათ ვირუსული პასუხის უშედეგობა. კვლევაში ჩართული იყვნენ მოზრდილი პაციენტები ვირუსული პასუხის უშედეგობით, რომელთაც დაუდგინდათ არც პრეპარატებისადმი რეზისტენტული შტამების მტარებლობა 2005-2013 წლებში ჩატარებული გენოტიპირების ტესტებზე დაყრდნობით. ჩატარდა აივ-1 გენომის სეკვენირება რეზისტენტობასთან ასოცირებული მუტაციების გამოსავლენად. რეზისტენტობის მონაცემთა ინტერპრეტაციისთვის გამოყენებულ იქნა სტენფორდის აივ სეკვენსირების მონაცემთა ბაზა. კვლევაში ჩართული 193 პირიდან უმრავლესობა (86.5%) იყო ვირუსის A სუბტიპის მტარებელი და დაახლოებით 80% იმყოფებოდა ეფავირენზით მკურნალობის რეჟიმზე. ნუკლეოზიდის რევერს ტრანსკრიპტაზას ინჰიბიტორის (ნრტი) ყველაზე ხშირი მუტაცია იყო M184V - 86.0% (სულ 166), ხოლო არანუკლეოზიდის რევერს ტრანსკრიპტაზას ინჰიბიტორის (ანრტი) შემთხვევაში ყველაზე ხშირი მუტაცია იყო G190S - 54.4% (სულ 105). ანრტი-ის სხვა მნიშვნელოვანი მუტაციები იყო: K101E (31.6%, n=61), K103N (30.1%, n=58). G190S -ის პრევალენტობა იყო 62.3% A სუბტიპის მქონე პირებში, შედარებისთვის 3.8% არა A სუბტიპის მქონე პირებში ($p < 0.0001$). 101-ის სიხშირეც ასევე სარწმუნოდ მაღალი იყო

სუბტიპის შემთხვევაში (36.5% ვს. 0%, $p < 0.0001$). G190S და K101E მუტაციების მაღალი პრევალენტობა განაპირობებს ვირუსის სუბტიპის სპეციფიკურ პასუხს პირველი რიგის ანტი-ის მიმართ. ხოლო G190S-ის ხშირმა თანაარსებობამ Y181C და K101E მუტაციებთან შესაძლებელია ხელი შეუშალოს ახალი თაობის ანტი-ის გამოყენებას სუბტიპის მქონე აივ ინფიცირებულ პაციენტებში.

II. 2. პუბლიკაციები:
ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3	ქუჩულორია თ, იმნაძე კ, მამუჩიშვილი ნ, ჩოხელი მ, ცერცვაძე თ. და	Hospital-Based Surveillance for Infectious Etiologies Among Patients with Acute Febrile	2015 Oct 5. pii: 15-0400.	American Journal of Tropical Medicine and Hygiene, აშშ	ბექდვის პროცესში

სხვ.	Illness in Georgia, 2008-2011 (საქართველოში ჰოსპიტალური მეთვალყურეობა მწვავე ცხელებითი დაავადების ინფექციური ეტიოლოგიის დასადგენად 2008-2011 წლებში); Am J Trop Med Hyg				
------	---	--	--	--	--

ანოტაციები ქართულ ენაზე

2008 წლის მაისში საქართველოს ექვს საავადმყოფოში დაიწყო მწვავე ცხელებითი დაავადების ჰოსპიტალური მეთვალყურეობა. პაციენტის ჩართვის კრიტერიუმი იყო: ასაკი 4 წელი, ცხელება 38 C 48 საათის განმავლობაში ან მეტი დროით. სისხლის კულტურის და სეროლოგიური ტესტირება ჩატარდა შემდეგი გამომწვევების გამოსავლენად: ლეპტოსპირა, ბრუცელა, დასავლეთ ნილოსის ცხელების ვირუსი, ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების ვირუსი, კოქსიელა, ტკიპისმიერი ენცეფალიტის ვირუსი, ჰანტავირუსი, სალმონელა და რიკეტსია. კვლევაში ჩართული 537 პაციენტიდან 70% იყო ამბულატორიული პაციენტი, უმრავლესობა მამრობითი სქესის (54%) და საშუალო ასაკი იყო 37 წელი. პაციენტები უჩიოდნენ სისუსტეს და დაღლილობას (89%), შემცივნებას (87%), ოფლიანობას (83%), სახსრების ტკივილს (49%) და ძილის დარღვევებს (42%). 39 პაციენტი (7%) სეროპოზიტიური აღმოჩნდა სალმონელაზე, 37 პაციენტი (7%) – ბრუცელაზე, 36 პაციენტი (7%) – ტკიპისმიერი ენცეფალიტის ვირუსი, 12 პაციენტი (2%) – ლეპტოსპირაზე, 10 პაციენტი (2%) - კოქსიელაზე და 3 პაციენტი (0.6%) - სალმონელა ტიფზე. არცერთი კვლევაში ჩართული პაციენტი არ იყო დადებითი დასავლეთ ნილოსის ცხელების ვირუსის ანტისხეულებზე. პაციენტების 73%-ს არ აღმოაჩნდა არცერთი ზემოთ ჩამოთვლილი პათოგენი. ჩატარებული კვლევა გვიჩვენებს, რომ ზემოთ ჩამოთვლილი პათოგენების უმრავლესობა წარმოდგენილია საქართველოში და საჭიროა ლაბორატორიული რესურსის გაზრდა ამ ინფექციური დაავადებების დიაგნოსტიკისათვის.

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3	მიტრუკა კ, ცერცვაძე თ, ბუწაშვილი მ. და სხვ.	Launch of a Nationwide Hepatitis C Elimination Program--Georgia, April 2015 (C ჰეპატიტის	64 (28)	MMWR Morb Mortal Wkly Rep. აშშ	753-7

		ელიმინაციის სახელმწიფო პროგრამა საქართველოში. MMWR Morb Mortal Wkly Rep			
ანოტაციები ქართულ ენაზე					

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1					
2					
3					

ანოტაციები ქართულ ენაზე

C ჰეპატიტის ვირუსით (HCV) მსოფლიოში დაახლოებით 130-150 მილიონი ადამიანია დაინფიცირებული და დაახლოებით 700 000 ადამიანი იღუპება ყოველწლიურად ჰეპატოცელულური კარცინომის ან ციროზის გართულებებით. საქართველოში C ჰეპატიტის პრევალენტობა ერთ-ერთი ყველაზე მაღალია მსოფლიოში. 2013 წლიდან, როდესაც C ჰეპატიტის სამკურნალო ახალი ორალური მედიკამენტების ლიცენზირება მოხდა, საქართველომ მოიძია პარტნიორები C ჰეპატიტის პრევენციისა და კონტროლის გეგმის გასავითარებლად, რომლის პროცესშიც C ჰეპატიტის ელიმინაციის კონცეფცია ჩამოყალიბდა. C ჰეპატიტის ელიმინაციის პროგრამის განსახორციელებლად საქართველომ მხარდაჭერისთვის მიმართა დაავადებათა კონტროლის ცენტრს (CDC), რათა ამ უკანასკნელს მოეხდინა H CV ეპიდემიოლოგიის აღწერა, ლაბორატორიული და ჯანმრთელობის სექტორის რესურსების შეფასება, და პროგრამის მონიტორინგისა და შეფასების წარმართვა. ანგარიშის მიზანია იმ მოსამზადებელი აქტივობების აღწერა, რომლებიც ჩატარდა აღნიშნული პროგრამის დაწყებამდე და საწყისი ფაზის ადრეული შედეგების მიმოხილვა. 2015 წლის მაისში მთელი ქვეყნის მასშტაბით დაიწყო C ჰეპატიტის ელიმინაციის სახელმწიფო პროგრამა. შეირჩა ოთხი კლინიკა თავისი ლაბორატორიებით, როგორც საწყისი პილოტური პროგრამის განხორციელების ადგილი. ივნისიდან მათ დაემატა კიდევ სამი სამედიცინო ცენტრი. 2015 წლის 3 ივლისისთვის პროგრამაში დარეგისტრირდა C ჰეპატიტით დაავადებული სულ 9 491 პირი. მათგან 1 474 (97.0%) დაიწყო მკურნალობა. საქართველო აფასებს რესურსებს ქვეყანაში C ჰეპატიტის მკურნალობის მოთხოვნილების დასაკმაყოფილებლად და H CV -სთან და სხვა პარტნიორებთან თანამშრომლობით ავითარებს C ჰეპატიტის ელიმინაციის გეგმას, რომელიც მოიცავს სპეციფიკურ მიზნებს და მათი მიღწევის ღონისძიებებს.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3	ქარჩავა მ, ვალდენსტრომი ჯ, პარკერი მ, ჰალაკი რ, შარვაძე ლ, გაწერელია ლ, ჩხარტიშვილი ნ, დვალი ნ, ძიგუა	High incidence of the hepatitis C virus recombinant 2k/1b in Georgia: Recommendations for testing and treatment C ჰეპატიტის ვირუსის	2015 Feb 16. doi: 10.1111/hepr.12505.	Hepatol Res იაპონია	ბეჭდვის პროცესში

ლ, დოღმაზაშვილი ე, ნორდერი ჰ. და ცერცვაძე თ.	2k/1b რეკომბინანტის მაღალი სიხშირე საქართველოში. რეკომენდაცია ტესტირებისა და მკურნალობისთვის. Hepatol Res			
---	---	--	--	--

ანოტაციები ქართულ ენაზე

C ჰეპატიტის ვირუსის პირველი რეკომბინანტი RF2k/1b პირველად აღწერეს რუსეთში, რის შემდეგაც ის ასევე გამოვლინდა ირლანდიაში, ესტონეთში, უზბეკეთში და კვიპროსში. უმრავლესობა ამ პაციენტებისა წარმოშობით საქართველოდან იყო. თუმცა არ არსებობს ინფორმაცია ამ რეკომბინანტის პრევალენტობასა ან ანტივირუსული პრეპარატების მიმართ მის მგრძობელობაზე. ამ საკითხის დასადგენად ჩვენ მოვახდინეთ H C V გენომის არასტრუქტურული 5B (NS5B) რეგიონის რეტროსპექტული სეკვენსირება 72 ქართველ პაციენტში, რომელთაგან 36 იმყოფებოდა პეგილირებული ინტერფერონისა და რიბავირინის რეჟიმზე. შედეგებმა აჩვენა, რომ 32 პაციენტი (44.5%) ინფიცირებული იყო გენოტიპით 1, 21 პაციენტი (29.2%) - გენოტიპით 2 და 19 (26.3%) – გენოტიპით 3. შტამების NS5B სეკვენსირების ანალიზის შედეგად გენოტიპებისთვის 1 და 3 მიღებულ იქნა კონკორდანტული შედეგები, ხოლო გენოტიპი 2-ის შემთხვევაში – დისკორდანტული შედეგები, რადგან 16 პაციენტს (76%) აღმოაჩნდა 1b სუბტიპის NS5B რეგიონი. ფილოგენეტიკური ანალიზის მიხედვით, ამ შტამების 15 NS5B სეკვენსი ფორმირებული იყო რეკომბინანტი RF2k/1b შტამებით. დანარჩენი დისკორდანტული სეკვენსი ფორმირებული იყო 1b შტამით. კვლევის შედეგები მოწმობს, რომ RF2k/1b რეკომბინანტული შტამი ხშირია ქართველ პაციენტებში, რომლებიც მანამდე მოიაზრებოდნენ გენოტიპი 2-ით ინფიცირებულებად. რადგან გენოტიპის განსაზღვრა ძირითადად მკურნალობის სტრატეგიის დასადგენად სრულდება, საჭიროა შტამის სულ მცირე ორი გენომური რეგიონის ანალიზის ჩატარება გენოტიპი 2-ით ინფიცირებულ ქართველ პაციენტებში HCV გენოტიპირების სტანდარტული მეთოდებით.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3	ჩხარტიშვილი ნ, შარვაძე ლ, ჩოკოშვილი ო, დეჰოვიცი ჯ, დეღ რიო ჰ, ცერცვაძე თ.	The cascade of care in the Eastern European country of Georgia (საქართველოში აივ ინფექცია /შიდსის მკურნალობის კასაკადი) HIV Med	2015 Jan;16(1):62-6. doi: 10.1111/hiv.1217 .	HIV Med, დიდი ბრიტანეთი	ბეჭდვის პროცესში

ანოტაციები ქართულ ენაზე

კვლევის მიზანი იყო საქართველოში აივ ინფექცია/შიდსით დაავადებულთა მკურნალობის უწყვეტობის შეფასება. კვლევაში ჩართული იყო ყველა მოზრდილი პაციენტი (ასაკით 18 წელი), რომლებსაც დაესვათ აივ ინფექციის დიაგნოზი 1989 წლის იანვრიდან 2012 წლის ივნისამდე. მონაცემების შეგროვება მოხდა შიდსის ცენტრის მონაცემთა ბაზიდან 2012 წლის 1 ოქტომბრის მდგომარეობით. გამოიყო აივ ინფიცირებულთა მკურნალობის უწყვეტობის შემდეგი სტადიები: აივ ინფიცირებული, დიაგნოსტირებული აივ ინფექცია, სამედიცინო მეთვალყურეობის ქვეშ მყოფი, პაციენტები, რომლებიც აგრძელებენ მკურნალობას, პაციენტები, რომლებიც საჭიროებენ არც მკურნალობას და ვირუსული სუპრესიის მქონე

პაციენტები. საქართველოში რეგისტრირებული აივ ინფიცირებული 3295 მოზრდილი პაციენტიდან 2545 ინფიცირებული პირი ცოცხალი იყო 2012 წლის 1 ოქტომბრისთვის, რაც შეადგენს ქვეყანაში სავარაუდო აივ ინფიცირებული 4900 პირის 52%-ს. აღნიშნული 2545 აივ ინფიცირებული პირიდან 2135 (84%) იმყოფებოდა სამედიცინო მეთვალყურეობის ქვეშ და 1847 (73%) პაციენტი აგრძელებდა მკურნალობას. 1446 პაციენტიდან, რომლებიც საჭიროებდნენ არვ მკურნალობას, 1273 (88%) იმყოფებოდა არვ მკურნალობაზე და 985 (77%) პაციენტის ვირუსული დატვირთვა იყო < 400 აივ-რნმ ასლი/მლ-ში. მთლიანობაში, დიაგნოსტირებული პირების 39-ს და ინფიცირებულთა 20%-ს აღენიშნა ვირუსული დატვირთვის სუპრესია. ჩვენი კვლევა მოწმობს, რომ საქართველოში აივ ინფექციის მქონე პირების უმრავლესობა აგრძელებს მკურნალობას. მკურნალობის შეწყვეტა ხდება აივ ინფიცირებულთა მკურნალობის უწყვეტობის ნებისმიერ სტადიაზე, მაგრამ მთავარი პრობლემა გვხვდება აივ დიაგნოსტიკის ეტაპზე. აივ ინფექციის მქონე არადიაგნოსტირებული პირების რაოდენობის შემცირება და უწყვეტ მკურნალობაში ჩართვა გადამწყვეტი ასპექტია არვ მკურნალობის მაქსიმალური სარგებლის მისაღებად.

III. 1. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3	ლალი შარვაძე, აკაკი აბუთიძე, ნელსონ კენრადი, შოთა გოგიჩაიშვილი, ნინო ყიფიანი, ნინო ბადრიძე, თენგიზ ცერცვაძე	B ჰეპატიტის მიმოხილვა საქართველოში	ევრაზიის ინფექციურ დაავადებათა მე-7 საერთაშორისო კონგრესი ქ. თბილისი, საქართველო 30 სექტემბერი - 3 ოქტომბერი, 2015 წ.

მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

მსოფლიოში ორი მილიარდზე მეტი ადამიანია ინფიცირებული HBV-ით, მათ შორის 360 მილიონზე მეტს აქვს ქრონიკული B ჰეპატიტი. B ჰეპატიტი საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სერიოზული პრობლემაა საქართველოში.

მეთოდები: საქართველოში B ჰეპატიტის სიტუაციის აღსაწერად განვიხილეთ არსებული ლიტერატურა, რომელიც მოიცავდა ზედამხედველობის მონაცემებს და საექსპერტო ანალიზის პუბლიკაციებს. მოსახლეობაში HBV გავრცელების (პრევალენტობის) ერთი კვლევა ჩატარდა 2008-2009 წელს. მოსახლეობის სხვადასხვა რისკის ჯგუფებში HBV სეროპრევალენტობის და სერონისიდენტობის მსგავსი პროსპექტული კვლევები ჩატარდა 1997-1999 და 2000-2001 წლებში.

შედეგები: ზოგადი მოსახლეობის კვლევის მიხედვით მოზრდილთა შორის ქრონიკული B ჰეპატიტის პრევალენტობამ შეადგინა 1.7%. პროსპექტულმა კვლევამ გამოავლინა B ჰეპატიტის მაღალი პრევალენტობა ყველა მაღალი რისკის ჯგუფში. HBV ყველაზე მაღალი პრევალენტობა გამოვლინდა ინტრავენურ ნარკომანებში (12%-ში HBsAg და 57%-ში HBV-ის ერთ-ერთი სერომარკერი მაინც), სქესობრივი გზით გადამდები დაავადებების მქონე პაციენტებში (5.5%-ში HsAg და 18.1%-ში HBV-ის ერთ-ერთი სერომარკერი მაინც), მდედრობითი სქესის სექს-მუშაკებში (4%-ში HBsAg და 16%-ში HBV-ის ერთ-ერთი სერომარკერი მაინც), სისხლის დონორებში (3.3%-ში HBsAg და 8.4%-ში HBV-ის ერთ-ერთი სერომარკერი მაინც) და ტუბერკულოზით დაავადებულ პაციენტებში (5.4%-ში HBsAg და 9.6%-ში HBV-ის ერთ-ერთი სერომარკერი მაინც). HBV

ინსიდენტობა ასევე მაღალი იყო ინტრავენურ ნარკომანებში - 10.9 - 100 პირზე -წელიწადში. HBV პრევალენტობის კვლევამ HIV ინფიცირებულებში გამოავლინა ქრონიკული B ჰეპატიტის (HBsAg პოზიტიური) პრევალენტობა შემთხვევათა 6.9%-ში.

საქართველოში ხორციელდება B ჰეპატიტის მართვის ყველა თანამედროვე სადიაგნოსტიკო და სამკურნალო მეთოდები. B ჰეპატიტის მკურნალობა რეგულირდება ეროვნული გაიდლაინის / პროტოკოლის საფუძველზე, რომელიც შედგენილია ევროპის ღვიძლის შემსწავლელი და ამერიკის ღვიძლის დაავადებათა შემსწავლელი ასოციაციების გაიდლაინების მიხედვით.

ამჟამად არც სახელმწიფო და არც კერძო სადაზღვევო კომპანიები არ ფარავენ B ჰეპატიტის მკურნალობას. თუმცა, გლობალური ფონდის მხარდაჭერით აივ / HBV კო-ინფიცირებული პაციენტები უზრუნველყოფილი არიან B ჰეპატიტის მკურნალობის უფასო ხელმისაწვდომობით.

დასკვნა: მიუხედავად B ჰეპატიტის დაბალი პრევალენტობისა ზოგად მოსახლეობაში, HBV ინფექცია კონცენტრირებულია მაღალი რისკის ჯგუფებში, განსაკუთრებით ინტრავენურ ნარკომანებში. საჭიროა განახლდეს ინფორმაცია ზოგადად HBV ტვირთის შესახებ, რომელიც ასევე მოიცავს HBV დაკავშირებული ავადობისა და სიკვდილიანობის მონაცემებს.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3	თენგიზ ცერცვაძე, მარინე ენდელაძე, შორენა დვალი, მარინე ეზუგბაია, აკაკი აბუთიძე, ეკატერინე ხმალაძე, ხათუნა ზახაშვილი, არჩილ ნავდარაშვილი, პაატა იმნაძე.	ახალი ორთოპოქსვირუსული ინფექცია საქართველოში	ევრაზიის ინფექციურ დაავადებათა მე-7 საერთაშორისო კონგრესი ქ. თბილისი, საქართველო 30 სექტემბერი - 3 ოქტომბერი, 2015 წ.

მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

მას შემდეგ, რაც ყვავილი იქნა აღმოფხვრილი მსოფლიოში და ყვავილის საწინააღმდეგო რუტინული ვაქცინაცია შეწყდა, ორთოპოქსვირუსის ახალი სახეობის დნმ-ის გამოვლენა საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მნიშვნელოვანი მოვლენა გახდა.

2013 წლის ივნისში, აშშ-სა და საქართველოს დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრების მიერ გამოკვლეული იქნა ნიმუშები, რომლებიც აღებული იყო ძროხის ყვავილის საექვო დიაგნოზის მქონე ორი მწყემსიდან. ჩვენ აღვწერეთ გამოვლენილი ვირუსის კლინიკური და ეპიდემიოლოგიური თავისებურებები.

ინფექციური პათოლოგიის, შიდსისა და კლინიკური იმუნოლოგიის ცენტრს მომართა ოცდაოთხი წლის მანამდე ჯანმრთელმა მამაკაცმა, მწყემსმა, ახმეტის რაიონიდან, დაავადების მე-14 დღეს. დაავადება დაეწყო ხელეზე მტკივნეული, მუქი მოლურჯო ფერის გამონაყრით, რომელიც შემოსაზღვრული იყო მოწითალო კიდით. შემოსვლისას პაციენტს ჰქონდა სიცხე (39°C), მარჯვენა წინამხრის შეშუპება. გასინჯვით გამოვლინდა მარჯვენა ილღის ლიმფადენოპათია. სხვა ორგანოები და სისხლის საერთო ანალიზი პათოლოგიური ცვლილებების გარეშე.

ექვი იქნა მიტანილი ჯილეხის კანის ფორმაზე და კანის დაზიანებული უბნებიდან აღებული მასალა გაიგზავნა ლაბორატორიული გამოკვლევებისათვის (PCR).

პაციენტის ავადმყოფობამდე ათი დღით ადრე მის ძროხებს ჰქონდათ კანის დაზიანებები ცურზე, მაგრამ, ყველა ძროხა სრულად გამოჯანმრთელდა. თან პაციენტის კანზე წარმონაქმნებს არ ჰქონდათ ჯილეხის წყლულისთვის დამახასიათებელი ტიპური სახე, ამიტომ ჯილეხის დიაგნოზი იყო საკამათო. PCR ტესტმა გამორიცხა ჯილეხის არსებობა, რის შემდეგაც ექვი იქნა მიტანილი ძროხის ყვავილზე.

სისხლის შრავი გაიგზავნა ორთოპოქსვირუსის საწინააღმდეგო IgM და IgG ანტისხეულების, ხოლო კანის დაზიანებული უბნებიდან აღებული ნიმუშები Real-time PCR-ით ორთოპოქსვირუსის დნმ-ის გამოსავლენად.

პირველი პაციენტის ცუდად გახდომიდან დაახლოებით ათი დღის შემდეგ, ხელეზე მსგავსი დაზიანებები გამოვლინდა იმავე ნახირის ოცდათექვსმეტი წლის მწყემსს. მასაც ჰქონდა იგივე სიმპტომები: ცხელება, მარცხენა წინამხრის შეშუპება, მარცხენა ილღის ლიმფადენოპათია.

ჩატარებული გამოკვლევებით ჯილეხი გამოირიცხა და მასთანაც ეჭვი იქნა მიტანილი ძროხის ყვავილზე. მასალა გაიგზავნა ლაბორატორიაში ორთოპოქსვირუსზე ტესტირებისათვის. სეროლოგიურმა ტესტირებამ და ორთოპოქსვირუსის დნმ-ზე ჩატარებულმა მოლეკულურ-ბიოლოგიურმა კვლევამ დაადასტურა რომ პაციენტები ინფიცირებული იყვნენ ორთოპოქსვირუსით. შემდგომმა მოლეკულურმა ანალიზმა კი დაადგინა, რომ გამოვლენილი დნმ არ მიეკუთვნება ადრე ცნობილ ორთოპოქსვირუსის სახეობას. სრული გენომის სეკვენსირებამ და ფილოგენეტიკურმა ანალიზმა აღმოჩენა ორთოპოქსვირუსის ახალი, მანამდე უცნობი სახეობა. ეს იყო ორთოპოქსვირუსული ინფექციის პირველი გამოვლენა საქართველოში. პაციენტებს მსგავსი სპეციფიკური კლინიკური გამოვლინებებით და ეპიდემიოლოგიური ანამნეზით საჭიროა ჩაუტარდეთ ტესტირება ორთოპოქსვირუსულ ინფექციაზე.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3	მარინა ენდელაძე, ალექსანდრე გოგინავა, გიორგი ცინცაძე, მარინე ეზუგბაია, ნანა მამუჩიშვილი, თენგიზ ცერცვაძე.	მარსელის ცხელება საქართველოში. შემთხვევის აღწერა	ევრაზიის ინფექციურ დაავადებათა მე-7 საერთაშორისო კონგრესი ქ. თბილისი, საქართველო 30 სექტემბერი - 3 ოქტომბერი, 2015 წ.

მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

Rickettsia conorii-ით გამოწვეული ხმელთაშუა ზღვის ლაქოვანი ცხელება ფართოდაა გავრცელებული სამხრეთ ევროპაში (მარსელის ცხელება), აფრიკასა და ახლო აღმოსავლეთში. ჩვენ აღვწერეთ საქართველოში ამ დაავადების კლინიკური და ეპიდემიოლოგიური თავისებურებები.

2015 წლის 15 აპრილს ინფექციური პათოლოგიის, შიდსისა და კლინიკური იმუნოლოგიის სამეცნიერო-პრაქტიკულ ცენტრში მოთავსდა თბილისში, საბურთალოს რაიონში მცხოვრები ორმოცდარი წლის მამაკაცი დიაგნოზით დაუზუსტებელი ცხელება.

პაციენტს დაავადება დაეწყო მაღალი ცხელებით, შემცივნებით, ოფლიანობით, სახსრებისა და თავის ტკივილით და უძილობით. დაავადების მე-4 დღიდან ლაქოვან-კვანძოვანი გამონაყარი გაუჩნდა მუცლის და გულმკერდის მიდამოში, რაც შემდეგ გავრცელდა მთელს სხეულზე, მათ შორის ხელის და ფეხისგულეებზე. მარცხენა ფეხის ქვედა მესამედში, კერძოდ, მედიალური ზედაპირზე ნანახი იქნა მკვეთრი რკალით შემოსაზღვრული სამი უმტკივნეულო ინფილტრატი, ცენტრში მუქი ფერის დაზიანებით (პირველადი ეფექტი). დაავადებამდე სამი დღით ადრე პაციენტს აღნიშნულ ადგილზე უკბინა ძაღლის ტკიპამ (იგი ხელით აცლიდა ძაღლს ტკიპებს).

კლინიკური და ეპიდემიოლოგიური ანამნეზის გათვალისწინებით ეჭვი იქნა მიტანილი მარსელის ცხელებაზე. ემპირიულად დაინიშნა მკურნალობა დოქსიციკლინით - 0,1გ დღეში ორჯერ. გასინჯვისას გამოვლინდა კერერის სიმპტომები, კისრის კუნთების სუსტი რიგიდობა და ორმხრივი ჰორიზონტალური ნისტაგმი. პაციენტის სისხლი გაიგზავნა ბრუცელოზის, ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების, ლაიმის დაავადების, Q ცხელების, მარსელის ცხელების და სხვა რიკეტსიოზების გამოსაკვლევად. დაავადების მე -10 დღეს Rickettsia conorii IgM ანტისხეულები სისხლში აღმოჩნდა დადებითი - 27.2 IU/ml (გარდამავალი ზონა 9-11 IU/ml). Rickettsia conorii IgG ანტისხეულები დადებითი - 15.1 IU/ml (გარდამავალი ზონა 9-11 IU/ml.). დადასტურდა მარსელის ცხელების დიაგნოზი.

მკურნალობის დაწყებიდან 4 დღეში პაციენტის მდგომარეობა გაუმჯობესდა. მე-9 დღეს გაწერა დამაკმაყოფილებელ მდგომარეობაში, ამბულატორიული მეთვალყურეობის ქვეშ. გაწერიდან 3 კვირაში განმეორებით ჩაუტარდა სეროლოგიური ტესტირება, რომელმაც აჩვენა, Rickettsia conorii IgM დადებითი (13.7 IU / ml) და Rickettsia conorii IgG დადებითი (29,5 IU/ ml). პაციენტს ჰქონდა მკურნალობაზე კარგი შედეგი, ნარჩენი მოვლენების გარეშე.

ეს არის საქართველოში მარსელის ცხელების პირველი, კარგად დოკუმენტირებული,

ლაბორატორიულად (სეროლოგიურად) დადასტურებული შემთხვევა.
ჩვენს რეგიონში ასეთი შემთხვევის არსებობის გათვალისწინებით Rickettsia conorii-ზე სეროლოგიური ტესტირება რეკომენდებული უნდა იყოს ვექტორით გადამტანი დაავადებების მაღალი რისკის მქონე ყველა პაციენტისათვის.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3	თ. ცერცვაძე, შ. გოგიჩაიშვილი, ვ. ქერაშვილი, მ. ჟამუტაშვილი, ე. დოღმაზაშვილი, თ. რუხაძე, მ. სვანიძე, ნ. ჩხარტიშვილი, ლ. შარვაძე	C ჰეპატიტის კლინიკური მენეჯმენტი საქართველოში	ევრაზიის ინფექციურ დაავადებათა მე-7 საერთაშორისო კონგრესი ქ. თბილისი, საქართველო 30 სექტემბერი - 3 ოქტომბერი, 2015 წ.

მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

C ჰეპატიტი წარმოადგენს ჯანდაცვის და სოციალურ პრობლემას როგორც მთელ მსოფლიოში, ისე საქართველოში. 2011 წელს საქართველოში დაიწყო C ჰეპატიტის უფასო მკურნალობის პროგრამა პეგილირებული ინტერფერონითა და რიბავირინით აივ ინფიცირებულ პაციენტებში და პათიმრებში. ასევე სამოქალაქო სექტორში შესაძლებელი გახდა C ჰეპატიტის მკურნალობა 60%-იანი ფასდაკლებით და ამ პროგრამის ფარგლებში 1674 პაციენტს ჩაუტარდა მკურნალობა.

2015 წლის აპრილიდან აშშ დაავადებათა კონტროლის ცენტრის და ფარმაცევტული კომპანია გილეადის მხარდაჭერით საქართველოში დაიწყო C ჰეპატიტის ელიმინაციის ნაციონალური პროგრამა. ამ პროგრამის მიზანს წარმოადგენს HCV ელიმინაცია ქვეყანაში. პირველ ეტაპზე მკურნალობა ჩაუტარდება 5000 პაციენტს, რომლებშიც გამოხატული იყო ღვიძლის ციროზი ან შორს წასული ფიბროზი, ასევე ექსტრაჰეპატური გამოვლინებები. პრიორიტეტულ ჯგუფში შედიოდნენ HIV/HCV კო-ინფიცირებული პაციენტები. 2015 წლის აგვისტოს მონაცემებით პროგრამაში დარეგისტრირდა 10000 C ჰეპატიტის მქონე პაციენტი. 3024 პაციენტს დაეწყო C ჰეპატიტის მკურნალობა და მათ შორის 85%-ში მიღწეულ იქნა ადრეული ვირუსული პასუხი. არსებული მონაცემები არის იმედის მომცემი, იმის გათვალისწინებით, რომ პირველ ეტაპზე მკურნალობა დაეწყო ღვიძლის მძიმე დაზიანების მქონე პაციენტებს.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3	ნ. დვალი, მ. ქარჩავა, ნ. ჩხარტიშვილი, ლ. შარვაძე, ი ბურჯანაძე, მ. პარკერი, ჯ. დეჰოვიცი, ვ. ნელსონი, ვ. დელ რიო, თ. ცერცვაძე	ადამიანის იმუნოდეფიციტის ვირუსის მოლეკულური ეპიდემიოლოგია საქართველოში	ევრაზიის ინფექციურ დაავადებათა მე-7 საერთაშორისო კონგრესი ქ. თბილისი, საქართველო 30 სექტემბერი - 3 ოქტომბერი, 2015 წ.

მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

თეზისის მიზანს წარმოადგენდა ადამიანის იმუნოდეფიციტის ვირუსის მოლეკულური ეპიდემიოლოგიის შესწავლა საქართველოში.

კვლევაში ჩაერთო 218 ახალ დიაგნოზირებული აივ ინფიცირებული პაციენტი. მათ შორის მამაკაცი 138 (63.3%) და საშუალო ასაკი 35 წელი. გადაცემის გზა 53%-ში იყო ჰეტეროსექსუალური

კონტაქტი, 37.6%-ში ნარკოტიკების ინექციური მოხმარება, ხოლო 6.9%-ში ჰომოსექსუალური კონტაქტი. 195 პაციენტი (89.4%) დაინფიცირებული იყო A სუბტიპის ვირუსით, 15 პაციენტი (6.9%) B სუბტიპის ვირუსით და 6 პაციენტი (2.7%) G სუბტიპის ვირუსით. მხოლოდ თითო-თითო შემთხვევა იყო F სუბტიპით და რეკომბინანტული AB_03 ფორმით ინფიცირების. ნარკოტიკების ინექციური მოხმარებლებისა და ჰეტეროსექსუალური კონტაქტით დაინფიცირებული პაციენტების 93%-ს ჰქონდა A სუბტიპი, ხოლო ჰომოსექსუალური კონტაქტით დაინფიცირებული პაციენტების 60%-ს B სუბტიპი. გამოკვლეული სინჯებიდან 49 სექვენსი გაერთიანდა 17 „გადაცემის კლასტერად“, რომელთა უმეტესობა (71%) იყო წყვილი. ყველაზე დიდი კლასტერი აერთიანებდა 8 სექვენსს და დომინირებდა ჰომოსექსუალური გზით დაინფიცირებულ პირებში.

კვლევის შედეგად მიღებულ იქნა დასკვნა, რომ საქართველოში პრედომინანტური არის A სუბტიპი. ნარკოტიკების ინექციური მოხმარებისა და ჰეტეროსექსუალური კონტაქტის გზით გავრცელებულ ეპიდემიას შორის არსებობს მჭიდრო კავშირი, ხოლო ჰომოსექსუალური კონტაქტის გზით ეპიდემია დამოუკიდებლად ვითარდება.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3	ნ. ბოლოკაძე, ა. აბუთიძე, ნ. ჩხარტიშვილი, ლ. შარვაძე, ფ. გაბუნია, თ. ცერცვაძე	B და C ჰეპატიტები აივ ინფიცირებულ პაციენტებს შორის საქართველოში	ევრაზიის ინფექციურ დაავადებათა მე-7 საერთაშორისო კონგრესი ქ. თბილისი, საქართველო 30 სექტემბერი - 3 ოქტომბერი, 2015 წ.

მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

თეზისის მიზანს წარმოადგენდა აივ ინფიცირებულ პაციენტებს შორის B და C ჰეპატიტების გავრცელების და მკურნალობის შედეგების შესწავლა.

აივ ინფიცირებული პაციენტების დაახლოებით 7% არის კოინფიცირებული B ჰეპატიტით, ხოლო 49% C ჰეპატიტით. 2011 წლის დეკემბრიდან 2015 წლის მაისამდე C ჰეპატიტის ორმაგი თერაპია პეგილირებული ინტერფერონით და რიბავირინით ჩაუტარდა 420 აივ ინფიცირებულ პაციენტს. მამაკაცები შეადგენდნენ დაახლოებით 88%-ს და საშუალო ასაკი იყო 41 წელი (დიაპაზონი 18-58). გადაცემის ძირითადი გზა იყო ნარკოტიკების ინექციური მოხმარება. C ჰეპატიტის გამომწვევი ვირუსის გენოტიპები განაწილდა შემდეგნაირად: 139 აივ ინფიცირებული პაციენტი (33%) იყო კოინფიცირებული 1 გენოტიპით, 109 პაციენტი (26%) 2 გენოტიპით და 172 პაციენტი (41%) 3 გენოტიპით. 183 პაციენტმა წარმატებით დაასრულა მკურნალობის კურსი, მათ შორის 122 პაციენტში მიღწეულ იქნა მყარი ვირუსული პასუხი, 15 პაციენტში დაფიქსირდა რელაფსი, ხოლო 46 პაციენტი იმყოფება მეთვალყურეობის ქვეშ.

მიუხედავად იმისა, რომ აივ ინფიცირებულ პაციენტებში B და C ჰეპატიტების უფასო მკურნალობა უნივერსალურად ხელმისაწვდომია, ვირუსული ჰეპატიტებით კოინფექცია წარმოადგენს მნიშვნელოვან პრობლემას. 2015 წლის მაისიდან საქართველოში დაიწყო C ჰეპატიტის ელიმინაციის ნაციონალური პროგრამა, რაც მნიშვნელოვნად შეამცირებს ღვიძლის მძიმე დაზიანებით განპირობებულ ავადობას და სიკვდილობას.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	მ. ქარჩავა, ლ. შარვაძე, ლ.	C ჰეპატიტის ვირუსის 2k/1b	ევრაზიის ინფექციურ

2 3	გაწერელია, ნ. ჩხარტიშვილი, ნ. დვალი, ლ. ძიგუა, ე. დოღმაზაშვილი, თ. ცერცვაძე	რეკომბინანტი საქართველოში: რეკომენდაციები ტესტირებისა და მკურნალობისთვის	დაავადებათა მე-7 საერთაშორისო კონგრესი ქ. თბილისი, საქართველო 30 სექტემბერი - 3 ოქტომბერი, 2015 წ.
--------	---	--	--

მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

თეზისი მიზნად ისახავდა C ჰეპატიტის ვირუსის 2k/1b რეკომბინანტული შტამების პრევალენტობის შესწავლას საქართველოში.

რეტროსპექტულად შესწავლილი იქნა HCV გენომის არასტრუქტურული 5B (NS5B) რეგიონი 72 პაციენტიდან მიღებულ ნიმუშებში, მათ შორის 36 პაციენტი იმყოფებოდა მკურნალობაზე კომბინაციით: პეგლირებული ინტერფერონი + რიბავირინი.

32 პაციენტი ინფიცირებული იყო 1 გენოტიპით (44.4%), 21 პაციენტი 2 გენოტიპით (29.1%) და 19 პაციენტი 3 გენოტიპით (26.3%). წინააღმდეგობრივი მონაცემები იქნა მიღებული 2 გენოტიპის შემთხვევაში, კერძოდ, 21 პაციენტიდან 16 პაციენტს (76%) ჰქონდა 1b სუბტიპის NS5B რეგიონი, მათ შორის 15 პაციენტში სექვენირებით აღმოჩნდა RF2k/1b რეკომბინანტული შტამი.

მიღებული იქნა დასკვნა, რომ ქართველ პაციენტებში, რომლებიც ინფიცირებული არიან 2 გენოტიპით, შეიძლება აღმოჩნდეს 2k/1b რეკომბინანტული შტამი. გამომდინარე აქედან, 2 გენოტიპის მქონე ქართველ პაციენტებში მიზანშეწონილია განისაზღვროს გენომის სულ ცოტა ორი უბანი, რათა შეირჩეს მკურნალობის ტაქტიკა.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3	ნ. ჩხარტიშვილი, ლ. შარვაძე, ო ჩოკოშვილი, ა. აბუთიძე, ნ. დვალი, ფ. გაბუნია, ჯ. დეპოვიცი, კ. დელ რიო, თ. ცერცვაძე	აივ ინფიცირებული პაციენტების მკურნალობისა და მოვლის კასკადი საქართველოში: ინდივიდუალური და საზოგადოებრივი ჯანდაცვის შედეგები	ევრაზიის ინფექციურ დაავადებათა მე-7 საერთაშორისო კონგრესი ქ. თბილისი, საქართველო 30 სექტემბერი - 3 ოქტომბერი, 2015 წ.

მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

თეზისი მიზნად ისახავდა აივ ინფიცირებულ პაციენტთა მკურნალობისა და მოვლის კასკადში პაციენტთა ჩართულობის შეფასებას.

კვლევაში გაანალიზდა ყველა აივ ინფიცირებული პაციენტის მონაცემები, რომლებსაც დიაგნოზი დაესვათ 1989-2014 წწ. მონაცემები მიღებული იქნა აივ ინფექცია/ შიდსის ეროვნული ელექტრონული ბაზიდან. აივ ინფიცირებულ პაციენტთა ზრუნვა შეფასდა შემდეგ ეტაპებზე: აივ ინფიცირებული პაციენტები, აივ დიაგნოზირებული პაციენტები, პაციენტები, რომლებმაც მიიღეს სამედიცინო მომსახურება, პაციენტები, რომლებიც სისტემატურად მიმართავენ სამედიცინო დაწესებულებას, პაციენტები, რომლებიც იმყოფებიან არც თერაპიაზე და პაციენტები, რომლებშიც მიღწეულია აივ ვირუსის სუპრესია.

საქართველოში აივ ინფიცირებული პაციენტების კუმულაციური რაოდენობა არის 4695, მათ შორის 2014 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით ცოცხალია 3714 პაციენტი, რაც წარმოადგენს საქართველოში სავარაუდოდ 6600 აივ ინფიცირებული პაციენტის

56%-ს. 3714 აივ ინფიცირებული ცოცხალი პაციენტიდან სამედიცინო დაწესებულებას მიმართა 3144 პაციენტმა (85%) და მათ შორის 2732 (87%) რეგულარულად იღებს სამედიცინო მომსახურებას. 2228 აივ ინფიცირებული პაციენტი იმყოფება ანტირეტროვირუსულ თერაპიაზე და მათ შორის 1838 პაციენტში (82%) მიღწეულია ვირუსის სუპრესია. ზოგადად აივ ინფიცირებული პაციენტების 49%-ში და სავარაუდოდ აივ ინფიცირებული პაციენტების 28%-ში მიღწეულია აივ ვირუსის სუპრესია ანტირეტროვირუსული თერაპიის ფონზე.

მიღებულ იქნა დასკვნა, რომ საქართველოში აივ ინფიცირებულ პაციენტებზე ზრუნვა წარმატებულად მიმდინარეობს. პაციენტების რაოდენობა მცირდება თითოეულ ეტაპზე, მაგრამ ყველაზე დიდი დანაკარგი არის აივ ინფექციის დიაგნოტიკის ეტაპზე. შესაბამისად, თუ შემცირდება არადიაგნოზირებული აივ ინფიცირებული პაციენტების რაოდენობა, გაიზრდება მათი ჩართულობა მკურნალობისა და მოვლის კასკადში.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3	ფ. გაბუნია, ნ. ბოლოკაძე, ლ. შარვაძე, ნ. ჩხარტიშვილი, თ. ცერცვაძე	აივ ინფექცია/ტუბერკულოზი საქართველოში	ევრაზიის ინფექციურ დაავადებათა მე-7 საერთაშორისო კონგრესი ქ. თბილისი, საქართველო 30 სექტემბერი - 3 ოქტომბერი, 2015 წ.

მოხსენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე თეზისი მიზნად ისახავდა აივ ინფექცია/ტუბერკულოზის შესწავლას საქართველოში.

კვლევაში ჩართლი იქნა 544 ახალ დიაგნოზირებული აივ ინფიცირებული პაციენტი, რომლებმაც 2011-2013 წლებში მიმართეს შიდსის ცენტრს. მათ შორის 89 პაციენტს (16.4%) დაუდგინდა აქტიური ტუბერკულოზი. 89 პაციენტიდან 12-ს (13.4%) დაესვა მულტირეზისტენტული ტუბერკულოზის და 1-ს (1.1%) ექსტრარეზისტენტული ტუბერკულოზის დიაგნოზი. CD4 უჯრედების აბსოლუტური რიცხვის საშუალო მაგნიტუდა იყო 90/მმ³, რაც მიუთითებს აივ ინფექციის გვიან დიაგნოსტიკაზე. 64 პაციენტს (71.9%) ჰქონდა ფილტვის ტუბერკულოზი, 16 პაციენტს (18%) ფილტვგარე ტუბერკულოზი და 9 პაციენტს (10.1%) კომბინირებული - ფილტვის და ფილტვგარე ტუბერკულოზი. ყველა პაციენტს დაეწყო ჯერ ტუბერკულოზის, ხოლო შემდეგ ანტირეტროვირუსული მკურნალობა ნაციონალური გაიდლაინის რეკომენდაციების შესაბამისად. 89 პაციენტიდან მოკვდა 16 პაციენტი (18%), მათ შორის 11 ტუბერკულოზის გამო, ხოლო 5 ღვიძლის უკმარისობის გამო.

მიღებულ იქნა დასკვნა, რომ მიუხედავად ტუბერკულოზისა და აივ ინფექციის მკურნალობის უნივერსალური ხელმისაწვდომობისა, ტუბერკულოზი მინაც რჩება აივ ინფიცირებული პაციენტების ავადობისა და სიკვდილობის ძირითად მიზეზად.

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3	თენგიზ ცერცვაძე	საქართველოს C ჰეპატიტის ელიმინაციის სახელმწიფო პროგრამა	ევროპის C ჰეპატიტის მკურნალობისა და ერადიკაციის მრგვალი მაგიდა/შეხვედრა. European

			Roundtable on Hepatitis Cure & Eradication 2015. 9-10 სექტემბერი, 2015 წ. ქ. ფრანკფურტი, გერმანია.
<p>მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე</p> <p>მოსხენება ეხებოდა საქართველოს C ჰეპატიტის ელიმინაციის სახელმწიფო პროგრამის საკითხებს. 2001-2002 წლებში საქართველოში ჩატარებული ეპიდემიოლოგიური კვლევის მონაცემებით, საქართველოში C ჰეპატიტის პრევალენტობა 6.7%-ს შეადგენს. მაღალი რისკის ჯგუფებს მიეკუთვნებიან: ინექციური ნარკოტიკების მომხმარებლები, ტუბერკულოზით ავადმყოფები, ჰომოსექსუალი მამაკაცები, სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციებით ავადმყოფებია კომერციული სექს მუშაკები. 2011 წლიდან საქართველოში ხორციელდება აივ/შიდსის და C ჰეპატიტის კოინფექციით ავადმყოფების უფასო მკურნალობა პეგილირებული ინტერფერონით და რიბავირინით, ხოლო 2014 წლიდან ამოქმედდა სახელმწიფო პროგრამა, რომელიც ითვალისწინებდა C ჰეპატიტის მკურნალობას შედავათიანი ფასებით ზოგად მოსახლეობაში. 2015 წლის აპრილში კი საქართველოში დაიწყო უპრეცედენტო, უნიკალური C ჰეპატიტის ელიმინაციის სახელმწიფო პროგრამა, რომელიც გულისხმობს ქვეყანაში ყველა C ჰეპატიტით ავადმყოფის უფასო მკურნალობას მაღალეფექტური პირდაპირი მოქმედების ანტივირუსული მედიკამენტებით და ასევე ფართომასშტაბიანი პრევენციული ღონისძიებების განხორციელებას, რომლის შედეგადაც საქართველო უნდა გახდეს C ჰეპატიტის ელიმინაციის პირველი სამოდელო ქვეყანა მსოფლიოში.</p>			

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3	თენგიზ ცერცვაძე	აივ/შიდსის და C ჰეპატიტის კოინფექცია საქართველოში.	აღმოსავლეთ და ცენტრალური ევროპის პირველი შეხვედრა აივ/შიდსის და C ჰეპატიტის კოინფექციის საკითხებზე. 22-23 ივნისი, ქ. ვარშავა, პოლონეთი. 1st Central Eastern European Meeting on Viral Hepatitis and Co-Infection with HIV.

<p>მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე</p> <p>2004 წლიდან საქართველომ პირველმა და ჯერ-ჯერობით ერთადერთმა აღმოსავლეთ ევროპის რეგიონში უზრუნველყო და შეინარჩუნა არც მკურნალობაზე უნივერსალური ხელმისაწვდომობა. ეს უაღრესად მნიშვნელოვანი მიღწევა დადებითად აისახა საქართველოში აივ/შიდსის ეპიდემიის დინამიკაზე: მკვეთრად გაიზარდა აივ/შიდსით ავადმყოფების გადარჩენის მაჩვენებელი, სიცოცხლის ხანგრძლივობა და ცხოვრების ხარისხი. არც მკურნალობაზე უნივერსალური ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის შემდეგ 3-ჯერ და მეტჯერ შემცირდა შიდსთან დაკავშირებული სიკვდილობა. 2013 წელს საქართველო პირველმა აღმოსავლეთ ევროპაში დაიწყო WHO-ს უახლესი სამკურნალო რეკომენდაციების დანერგვა, რომელიც ითვალისწინებს არც მკურნალობის დაწყებას დაავადების ადრეულ სტადიაზე (CD4 ლიმფოციტების რიცხვი <500). ეს ინოვაცია ძალიან მნიშვნელოვანია როგორც აივ/შიდსით ავადმყოფების სიცოცხლის გახანგრძლივების, ისე ახალი ინფექციების პრევენციის კუთხითაც. ქვეყანაში აივ/შიდსის მკურნალობისა და მოვლის სერვისების მიწოდების ეფექტური მოდელი უზრუნველყოფს აღნიშნული მიღწევების მდგრადობას. მოდელი მოიცავს კლინიკური მონიტორინგის სპეციალურ</p>			
--	--	--	--

ალგორითმს, რომლიც ითვალისწინებს თითოეული პაციენტის რეგულარულ (წელიწადში სამჯერ) გამოკვლევას ძირითად კლინიკურ და ლაბორატორიულ პარამეტრებზე. გარდა ამისა წარმატებით ფუნქციონირებს პაციენტთა მხარდაჭერის სერვისები.

გლობალური ფონდისა და სახელმწიფო პროგრამების ერთობლივი ძალისხმევით სადღეისოდ უკლებლივ ყველა გამოვლენილი აივ/შიდსით ავადმყოფი საქართველოში უფასოდ იღებს მაღალი ხარისხის სამედიცინო მომსახურებას უმაღლესი საერთაშორისო სტანდარტებით.

კვლევების თანახმად კლინიკურ სერვისებში ჩართულობის კუთხით საქართველოში მიღწეულია მსოფლიოში ერთ-ერთი საუკეთესო მაჩვენებლები. ასე მაგალითად, საქართველოში რეგისტრირებულ აივ/შიდსით დაავადებულთა 84% ჩართულია კლინიკურ სერვისებში, ხოლო მათგან 88% იმყოფება მუდმივ [უწყვეტ] კლინიკურ მეთვლყურეობაზე. ანალოგიური მაჩვენებელი მსოფლიოს განვითარებულ ქვეყნების უმეტესობაში ნაკლებია, ხოლო შეზღუდული რესურსების მქონე ქვეყნებში კი - არ აღემატება 50%-ს. “გლობალური ფონდის“ ხელშეწყობით პირველად აღმოსავლეთ ევროპის რეგიონში 2011 წლიდან საქართველოში ყველა აივ/შიდსის და C ჰეპატიტით კონფექციის მქონე ავადმყოფებისათვის ხელმისაწვდომია C ჰეპატიტის უფასო ანტივირუსული მკურნალობა. ეს არის ქვეყანაში პირველი შემთხვევა, როდესაც მოსახლეობის კონკრეტული სეგმენტი იღებს C ჰეპატიტის უფასო მკურნალობას საერთაშორისო სტანდარტებით.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3	ლალი შარვაძე	C კლინიკური მენეჯმენტი საქართველოში.	ევროპის ღვიძლის დაავადებების შემსწავლელი ასოციაციის სპეციალური შეხვედრა საქართველოს C ჰეპატიტის ელიმინაციის სახელმწიფო პროგრამის თაობაზე. 23 აპრილი, 2015 წ. ქ. ვენა, ავსტრია. EASL Special Meeting on HCV Elimination in Georgia Vienna, Austria, 23 April 2015

მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

მოსხენება ეხებოდა საქართველოში C ჰეპატიტის ეპიდემიოლოგიური სიტუაციას, C ჰეპატიტის კლინიკური მენეჯმენტის საკითხებს და C ჰეპატიტის ელიმინაციის სახელმწიფო პროგრამას. კერძოდ, განხილულ იქნა ელიმინაციის პროგრამაში პაციენტთა ჩართვის კრიტერიუმები, ლაბორატორიული დიაგნოსტიკის მეთოდები და მკურნალობის რეჟიმები. აღნიშნული პროგრამის წარმატებული განხორციელება უდიდეს სარგებელს მოუტანს C ჰეპატიტით ავადმყოფებს და მთლიანად ქვეყანას. პროგრამა გულისხმობს ქვეყანაში ყველა C ჰეპატიტით ავადმყოფის უფასო მკურნალობას მაღალეფექტური პირდაპირი მოქმედების ანტივირუსული მედიკამენტებით და ასევე ფართომასშტაბიანი პრევენციული ღონისძიებების განხორციელებას, რომლის შედეგადაც საქართველო უნდა გახდეს C ჰეპატიტის ელიმინაციის პირველი სამოდელო ქვეყანა მსოფლიოში.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
---	--------------------------------	--------------------	------------------------------------

1 2 3	ნიკოლოზ ჩხარტიშვილი, ლალი შარვაძე, ფატი გაბუნია, აკაკი აბუთიძე, ნათია დვალი, მზია ნიკოლაიშვილი, თენგიზ ცერცვაძე.	აივ/შიდსის გვიანი გამოვლენა და მისი საზოგადოებრივ ჯანდაცვითი და ეკონომიკური ზეგავლენა საქართველოში.	ევროპის შიდსის მე-15 კონფერენცია. 21-24 ოქტომბერი, 2015 წ. ქ. ბარსელონა, ესპანეთი. 15th European AIDS Conference October 21 - 24, 2015 Barcelona, Spain
-------------	--	---	---

მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

კვლევის მიზანი: ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის ევროპის რეგიონის ქვეყნებს შორის საქართველო ერთ-ერთია, სადაც აღინიშნება აივ/შიდსის გვიანი გამოვლენის მაღალი მაჩვენებელი.

ჩატარდა რეტროსპექტული კოჰორტული კვლევა, რომელშიც ჩართული იქნა 2009-2011 წლებში საქართველოში რეგისტრირებული ყველა აივ/შიდსით ავადმყოფი. კლინიკური მონაცემები ამოღებულ იქნა აივ/შიდსის ეროვნული მონაცემთა ბაზიდან. გაანალიზდა როგორც სტაციონარულ ისე ამბულატორიულ სერვისებზე დანახარჯები.

კვლევაში ჩაერთო სულ 1002 აივ/შიდსით ავადმყოფი. დაკვირვების პერიოდმა შეადგინა 1.2. წელი (შიდაკვარტილური რანგი: 0,5-1,9 წელი). 702 (70,1%) ავადმყოფში დაფიქსირდა აივ/შიდსის გვიანი გამოვლენა. ასევე 512 (51,1%) ავადმყოფს დიაგნოზის დასმის მომენტში უკვე აღინიშნებოდა შორსწასული აივ ინფექცია. კვლევის პერიოდში შიდსის სახელმწიფო პროგრამის დანახარჯებმა შეადგინა 1,259,460 აშშ დოლარი. აღნიშნული თანხის 79,1% დაიხარჯა გვიან გამოვლენილი აივ/შიდსით ავადმყოფების მკურნალობისა და მოვლის სერვისებზე.

დასკვნა: აივ/შიდსის გვიანი გამოვლენა, რომელიც დაკავშირებულია მაღალ სიკვდილობასთან და სერიოზულ ეკონომიკურ ზარალთან მნიშვნელოვან პრობლემას წარმოადგენს საქართველოსთვის. აუცილებელია ღონისძიებების გაძლიერება აივ/შიდსის ადრეული გამოვლენის უზრუნველყოფისთვის.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3	ლალი შარვაძე	C კლინიკური მენეჯმენტი საქართველოში. C ჰეპატიტის ელიმინაციის სახელმწიფო პროგრამა.	„HIV Nordic Conference“. 30 სექტემბერი-2 ოქტომბერი, 2015 წ. ქ. სტოკჰოლმი, შვედეთი.

მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

მოსხენება ეხებოდა საქართველოში C ჰეპატიტის ეპიდემიოლოგიური სიტუაციას, C ჰეპატიტის კლინიკური მენეჯმენტის საკითხებს და C ჰეპატიტის ელიმინაციის სახელმწიფო პროგრამას. კერძოდ, განხილულ იქნა ელიმინაციის პროგრამაში პაციენტთა ჩართვის კრიტერიუმები, ლაბორატორიული დიაგნოსტიკის მეთოდები და მკურნალობის რეჟიმები. აღნიშნული პროგრამის წარმატებული განხორციელება უდიდეს სარგებელს მოუტანს C ჰეპატიტით ავადმყოფებს და მთლიანად ქვეყანას. პროგრამა გულისხმობს ქვეყანაში ყველა C ჰეპატიტით ავადმყოფის უფასო მკურნალობას პირდაპირი მოქმედების ანტივირუსული მედიკამენტებით და ასევე ფართომასშტაბიანი პრევენციული ღონისძიებების განხორციელებას, რომლის შედეგადაც საქართველო უნდა გახდეს C ჰეპატიტის ელიმინაციის პირველი სამოდელო ქვეყანა მსოფლიოში.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
---	--------------------------------	--------------------	------------------------------------

1 2 3	მარკა ქარჩავა, ჯესპერ ვალდესტრომი, მონიკა პაკერი, ერნე ჰალოკი, ლალი შარვაძე, ლანა გაწერელია, ნიკოლოზ ჩხარტიშვილი, ნათა დვალი, ჰელენ ნორდერი, თენგიზ ცერცვაძე.	HCV 2k/1b რეკომბინანტული ფორმები საქართველოში.	რეტროვირუსების და ოპორტუნისტული ინფექციების კოინფერენცია. 22-25 თებერვალი, ქ. ბოსტონი, აშშ.
-------------	---	--	---

მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

C ჰეპატიტის ვირუსის პირველი რეკომბინანტი RF2k/1b პირველად აღწერეს რუსეთში, რის შემდეგაც ის ასევე გამოვლინდა ირლანდიაში, ესტონეთში, უზბეკეთში და კვიპროსში. უმრავლესობა ამ პაციენტებისა წარმოშობით საქართველოდან იყო. თუმცა არ არსებობს ინფორმაცია ამ რეკომბინანტის პრევალენტობასა ან ანტივირუსული პრეპარატების მიმართ მის მგრძობელობაზე. ამ საკითხის დასადგენად ჩვენ მოვახდინეთ H C V გენომის არასტრუქტურული 5B (NS5B) რეგიონის რეტროსპექტული სეკვენსირება 72 ქართველ პაციენტში, რომელთაგან 36 იმყოფებოდა პეგილირებული ინტერფერონისა და რიბავირინის რეჟიმზე. შედეგებმა აჩვენა, რომ 32 პაციენტი (44.5%) ინფიცირებული იყო გენოტიპით 1, 21 პაციენტი (29.2%) - გენოტიპით 2 და 19 (26.3%) – გენოტიპით 3. შტამების NS5B სეკვენსირების ანალიზის შედეგად გენოტიპებისთვის 1 და 3 მიღებულ იქნა კონკორდანტული შედეგები, ხოლო გენოტიპი 2-ის შემთხვევაში – დისკორდანტული შედეგები, რადგან 16 პაციენტს (76%) აღმოაჩნდა 1ბ სუბტიპის NS5B რეგიონი. ფილოგენეტიკური ანალიზის მიხედვით, ამ შტამების 15 NS5B სეკვენსი ფორმირებული იყო რეკომბინანტი RF2k/1b შტამებით. დანარჩენი დისკორდანტული სეკვენსი ფორმირებული იყო 1ბ შტამით. კვლევის შედეგები მოწმობს, რომ RF2k/1b რეკომბინანტული შტამი ხშირია ქართველ პაციენტებში, რომლებიც მანამდე მოიაზრებოდნენ გენოტიპი 2-ით ინფიცირებულებად. რადგან გენოტიპის განსაზღვრა ძირითადად მკურნალობის სტრატეგიის დასადგენად სრულდება, საჭიროა შტამის სულ მცირე ორი გენომური რეგიონის ანალიზის ჩატარება გენოტიპი 2-ით ინფიცირებულ ქართველ პაციენტებში HCV გენოტიპირების სტანდარტული მეთოდებით.

IV. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1	„კომოსექსუალ მამაკაცებში აივ/შიდსის ეპიდემიის განვითარების ხელშემწყობი ფაქტორების შესწავლა საქართველოში“.	ნიკოლოზ ჩხარტიშვილი	ნიკოლოზ ჩხარტიშვილი ლალი შარვაძე ნინო ბადრიძე, თენგიზ ცერცვაძე.	საერთაშორისო სამეცნიერო და ტექნიკური ცენტრი/ აშშ ინფექციურ დაავადებათა და ალერგიის ნაციონალური ინსტიტუტი.
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				
პროექტი დაფინანსებულია. ამჟამად მიმდინარეობს პროექტის გაფორმება და მისი განხორციელება დაიწყება 2016 წლის თებერვლისთვის.				

IV. 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1				
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1	„მწვავე ვირუსული C ჰეპატიტის ადრეული (სეროკონვერსიამდე) ძირითადი (საკვანძო) მაჩვენებლების დადგენა დაავადების გამოსავლის შეფასების მიზნით“.	ლალი შარვაძე,	ლალი შარვაძე, ნინო ბადრიძე, თენგიზ ცერცვაძე, ლანა გაწერელია	საერთაშორისო სამეცნიერო და ტექნიკური ცენტრი/ აშშ ინფექციურ დაავადებათა და ალერგიის ნაციონალური ინსტიტუტი.
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				
პროექტი დაფინანსებულია. ამჟამად მიმდინარეობს პროექტის გაფორმება და მისი განხორციელება დაიწყება 2016 წლის თებერვლისთვის.				

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1	„ტუბერკულოზის ინციდენტობის და რისკ ფაქტორების შესწავლა ანტირეტროვირუსულ მკურნალობაზე მყოფ აივ/შიდსით ავადმყოფებში საქართველოში“.	აკაკი აბუთიძე	აკაკი აბუთიძე, ნატალია ბოლოკაძე, თენგიზ ცერცვაძე, ნიკოლოზ ჩხარტიშვილი, ნინო რუხაძე, მარიამ სვანიძე	საერთაშორისო სამეცნიერო და ტექნიკური ცენტრი/ აშშ ინფექციურ დაავადებათა და ალერგიის ნაციონალური ინსტიტუტი.

დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები
(ქართულ ენაზე)

პროექტი დაფინანსებულია. ამჟამად მიმდინარეობს პროექტის გაფორმება და მისი
განხორციელება დაიწყება 2016 წლის თებერვლისთვის.

IV. 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1				
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1	„საქართველოს სამედიცინო დაწესებულებებში აივ-ზე ტესტირების მიზანშეწონილობის და ხარჯთეფექტურობის შედარებითი ანალიზი“.	ნინო ბადრიძე	ნინო ბადრიძე, თენგიზ ცერცვაძე, ნიკოლოზ ჩხარტიშვილი და სხვ.	საერთაშორისო სამეცნიერო და ტექნიკური ცენტრი/ აშშ ინფექციურ დაავადებათა და ალერგიის ნაციონალური ინსტიტუტი.
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				
პროექტი დაფინანსებულია. ამჟამად მიმდინარეობს პროექტის გაფორმება და მისი განხორციელება დაიწყება 2016 წლის თებერვლისთვის.				

ღონისძიებები განხორციელებული ინფექციური პათოლოგიის, შიდსის და კლინიკური იმუნოლოგიის ს-პ ცენტრის მიერ

THE 7th EURASIA CONGRESS OF INFECTIOUS DISEASES
 "Clinical Microbiology, Infectious Diseases, Immunology and Epidemiology"
September 30 – October 3 2015, Courtyard Marriott Hotel Tbilisi, Georgia

ევრაზიის ინფექციურ დაავადებათა მე-7 საერთაშორისო კონგრესი
 ქ. თბილისი, საქართველო
 30 სექტემბერი - 3 ოქტომბერი, 2015 წ.

ა.წ. 30 სექტემბრიდან 3 ოქტომბრის ჩათვლით, ქ. თბილისში, სასტუმრო ქორთიარდ მარიოტში, ჩატარდა ევრაზიის ინფექციურ დაავადებათა მე-7 საერთაშორისო კონგრესი.

კონგრესის ორგანიზატორები იყვნენ: შავი ზღვის ინფექციურ დაავადებათა და კლინიკური მიკრობიოლოგიის საზოგადოება, საქართველოს დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, ინფექციური პათოლოგიის, შიდსის და კლინიკური იმუნოლოგიის ს/პ ცენტრი და თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი.

კონგრესის პრეზიდენტები იყვნენ: პროფესორი **თენგიზ ცერცვაძე** საქართველოდან და პროფესორი **Hakan Leblebicioğlu** თურქეთიდან.

აღნიშნული კონგრესი მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი და ავტორიტეტული ღონისძიებაა ინფექციურ დაავადებათა დარგში.

ევრაზიის ინფექციურ დაავადებათა კონგრესს უკვე აქვს ექვსი წლის წარმატებული ისტორია. რიგით მე-7 კონგრესს წელს ქ. თბილისმა უმასპინძლა, რაც ქართველ ინფექციონისტთა და ინფექციურ დაავადებათა ქართული სკოლის კიდევ ერთი აღიარებაა.

საქართველოში ამ ღონის ღონისძიება ინფექციურ დაავადებათა დარგში პირველად ჩატარდა.

კონგრესში მონაწილეობა მიიღო ინფექციურ დაავადებათა და კლინიკური მიკრობიოლოგიის დარგის არაერთმა საერთაშორისოდ აღიარებულმა მეცნიერმა და სპეციალისტმა. მნიშვნელოვანია, რომ საქართველოდან კონგრესზე წარმოდგენილი იყო 20-ზე მეტი სამეცნიერო მოხსენება.

სამი დღის განმავლობაში კონგრესზე დამსწრეებს შესაძლებლობა ჰქონდათ მოესმინათ State of the art ლექციები ინფექციურ დაავადებათა ყველაზე აქტუალურ საკითხებზე, მათ შორის ახლად და ხელახლად აღმოცენებულ ინფექციურ დაავადებებზე, აივ ინფექცია/შიდსზე, ვირუსულ ჰეპატიტებზე, რეზისტენტულ ტუბერკულოზზე, ვირუსულ ჰემორაგიულ ცხელებებზე, ახალი ორთოპოქსვირუსით გამოწვეულ ინფექციაზე და სხვ. განხილული იყო აგრეთვე ანტიმიკრობული რეზისტენტობის საკითხები, რაც დღეს ძალიან აქტუალურია. წარმოდგენილი იყო საინტერესო და რთულად სადიაგნოსტიკო შემთხვევები (ქეისები) ინფექციურ დაავადებათა პროფილის სპეციალისტთა პირადი პრაქტიკიდან.

ქართველმა სპეციალისტებმა უცხოელ კოლეგებს გააცნეს C ჰეპატიტის ელიმინაციის სახელმწიფო პროგრამის ძირითადი პრინციპები და მიმდინარეობა, რომელმაც კონგრესის მონაწილეთა დიდი ინტერესი გამოიწვია. აღინიშნა, რომ ამ პროგრამას მსოფლიოში ანალოგი არ აქვს.

კონგრესი უაღრესად საინტერესოდ და წარმატებულად წარიმართა. ამ ფორუმმა საშუალება მისცა ქართველ სპეციალისტებს დაემყარებინათ სამეცნიერო კონტაქტები და თანამშრომლობა უცხოეთის წამყვანი უნივერსიტეტების და სამედიცინო ცენტრების სპეციალისტებთან.

ტრენინგები საქართველოში C ჰეპატიტის ელიმინაციის ფართომასშტაბიანი პროგრამის საკითხებზე

2015 წლის აპრილში საქართველოში დაიწყო C ჰეპატიტის ელიმინაციის ფართომასშტაბიანი პროგრამა, რომელიც ითვალისწინებს რისკის ჯგუფების პირთა HCV ინფექციაზე გამოკვლევით მაქსიმალურ მოცვას და ყველა გამოვლენილი აქტიური HCV ინფექციით ავადმყოფის მკურნალობას.

საქართველოს ინფექციონისტთა, ჰეპატოლოგთა, ეპიდემიოლოგთა, მიკრობიოლოგთა და პარაზიტოლოგთა ასოციაციის და ინფექციური პათოლოგიის, შიდსის და კლინიკური იმუნოლოგიის ს/პ ცენტრის მიერ 2015 წლის თებერვალში ქ. თბილისში, 2015 წლის მარტში ქ. ქუთაისში და 2015 წლის სექტემბერ-ოქტომბერში ქ. თბილისში დარგის სპეციალისტებისთვის ჩატარდა სემინარები/ტრენინგები, სადაც განხილულ იქნა C ჰეპატიტის ელიმინაციის პროგრამის განხორციელებასთან დაკავშირებული საკითხები.

სემინარის თემატიკა:

- ზოგადი ინფორმაცია C ჰეპატიტის შესახებ. სიტუაცია მსოფლიოში და საქართველოში. C ჰეპატიტის ნაციონალური პროგრამები (**მომხსენებელი: თენგიზ ცერცვაძე**).
- ახალი პირდაპირი ანტივირუსული მოქმედების მედიკამენტები (**მომხსენებელი: თენგიზ ცერცვაძე**).
- EASL და AASLD გაიდლაინების მიმოხილვა (**მომხსენებელი ლალი შარვაძე**).
- C ჰეპატიტის ელიმინაციის პროგრამა. მიზნები, ამოცანები, პროგრამაში ავადმყოფთა ჩართვის კრიტერიუმები, პაციენტების შერჩევა. (**მომხსენებელი: თენგიზ ცერცვაძე**).
- ეგვიპტის გამოცდილება (**მომხსენებელი ლალი შარვაძე**).
- C ჰეპატიტის მართვის ახალი ნაციონალური პროტოკოლი. მკურნალობის რეჟიმები. მკურნალობის მონიტორინგი. პაციენტთა სპეციალური ჯგუფები (მომხსენებელი ვახტანგ ქერაშვილი).

მეანობა-გინეკოლოგიის და რეპროდუქტოლოგიის დეპარტამენტი:

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - პროფ. არჩილ ხომასურიძე.

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

არჩილ ხომასურიძე - სრული პროფესორი;

ჯენარა ქრისტესაშვილი - ასოცირებული პროფესორი;

არსენ გვენეტაძე - ასოცირებული პროფესორი;

ალეკო ლაბარტყავა - ასოცირებული პროფესორი.

III.1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2015 წლისათვის დაკვეთილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები (ეხება სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებს)

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1			
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

III.2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1			
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

I. 3. სახელმწიფო გრანტით (რუსთაველის ფონდი) დაფინანსებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				
დასრულებული პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

III. 4.

2	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი	პროექტის	პროექტის
---	---------------------	----------------	----------	----------

	ღება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიითვლებით	ორგანიზაცია	ხელმძღვანელი	შემსრულებლები
გარდამავალი (მრავალწლიანი) პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

II. 1. პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ქეთევან ბელთაძე არჩილ ხომასურიძე	რეპროდუქციული ფუნქცია მოზარდებში დიაგნოსტიკური პოლიციისტური საკვრების სინდრომის შემდეგ.	დისერტაცია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, მედიცინის ფაკულტეტი.	114 გვერდი
2	ლიუდმილა ბარბაქაძე, არჩილ ხომასურიძე, ჯენარა ქრისტესაშვილი.	საკვრების ფუნქციის შეფასების თანამედროვე მეთოდების მნიშვნელობა ქალის რეპროდუქციული პოტენციალის განსაზღვრასა და ხელოვნური განაყოფიერების შედეგების პროგნოზირებაში	დისერტაცია 5.02.2015 ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, მედიცინის ფაკულტეტი.	138 გვერდი

ანოტაციები

1. მოზარდებში პოლიციისტური საკვრების სინდრომის დროს მიზანშეწონილია უპირატესობა მიენიჭოს მედიკამენტურ მკურნალობას ოვარიული რეზერვის დაზოგვის მიზნით;

✓ გვიანი რეპროდუქციული ასაკის ქალებში პუბერტატის პერიოდში ჩატარებული პოლიციისტური საკვრების სინდრომის მკურნალობის შემდეგ, ისევე როგორც იმავე ასაკის ინ ვიტრო განაყოფიერების პროგრამებში არაოვულაციური დარღვევების მქონე პაციენტების რეპროდუქციული პოტენციალის შეფასების მიზნით რეკომენდირებულია უპირატესობა მიენიჭოს ამჰ-ის განსაზღვრას აფრ-თან კომბინაციაში;

✓ მოზარდობის პერიოდში პოლიცისტური საკვერცხის სინდრომის დროს მიზანშეწონილია მკურნალობის დროული დაწყება, რაც ხელს უწყობს რეპროდუქციულ ასაკში სპონტანური ორსულობების სიხშირის ზრდას, თვითნებითი აბორტების სიხშირის შემცირებას და მნიშვნელოვნად აუმჯობესებს ცოცხლადშობადობის მაჩვენებლებს.

2. უნაყოფობის მკურნალობის ტაქტიკის შერჩევას, ოვარიული რეზერვის ზუსტ შეფასებაში ქალის ასაკთან ერთად მიზანშეწონილია ამჰ-ის და აფრ-ის მაჩვენებლების გათვალისწინება. ფმჰ-ის მაჩვენებლებთან შედარებით ამჰ-ის და აფრ-ის შეფასება გაცილებით ინფორმაციულია, განსაკუთრებით გვიანი რეპროდუქციული ასაკის ქალებში, ვინაიდან ეს მაჩვენებლები ფმჰ-ის მომატებამდე უფრო ადრე ასახავენ ოვარიული რეზერვის დაქვეითებას.

✓ ინ ვიტრო განაყოფიერების პროგრამებში მწირი პასუხის პრედიქციისთვის რეკომენდებულია აფრ-ის მაჩვენებლების შეფასება. ინ ვიტრო განაყოფიერების გამოსავლის პროგნოზის თვალსაზრისით ამჰ-ის და აფრ-ის მაჩვენებლებთან ერთად, მიზანშეწონილია ქალის ასაკის გათვალისწინება, ვინაიდან თუნდაც ოვარიული რეზერვის ტესტების ნორმალური მაჩვენებლების პირობებში ასაკის მატებასთან ერთად უარესდება კვერცხუჯრედების ხარისხი, რაც შესაბამისად აისახება ინ ვიტრო განაყოფიერების გამოსავალზე.

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	თ.ჯაფარიძე	Georgian Medical News	№11(248)	თბილისი	16-20
2	ჯ.ქრისტესაშვილი		ნომბერი 2015		
3	პ.იმნაძე				
ანოტაციები ქართულ ენაზე					

II. 2. პუბლიკაციები:
ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ქეთევან ბელთაძე, ლიუდმილა ბარბაქაძე, ლალი ფხალაძე, არჩილ ხომასურიძე.	Assessment of Ovarian Reserve in the Women of Late Reproductive Age after Conservative Treatment of Polycystic Ovarian Syndrome (PCOS) in Adolescence	მეანობა- გინეკოლოგია- რეპროდუქტოლოგია №4	ქ. მოსკოვი «ИРБИС»	გვ. 24-26
2	არჩილ	Assessment of Ovarian	Proceeding Book	18-21 March, 2015, Berlin, Germany.	გვ. 465-468

	<p>ხომასურიძე, ლიუდმილა ბარბაქაძე, , ჯენარა ქრისტესაშვილი ,ლალი ფხალაძე,</p>	<p>Reserve Tests for Prediction of In Vitro Fertilization Outcome</p>	<p>of the XVI World Congress of Human Reproduction. 2015</p>		
3	<p>ლიუდმილა ბარბაქაძე, არჩილ ხომასურიძე, ჯენარა ქრისტესაშვილი , ქეთევან ოსიძე.</p>	<p>ASSESSMENT OF OVARIAN RESERVE TESTS FOR PREDICTION OF OCYTE YIELD AND CHANCE OF PREGNANCY AFTER OVULATION INDUCTION</p>	<p>Abstract Book of the 7th World Congress on Ovulation Induction. 2015.</p>	<p>Italy, Bologna EMC Continued Medical Education</p>	<p>გვ. 44</p>
4.	<p>ქეთევან ბელთაძე, ლიუდმილა ბარბაქაძე, ლალი ფხალაძე, არჩილ ხომასურიძე.</p>	<p>Assessment of Ovarian Reserve in the Women of Late Reproductive Age after Treatment of Polycystic Ovarian Syndrome (PCOS) in Adolescence</p>	<p>Proceeding Book of the XVI World Congress of Human Reproduction. 2015</p>	<p>18-21 March, 2015, Berlin, Germany.</p>	<p>გვ. 468-472</p>
5.	<p>არჩილ ხომასურიძე, ლალი ფხალაძე, ჯენარა ქრისტესაშვილი</p>	<p>Clinical and Hormonal indicators of PCOS developed during non classical adrenal hyperplasia</p>	<p>Proceeding Book of the congress of European Society of Gynecology, European Gynecology, 2015</p>	<p>CIC Edizioni Internazionali Prague, Czech Republic, 21-24 Oct. 2015,</p>	<p>გვ.187-189</p>

ანოტაციები ქართულ ენაზე

1.პაციენტებს საკვერცხეების პოლიციסטოზის დიაგნოზით, რომლებსაც ჩაუტარდათ კონსერვატიული მკურნალობა აქვთ უკეთესი ოვარიული რეზერვი, იმ პაციენტებთან შედარებით რომლებსაც ჩაუტარდათ ქირურგიული მკურნალობა.

მოზარდებში პოლიცისტური საკვერცხის სინდრომის დროს მიზანშეწონილია უპირატესობა მიენიჭოს მედიკამენტურ მკურნალობას ოვარიული რეზერვის დაზოგვის მიზნით.

2.ინ ვიტრო განაყოფიერების პროგრამაში აფრ–ის ზღვრული მაჩვენებელი მწირი მოპასუხეებისთვის შეადგენს 5–ს, ამჰ–ს ზღვრული მაჩვენებელი მწირი მოპასუხეებისთვის შეადგენს 0.9 ng/ml;

ინ ვიტრო განაყოფიერების პროგრამებში ოვარიული რეზერვის ტესტებიდან მხოლოდ ასაკს აქვს სანდო ღირებულება კლინიკური ორსულობის პრედიქციის თვალსაზრისით;

3.ოვულაციის ინდუქციაზე საკვერცხის მწირი პასუხის წინასწარ განსაზღვრისთვის თვალსაზრისით მხოლოდ აფრ არის საკვერცხის მწირი პასუხის პრედიქტორი, სანდო პრედიქტორული ღირებულება აღენიშნება ამჰ-საც;

ოვარიული რეზერვის შეფასებასა და ინ ვიტრო განაყოფიერების პროგრამებში გამოსავლების ეფექტურობის პრედიქციაში ყველაზე სანდო მაჩვენებლად ქალის ასაკთან ერთად უნდა ჩაითვალოს ამჰ და ანტრალური ფოლიკულების რაოდენობა.

4.მოზარდობის პერიოდში პოლიცისტური საკვერცხის სინდრომის დროს მიზანშეწონილია მკურნალობის დროული დაწყება, რაც ხელს უწყობს რეპროდუქციულ ასაკში სპონტანური ორსულობების სიხშირის ზრდას, თვითნებითი აბორტების სიხშირის შემცირებას და მნიშვნელოვნად აუმჯობესებს ცოცხლადშობადობის მაჩვენებლებს.

5. თირკმელზედა ჯირკვლის ჰიპერპლაზიის არაკლასიკური ფორმის დროს საკვერცხეების პოლიცისტოზის სინდრომი შესაძლოა განიხილოს დაავადების ერთ-ერთ ფორმად. ამ პროცესის ძირითად მიზეზს წარმოადგენს თირკმელზედა ჯირკვლისმიერი ჰიპერანდროგენია. ირღვევა გონადოტროპინების ნორმალურ სეკრეცია, მატულობს მალუთეინიზირებული ჰორმონის გამოყოფა, რაც იწვევს ანდროგენების ჰიპერსეკრეციას საკვერცხეებში. ამდენად, როგორც საკვერცხისმიერი, ასევე თირკმელზედაჯირკვლისმიერი ჰიპერანდროგენიის დროს ირღვევა ფოლიკულების განვითარება და ხდება ნაადრევი ატრეზია, რასაც თან ახლავს ტიპიური პოლიცისტოზის ჩამოყალიბება.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3	L.BARBAKADZE A.KHOMASURIDZE J.KRISTESASHVILI L.PKHALADZE	Assessment of Ovarian Reserve Tests for Prediction of In Vitro Fertilization Outcome GIORNALE ITALIANO DI OSTERICA E		იტალია	465-468

GINECOLOGIA					
6. ანტიმიულერული ჰორმონის და ანტრალური ფოლიკულების რიცხვის ერთდროული განსაზღვრა აუმჯობესებს ოვარიული რეზერვის შეფასებას და ოვულაციის ინდუქციაზე საკვერცხეების პასუხის პრედიქციას. ქალის ასაკის გათვალისწინება მეტად მნიშვნელოვანია ინ-ვივო განაყოფიერების შედეგების პრედიქციაში.					
1 2 3	J.KRISTESASHVILI N.CHIKVAIDZE M.GEGECHKORI	GG Types of reproductive disorders in underweight and overweight young females and correlations of respective hormonal changes with BMI. GIORNALE ITALIANO DI OSTERICA E GINECOLOGIA		იტალია	521-524
7. მენსტრუალური ფუნქციის და ჰორმონული ცვლილებების თავისებურებები ახალგაზრდა ქალებში, რომელთაც სხეულის მასის დეფიციტი ან სიმსუქნე აღენიშნებოდათ ბავშვობის პერიოდიდან უკავშირდება მათში გამოვლენილ რეპროდუქციული დარღვევების ტიპს და ბავშვობაში არსებულ სხეულის მასის ინდექსს.					
1 2 3	J.KRISTESASHVILI T.JAFARIDZE	Termination of unplanned pregnancy and prior usage of contraception in Republic of Georgia GIORNALE ITALIANO DI OSTERICA E GINECOLOGIA		იტალია	524-527
8. დაუგეგმავი ორსულობების და მათი აბორტით დასრულების პრობლემა მიუთითებს კონტრაცეფციაში, განსაკუთრებით თანამედროვე მელოდების შესახებ პოპულაციის ცოდნის გაუმჯობესების აუცილებლობაზე, ამასთან ხელმისაწვდომობის და გამოყენების სისწორის გაზრდაზე. ასეთი მიდგომით შესაძლებელი იქნება დაუგეგმავი ორსულობების და მასთან დაკავშირებული ხელოვნური აბორტების შემცირება.					

III. 1. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3	ჯ.ქრისტესაშვილი	ენდომეტრიოზი - მოზარდობაში გამოტოვებული დაავადება	თბილისი, 9-10 დეკემბერი 2015წ. ენდომეტრიოზის აკადემიის სემინარები
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ენდომეტრიოზის დიაგნოსტიკა მიზანშეწონილია მოხდეს მის საწყის სტადიაზე, ღრმა, შეუქცევადი დაზიანების პრევენციის მიზნით, რაც გულისხმობს მოზარდობის პერიოდს. ➤ ენდომეტრიოზი უნდა განვიხილოთ როგორც ქრონიკული დაავადება, რომელიც 			

მოითხოვს მუდმივი მკურნალობის გეგმის შემუშავებას, რათა მედიკამენტური საშუალებების მაქსიმალური გამოყენებით თავი ავარიდოთ ქირურგიულ პროცედურებს (განსაკუთრებით განმეორებით) რაც მეტად მნიშვნელოვანია მოზარდებში.			
№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ჯ.ქრისტესაშვილი	საშვილოსნოს მიომის მართვის თანამედროვე პრინციპები	ჩაქვი, 3-11 ივლისი VIII პოლიპროფილური სამედიცინო კონფერენცია
საშვილოსნოს მიომის მართვის გეგმის შედგენისას გათვალისწინებული უნდა იყოს ქალის ასაკი, კლინიკური გამოვლინებები და რეპროდუქციული გეგმები. მკურნალობის დამზოგავი მეთოდების გამოყენება, კერძოდ მედიკამენტური თერაპია განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ახალგაზრდა ქალებში, რომელთაც აქვთ შვილის ყოლის სურვილი			
№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ჯ.ქრისტესაშვილი	ფასილიტატორი	თბილისი, 27-30 ოქტომბერი 2015 EUTEACH- ტრენინგი ტრენერებისათვის- ახალგაზრდების და მოზარდების სქესობრივი და რეპროდუქციული ჯანმრთელობა, კომუნიკაციის უნარები, ცხოვრების ჯანსაღი წესი.
№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	არსენ გვენეტაძე მ.მ.დ. ; თსუ-სს ასოც. პროფ., ქეთევან კაკაშვილი;	1. ინვიტრო განაყოფიერება და საკვერცხეების „mild” - სტიმულაცია	VII პოლიპროფილური სამეცნიერო კონფერენცია „ კლინიკური პრაქტიკის საერთაშორისო სტანდარტები „ 14 თებერვალი 2015წ. ბაკურიანი
2	არსენ გვენეტაძე მ.მ.დ.; ასოც. პროფესორი; მ.მ.დ. თამთა ცაავა ;	2. ენდომეტრიუმის პრობლემები და იმპლანტაცია	
3	არსენ გვენეტაძე მ.მ.დ.; ასოც. პროფესორი; ლელა ირემაძე ;	3. ფერტილობის აღდგენა მსუბუქი და საშუალო ენდომეტრიოზის ლაპაროსკოპიული მკურნალობის შემდეგ (კლინიკის გამოცდება)	

4	არსენ გვენეტაძე მ.მ.დ. ; თსუ-სს ასოც. პროფ., თამარ ძოწენიძე	4. საშვილოსნოს რუდიმენტული რქის ლაპაროსკოპიული მკურნალობა . (კლინიკური შემთხვევის აღწერა)	
5.	არსენ გვენეტაძე მ.მ.დ.; ასოც. პროფესორი; თამარ ძოწენიძე	5. ჰისტეროსკოპიული მეტროპლასტიკა და რეპროდუქციული ფუნქცია (კლინიკის გამოცდილება)	VIII პოლიპროფილური სამეცნიერო კონფერენცია „ კლინიკური პრაქტიკის საერთაშორისო სტანდარტები „ 06 ივლისი 20014წ. 4. 06 . 2015 წ. ჩაქვი
6	არსენ გვენეტაძე მ.მ.დ.; ასოც. პროფესორი; ქეთევან კაკაშვილი	6. შვილოსნობის შენარჩუნების თანამედროვე ხედვა (კვერცხუჯრედის გაყინვის სამედიცინო და ეთიკური საკითხები	
7	არსენ გვენეტაძე მ.მ.დ.; ასოც. პროფესორი; მ.მ.დ. თამთა ცაავა ;	7. გვიანი ასაკის რეპროდუქცია	

1. ინვიტრო განაყოფიერება და საკვერცხეების „mild” - სტიმულაცია

მოხსენება შეეხება ინვიტრო განაყოფიერების დროს საკვერცხეების სტიმულაციის სქემებს. სტიმულაციის პროტოკოლებს შორის განხილულია საკვერცხეების „mild” - სტიმულაცია, რბილი პროტოკოლის უპირატესობები და ნაკლოვანებები. რბილი პროტოკოლის უპირატესობებია: ხანმოკლე სტიმულაცია, ვიზიტის ნაკლები სიხშირე, მედიკამენტების დაბალი დოზა, დაბალი ფასი. გართულებების ნაკლები შანსი.

2. ენდომეტრიუმის პრობლემები და იმპლანტაცია

მოხსენება აღწერს ენდომეტრიუმის ფიზიოლოგიური ნორმას, თხელი ენდომეტრიუმის მიზეზებს, დიაგნოსტიკის მეთოდებს, მკურნალობის სტრატეგიას.

”თხელი” ენდომეტრიუმი რჩება ერთ -ერთ აქტუალურ საკითხად უნაყოფობის მართვის დროს. რაც გულისხმობს პრეოვულატორული დომინანტური ფოლიკულის არსებობისას ენდომეტრიუმის სისქე 5/7მმ - ზე ნაკლები. თხელი ენდომეტრიუმი დაკავშირებულია იმპლანტაციის სიხშირის მნიშვნელოვან შემცირებასთან. მისი დიაგნოსტიკისათვის გამოიყენება: ტრანსვაგინალური ულტრაბგერითი გამოკვლევა. ჰისტეროსკოპიული გამოკვლევა.

“თხელი” ენდომეტრიუმის მკურნალობის დროს ეფექტურია ესტროგენ/პროგესტერონის სქემის გამოყენება. წარუმატებელ შემთხვევებში ადიუვანტური თერაპია აუმჯობესებს გამოსავალს. ჰისტეროსკოპია გამოიყენება ენდომეტრიუმის ხარისხის შეფასებისათვის, რაც აისახება შემდგომ პროგნოზზე. Scratching- ი დადასტურებულად ზრდის ორსულობის რიცხვს

3. ფერტილობის აღდგენა მსუბუქი და საშუალო ენდომეტრიოზის

ლაპაროსკოპიული მკურნალობის შემდეგ (კლინიკის გამოცდილება)

ჩატარებული რეტროსპექტული ანალიზის შედეგებით ენდომეტრიოზი აღინიშნა უნაყოფო ქალების 52,8% -ში . მათ შორის 84,02 % - მინიმალური და მსუბუქი ენდომეტრიოზი. 15,98% - საშუალო ან მძიმე ენდომეტრიოზი.

ჩატარებული ლაპარასკოპიული მკურნალობიდან 6-12 თვის შემდგომ ორსულობის რიცხვი იყო - 33,91%.

4. საშვილოსნოს რუდიმენტული რქის ლაპარასკოპიული მკურნალობა (კლინიკური შემთხვევის აღწერა)

მოხსენებაში განხილული შემთხვევა - საშვილოსნოს რუდიმენტული რქა ; 2013 წლის ESHRE / ESGE კლასიფიკაციით იგი შეფასდა როგორც კლასი U4a . ლაპარასკოპიული ჩარევის შედეგად დადასტურდა, თანდაყოლილი მიულერის ანომალიის წარმატებული მკურნალობისა და დიაგნოსტიკისათვის აღნიშნული მეთოდის უპირატესობა.

5. ჰისტეროსკოპიული მეტროპლასტიკა და რეპროდუქციული ფუნქცია (კლინიკის გამოცდილება)

მოხსენება აღწერს რეტროსპექტული ანალიზის შედეგებს რომლის მიხედვითაც დისმორფული საშვილოსნო უნაყოფო ქალების 10,2% - ში აღინიშნება . აღნიშნულ ჯგუფში ორსულობის რიცხვი ჩატარებული ჰისტეროსკოპიული მეტროპლასტიკიდან 5 - 24 თვის შემდეგ შეადგინა 28,6% . ჩატარებული რეტროსპექტული ანალიზის შედეგებით ჰისტეროსკოპიული მეტროპლასტიკას აქვს დადებითი გავლენა რეპროდუქციული ფუნქციაზე დისმორფული საშვილოსნოს მქონე ქალებში.

6. შვილოსნობის შენარჩუნების თანამედროვე ხედვა (კვერცხუჯრედის გაყინვის სამედიცინო და ეთიკური საკითხები)

ქალების არც თუ მცირე ნაწილი რეპროდუქციული ფუნქციის შესრულებას გეგმავს 35 წლის შემდეგ, 21-ე საუკუნის სოციალური ცვლილებების გამო. მკურნალობის სწორი სტრატეგიის შერჩევით აუცილებელია პაციენტის რეპროდუქციული პოტენციალის პროგნოზირება - საკვერცხეების რეზერვის განსაზღვრა. რაც გულისხმობს სისხლში პლაზმაში ანტიმიულერის და გონადოტროპინების კორმონების (AMH , FSH, LH) განსაზღვრას, ვაგინალური ულტრასონოგრაფიის მონაცემებით საკვერცხეებში ანტრალური ფოლიკულების საერთო რაოდენობის შეფასებას. რის შემდგომაც უნდა მოხდეს ოვარიული რეზერვის ტესტების სწორი ინტერპრეტაცია, ასაკთან დაკავშირებული უნაყოფობის პრევენცია. ასაკთან დაკავშირებული უნაყოფობის პრევენციის მიზნით რეკომენდირებულია ART ტექნოლოგიების დროული გამოყენება, პაციენტის ინფორმირება, შვილოსნობისთვის ოპტიმალური ასაკზე, მაღალ ასაკობრივი ჯგუფის ქალებში დონორის კვერცხუჯრედის გამოყენება, ასევე ოციტების გაყინვა.

7. გვიანი ასაკის რეპროდუქცია

მოხსენება აღწერს საკვერცხეების რეზერვის შემცირების მიზეზებს და აქტუალობას. საკვერცხეების რეზერვის შემცირების პროცესი შეუქცევადია. ქალის ასაკის მატებასთან ერთად იმატებს - უნაყოფობის პროცენტული მაჩვენებელი, ART ციკლების რაოდენობა, თვითნებითი აბორტების სიხშირე , ქრომოსომული პათოლოგიების სიხშირე, სამეანო გართულებები , ნაყოფისმხრივი გართულებები მცირდება : ორსულობის სიხშირე ქალის ასაკის ზრდასთან ერთად, ასევე ცოცხლად შობადობის რიცხვი . ასაკთან დაკავშირებული რეპროდუქციული პრობლემების მენეჯმენტისათვის საჭიროა პაციენტები ინფორმირებული იყვნენ რეპროდუქციული ფუნქციის დროული აღსრულებაზე, უნაყოფობის სწორი მენეჯმენტზე, ART ტექნოლოგიების დროული გამოყენებაზე.

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	არჩილ ხომასურიძე	Modification of Monophasic Hormonal Contraception (MHC)	16th World Congress of Human Reproduction, Berlin, Germany, 18- 21 March, 2015
2	არჩილ ხომასურიძე	IVF: How're the Born Children	11 Congress of the European Society of Gynecology, Prague, Czech Republic, 21-24 October, 2015

მოხსენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

1. მონოფაზური ჰორმონალური კონტრაცეფციის მოდიფიცირებული მეთოდის გამოყენება სარწმუნოდ ამცირებს კონტრაცეპტივების გვერდით ეფექტებს, როგორცაა: მ/ც დარღვევა, თავის ტკივილები, გულის რევა, ღებინება, ლიბიდოს დაქვეითება, მკერდის დაჭიმულობა, დეპრესია და სხვა. კონტრაცეფციის მოდიფიცირებული მეთოდის გამოყენების ძირითადი მიზანია ონტოგენეზურად და ფენოტიპურად ჩამოყალიბებული მენსტრუაციული ციკლის შენარჩუნება, რომელიც მოიცავს ცვლილებებს არა მხოლოდ რეპროდუქციულ სისტემაში, არამედ სხვა ორგანოებშიც მაგ. თირკმელზედა ჯირკვალი, ფარისებრი ჯირკვალი, ღვიძლი, თირკმელი და სხვა.

2. ბოლო წლების განმავლობაში მსოფლიოს კლინიცისტი მედიკოსების, მათ შორის საქართველოდან-ყურადღება გამახვილდა არა მარტო In Vitro ახალშობილთა რაოდენობაზე, არამედ მათი ჯანმრთელობის ხარისხის შესწავლაზე. ფაქტია, რომ ორსულობისა და მშობიარობის პრობლემები, განვითარების მანკები და სხვა სომატური დაავადებების სიხშირე In Vitro ბავშვებში უფრო მაღალია, ვიდრე „ფიზიოლოგიურ“ ახალშობილებში, რასაც მედიკოსები ხშირად In Vitro განაყოფიერების მეთოდს უკავშირებენ.

In Vitro ბავშვების ჯანმრთელობის ხარისხი საქართველოში დაახლოებით ემთხვევა მსოფლიო მონაცემებს; In Vitro ბავშვების ჯანმრთელობის გადახრები დამოკიდებულია არა უშვილობის მკურნალობის ამ მეთოდზე, არამედ შთამომავლობის (ძირითადად მშობლების) ასაკზე, მათ გენეტიკურ, სომატურ ფაქტორებზე და ორსულობის მიმდინარეობაზე; In Vitro განაყოფიერების მეთოდი, როგორც ასეთი, არ იწვევს მისი გამოყენების შედეგად მიღებული ბავშვების ჯანმრთელობის ხარისხის დაქვეითებას.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ჯ.ქრისტესაშვილი	Types of reproductive disorders in underweight and overweight young females and correlations of respective hormonal changes with BMI	GERMANY, BERLIN. 18/21 MARCH 2015

მენსტრუალური ფუნქციის და ჰორმონული ცვლილებების თავისებურებები ახალგაზრდა

ქალებში, რომელთაც სხეულის მასის დეფიციტი ან სიმსუქნე აღენიშნებოდათ ბავშვობის პერიოდთან უკავშირდება მათში გამოვლენილ რეპროდუქციული დარღვევების ტიპს და ბავშვობაში არსებულ სხეულის მასის ინდექსს.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ჯ.ქრისტესაშვილი	Termination of unplanned pregnancy and prior usage of contraception in Republic of Georgia	GERMANY,BERLIN. 18/21 MARCH 2015

დაუგეგმავი ორსულობების და მათი აბორტით დასრულების პრობლემა მიუთითებს კონტრაცეფციაში, განსაკუთრებით თანამედროვე მეთოდების შესახებ პოპულაციის ცოდნის გაუმჯობესების აუცილებლობაზე, ამასთან ხელმისაწვდომობის და გამოყენების სისწორის გაზრდაზე. ასეთი მიდგომით შესაძლებელი იქნება დაუგეგმავი ორსულობების და მასთან დაკავშირებული ხელოვნური აბორტების შემცირება

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	არსენ გვენეტაძე მ.მ.დ.; ას ოც. პროფესორი; თამარ ძოწენიძე; ლევან ძოწენიძე მომხსენებელი	Pregnansy rates after Hysteroscopic Metroplasty - . years of experience	ESGE 24th annual congress 7-10 october 2015, Hungary , Budapest
2	არსენ გვენეტაძე მ.მ.დ.; ას ოც. პროფესორი; თამარ ძოწენიძე; ლევან ძოწენიძე; ლელა ირემაძე მომხსენებელი	Pregnansy rates after laparoscopic treatment of minimal or mild endometriosis – 2.5 years of experience	ESGE 24th annual congress 7-10 october 2015, Hungary , Budapest
3	არსენ გვენეტაძე მ.მ.დ.; ას ოც. პროფესორი; თამარ ძოწენიძე; ლევან ძოწენიძე მომხსენებელი	Laparoscopic treatment of a cavitated non- communicating rudimentary horn of a Hemiuretus: a case report	1 st meeting of the Gyneco- Endoscopy and Hysteroscopy Procedures in Gynecology and infertility 20-22 may 2015,Czech Republic, Prague
4.	არსენ გვენეტაძე მ.მ.დ.; ას ოც. პროფესორი; თამარ ძოწენიძე; ლევან ძოწენიძე	Laparoscopic treatment of a cavitated noncommunicating rudimentary uterine horn of a Hemi Uterus: A case report	Références En Gynécologie Obstétrique ©General Medicine Publications

1. Conclusion :

According to this retrospective analysis presense of Dymorphic Uterus in infertile women reaches 10,2% Pregnancy rate after Hysteroscopic metroplasty during 5 - 24 month follow-up was 28.6% in infertile patients with Dymorphic Uterus. Recevied results shows that the hysteroscopic metroplasty has a positive influence on the reproductive function of women with Dismorphic Uterus.

2. Conclusion :

According to this retrospective analysis presence of endometriosis in infertile women reaches 52.8% (219 women with various degrees of endometriosis from 415 infertile cases). Among them 84.02% - minimal or

mild endometriosis. 15.98% - moderate or severe endometriosis.
 Pregnancy rate after laparoscopic coagulation of endometrial lesions during 6-12 month follow-up was 33,91%
 (58 pregnancies from 171 women) In infertile patients with minimal or mild endometriosis.

3. Conclusion:

This case was classified as Class U4a - Hemi uterus with cavitated non-communicating rudimentary horn, according to the 2013 ESHRE/ESGE classification of female genital tract anomalies. Operative laparoscopy is proven to be a successful approach in the treatment of this congenital Müllerian anomaly.

4. Conclusion

The presence of congenital Müllerian dysgenesis is clinically manifested with the triad of dysmenorrhoea beginning at me-narche, increasing severity of dysmenorrhoea with each menses and a unilateral pelvic mass.

Three valid reasons can justify the surgical excision of the cavitated noncommunicating rudimentary horn: removing the cause of dysmenorrhea, preventing possible endometriosis caused by transtubal menstrual reflux and avoiding intracornual pregnancy. .

The benefits of minimally invasive surgery such as enhanced visualization of the cul-de-sac, smaller incisions, reduced postoperative pain, shortened hospital stay and decreased adhesion formation are in favor of the laparoscopic approach.

Surgical management of the hemi ut-rus offers complete disappearance of complaints and prevention of rudimental horn pregnancy and endometriosis.

IV. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	შესრულებული პროექტის დასახელება დარგისა და მიმართულების	პროექტის მეცნიერების სამეცნიერო მიზნებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1	საკვერცხის ფუნქციის შეფასების მეთოდების ქალის პროტენციალის და განაყოფიერების პროგნოზირებაში. გინეკოლოგია-რეპროდუქტოლოგია.	ფუნქციის თანამედროვე მნიშვნელობა რეპროდუქციული განსაზღვრასა ხელოვნური შედეგების მეანობა -	ჯ. ქრისტესაშვილი. ა. ხომასურიძე	ლ. ბარბაქაძე	-

რეპროდუქციული ასაკის ქალებში (I ჯგ, 18-48 წ) უშვილობის დიაგნოზით ყველაზე მჭიდრო დადებითი კორელაცია აღინიშნება ამჰ-ს და აფრ-ს მაჩვენებლებს შორის. ასაკი სტატისტიკურად სარწმუნოდ უარყოფითად კორელირებს ამჰ-თან და აფრ-თან, ხოლო სტატისტიკურად მაღალი სარწმუნოებით დადებითად კორელირებს ფმჰ-ს მაჩვენებლებთან. კორელაციური კავშირი ასაკსა და ფმჰ-ს შორის ზომიერია. ამდენად, ასაკთან ერთად ამჰ-ის და აფრ-ის მაჩვენებლები მნიშვნელოვნად მცირდება, ხოლო ფმჰ-ის მაჩვენებლები მატულობს ზომიერად;

რეპროდუქციული ასაკის უნაყოფო ქალების სხვადასხვა ასაკობრივ ქვეჯგუფებში (<34 წელი; 35-40 წელი და >41 წელი) ამჰ-ის და აფრ-ის მაჩვენებლები სტატისტიკურად მაღალი სარწმუნოებით

დადებითად კორელირებს ერთმანეთთან. ფმ3-ის და ამ3-ის მაჩვენებლებს შორის, სტატისტიკურად სარწმუნო უარყოფითი კორელაცია გამოვლინდა ≤ 34 წლის და 35-40 წლის ასაკობრივ ქვეჯგუფებში. ფმ3-ის და აფრ-ის მაჩვენებლებს შორის სტატისტიკურად სარწმუნო უარყოფითი კორელაცია გამოვლინდა მხოლოდ ≥ 41 წლის ასაკობრივ ქვეჯგუფში. ასაკი და აფრ სტატისტიკურად სარწმუნოდ და უარყოფითად კორელირებს მხოლოდ ≤ 34 წ ასაკობრივ ქვეჯგუფში;

ამ3-ის მაჩვენებლები სარწმუნოდ მაღალი აღმოჩნდა ≤ 34 წლის (I) ასაკობრივ ქვეჯგუფში 35-40 წლის (II) და ≥ 41 წლის (III) ასაკობრივ ქვეჯგუფთან შედარებით. ეს მაჩვენებელი აგრეთვე სარწმუნოდ მაღალი იყო II ასაკობრივ ქვეჯგუფში III-სთან შედარებით. აფრ-ის მაჩვენებლები სარწმუნოდ მაღალი იყო I ქვეჯგუფში III-სთან შედარებით და II-ში III-სთან შედარებით. ფმ3-ის მაჩვენებლები სტატისტიკურად მაღალია მხოლოდ III ასაკობრივ ქვეჯგუფში I-თან შედარებით. ამდენად, ამ3-ის მაჩვენებლები უკეთესად ასახავს ასაკისთვის დამახასიათებელ ცვლილებებს საკვერცხეში ოვარიული რეზერვის სხვა მარკერებთან შედარებით;

რეპროდუქციული ასაკის ქალებში (I ჯგ 18-48 წ) უშვილობის დიაგნოზით ასაკის ფაქტორით შეიძლება აიხსნას ამ3-ის ვარიაციის 54%, აფრ-ის ვარიაციის 48% და ფმ3-ის ვარიაციის 28%;

ინ ვიტრო განაყოფიერების პროგრამაში მონაწილე ქალებში ამ3-ს და აფრ-ს აქვთ ერთნაირი ღირებულება ოვულაციის ინდუქციის შედეგად მიღებული ოოციტების რაოდენობის პრედიქციაში. ამ3-ის განსაზღვრა აფრ-სთან კომბინაციაში უკეთესად ახდენდეს ინ ვიტრო განაყოფიერების პროგრამებში სტიმულაციის შედეგად მიღებული ოოციტების რაოდენობის პრედიქციას;

ინ ვიტრო განაყოფიერების პროგრამაში მონაწილე ქალების მწირი და კარგი მოპასუხეების ქვეჯგუფებში სარწმუნო სხვაობაა ოვარიული რეზერვის ყველა პარამეტრის მიხედვით. კარგი მოპასუხეები მწირ მოპასუხებთან შედარებით არიან უფრო ახალგაზრდები, აღენიშნებათ ამ3-ის, აფრ-ის უფრო მაღალი მაჩვენებლები, ფმ3-ის შედარებით დაბალი მაჩვენებლები, ბიოქიმიური და კლინიკური ორსულობების უფრო მაღალი სიხშირე;

ინ ვიტრო განაყოფიერების პროგრამაში მონაწილე ქალებში კლინიკური და უარყოფითი ორსულობების ქვეჯგუფებს შორის სტატისტიკურად სარწმუნო სხვაობაა ასაკის, აფრ-ის, ამ3-ის და მიღებული ოოციტებისა და ემბრიონების მაჩვენებლების მიხედვით. ქალები კლინიკური ორსულობებით არიან უფრო ახალგაზრდები, ამ3-ის, აფრ-ის, ოოციტების და ემბრიონების რაოდენობის უფრო მაღალი მაჩვენებლებით. ქვეჯგუფებს შორის არ აღინიშნება სტატისტიკურად სარწმუნო სხვაობა ფმ3-ს მაჩვენებლების მიხედვით. ამდენად, ფმ3-ის მაჩვენებლები არ წარმოადგენს ინ ვიტრო განაყოფიერების შედეგად მიღებული ორსულობის პროგნოსტულ

მაჩვენებელს;

კლინიკური ორსულობების ქვეჯგუფში ამჰ-ის საშუალო მაჩვენებელი შეადგენს 2.7 ng/ml, არაორსულთა ქვეჯგუფში - 1.5 ng/ml და ეს განსხვავება სტატისტიკურად სარწმუნოა;

კლინიკური ორსულობის ქვეჯგუფში აფრ-ის საშუალო მაჩვენებლები შეადგენს 10.2, არაორსულთა ქვეჯგუფში - 7.4 და ეს განსხვავება სტატისტიკურად სარწმუნოა. ამდენად, 10 ანტრალური ფოლიკული წარმოადგენს კარგ პროგნოსტულ მაჩვენებელს ინ ვიტრო განაყოფიერების შემდეგ ორსულობის მიღების თვალსაზრისით;

ინ ვიტრო განაყოფიერების პროგრამაში აფრ-ის ზღვრული მაჩვენებელი მწირი მოპასუხეებისთვის შეადგენს 5-ს, ამჰ-ს ზღვრული მაჩვენებელი მწირი მოპასუხეებისთვის შეადგენს 0.9 ng/ml;

ინ ვიტრო განაყოფიერების პროგრამებში ოვარიული რეზერვის ტესტებიდან მხოლოდ ასაკს აქვს სანდო ღირებულება კლინიკური ორსულობის პრედიქციის თვალსაზრისით;

ოვულაციის ინდუქციაზე საკვერცხის მწირი პასუხის წინასწარ განსაზღვრისთვის თვალსაზრისით მხოლოდ აფრ არის საკვერცხის მწირი პასუხის პრედიქტორი, სანდო პრედიქტორული ღირებულება აღენიშნება ამჰ-საც;

ოვარიული რეზერვის შეფასებასა და ინ ვიტრო განაყოფიერების პროგრამებში გამოსავლების ეფექტურობის პრედიქციაში ყველაზე სანდო მაჩვენებლად ქალის ასაკთან ერთად უნდა ჩაითვალოს ამჰ და ანტრალური ფოლიკულების რაოდენობა.

IV. 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1				
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

ნევროლოგიისა და ნეიროქირურგიის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - რომან შაქარიშვილი.

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

რომან შაქარიშვილი - სრული პროფესორი,

ალექსანდრე ცისკარიძე - ასოცირებული პროფესორი,

ნანა კვიციანიანი - ასოცირებული პროფესორი,

თამარ ვაშაძე - ასოცირებული პროფესორი,

დავით გიგინეიშვილი - ასოცირებული პროფესორი,

დარეჯან გუგუციაძე - ასოცირებული პროფესორი.

IV. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2015 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები (ეხება სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებს)

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

IV. 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1			
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

I. 3. სახელმწიფო გრანტით (რუსთაველის ფონდი) დაფინანსებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				
დასრულებული პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

IV. 4. თსუ შიდასაფაკულტეტო სამეცნიერო გრანტი

2	პროექტის დასახე-	დამფინანსებელი	პროექტის	პროექტის
---	------------------	----------------	----------	----------

	ღება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	ორგანიზაცია	ხელმძღვანელი	შემსრულებლები
	<p>‘ოჯახის წევრის ცხოვრების ხარისხის შეფასება გაფანტული სკლეროზის მქონე პაციენტთა დაავადება-მოდულირების მკურნალობის პირობებში’ (პილოტური კვლევა); მედიცინა - ნევროლოგია</p>	<p>ოსუ</p>	<p>დავით გიგინეიშვილი, რომან შაქარიშვილი</p>	<p>ალექსანდრე ცისკარიძე, მარინა კიზირია; ოსუ მედიცინის ფაკულტეტის მეკურსის სტუდენტები: მარიამ ქარელი, ალუდა თევზაძე, სულეიმან კარაკოვი</p>

კვლევის მიზანს წარმოადგენს ცხოვრების ხარისხის შეფასება გაფანტული სკლეროზის რეციდიულ-რემისიული ფორმის დაავადება-მოდულირებული მკურნალობის ქვეშ მყოფი პაციენტის მომვლელებში.

ამ პილოტურ კვლევაში საბოლოოდ 25 პაციენტმა და მათმა მომვლელმა მიიღო მონაწილეობა, ასევე მომვლელთა ასაკითა და სქესით შესატყვისი 25 კაციანი საკონტროლო ჯგუფი შეირჩა. კვლევის ძირითადი ინსტრუმენტებია: ჯანმრთელობის მოკლე კინხვარი SF-36 (ჯმკ), ბეკის დეპრესიის სკალა და ჰოსპიტალური შფოთვისა და დეპრესიის სკალა. საკონტროლო ჯგუფზე მხოლოდ SF-36 გამოვიყენეთ. ასევე მოვიძიეთ კლინიკოდემოგრაფიული მონაცემები პაციენტზე და მის მომვლელზე.

პაციენტების კურცკეს სკალის მაჩვენებელი 6 არ აღემატებოდა (საშუალო: 3.2; 1-6) და მკურნალობის ხანგრძლივობის საშუალო მაჩვენებელი იყო 2 წელი (1-5.6 წელი) შედეგებმა უჩვენა, რომ მომვლელთა ჯმკ ჩულების საკონტროლო ჯგუფთან შედარებამ გამოავლინა მხოლოდ ერთი სკალით (GH: 63.3 vs 75.6, p=0.016) სარწმუნო დაქვეითება მომვლელებში, სხვა სკალების მაჩვენებლები სარწმუნოდ არ განსხვავდებოდა. პაციენტების ჯმკ ქულები კი ხუთში (RP, GH, VT, RE, MH) რვა ძირითადი სკალებიდან სარწმუნოდ დაბალი იყო ვიდრე მომვლელებში. სარწმუნოდ შემცირებული აღმოჩნდა ასევე სუმაციური ფიზიკური და მენტალური ჯანმრთელობის მაჩვენებლები პაციენტებში. პაციენტების ყველა ჯმკ სკალების მაჩვენებელი (გარდა BP) აღმოჩნდა მნიშვნელოვნად დაბალი ვიდრე საკონტროლო ჯგუფისა.

პილოტურმა კვლევამ უჩვენა, რომ მომვლელთა ჯანმრთელობის ხარისხი არ განიცდის მნიშველოვან დაქვეითებას თუკი პაციენტი გაფანტული სკლეროზით (რეციდიულ-რემისიული მიმდინარეობით) იმყოფება დაავადება-მოდულირებულ მკურნალობაზე

II. 1. პუბლიკაციები:
ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	ბმერები
1 2 3	კვიციანი ნ., შაქარიშვილი რ., გუბუციაძე დ., ხიზანიშვილი ნ.	კონტრაქტურებით თანხვედრილი X-შებოქილი კუნთოვანი დისტროფიის დიაგნოსტიკური ვარიაციები	საქართველოს სამედიცინო სიახლენი; №7-8 (244-245) 2015; ISS 1512-0112; გვ. 40-44; http://www.geomednews.org/shared/issues/med244-245.pdf		5

1. ნაშრომში აღწერილია 28 წლის პაციენტის და მისი დეიდაშვილის კონტრაქტურებით თანხვედნილი X-შებოქილი კუნთოვანი დისტროფიის შემთხვევა. დაავადება გამოვლინდა ადრეულ (5-10 წელი) ასაკში, მიმდინარეობა იყო პროგრესიული, მკვეთრად გამოხატული მყესთა რეტრაქციებით და კონტრაქტურებით, მოძრაობის შეზღუდვით ხერხემლის, კისრისა და წელის მიდამოში, უხეში ატროფიებით მხრის, მენჯის სარტყლის და ზურგის კუნთებში. ინტელექტი იყო შენახული. პაციენტებს აღენიშნებოდა კარდიომიოპათია გულის გამტარებლობითი ფუნქციის დაზიანებით. ერთ პაციენტის სისხლის შრატში კრეატინფოსფოკინაზის დონე იყო ნორმის ფარგლებში, ხოლო მეორეში - მომატებული. ელექტრომიოგრაფიულად ორივე პაციენტში დარეგისტრირდა პირველადი კუნთოვანი პათოლოგიისთვის დამახასიათებელი ცვლილებები. კუნთის ბიოფსიით გამოვლინდა სხვადასხვა კალიბრის კუნთოვანი ბოჭკოების დაჯგუფება, ენდო-პერიმეზიალური შემაერთებული ქსოვილის ზომიერი ზრდა. ორივე შემთხვევა განიხილება კონტრაქტურებით თანხვედნილი X-შებოქილი კუნთოვანი დისტროფიის როტაუფ-მორტიე-ბაიერის ფორმის ჭრილში.

საქართველოს სამედიცინო სიახლენი; #7-8 (244-245) 2015; ISSN 1512-0112; გვ. 40-44;

<http://www.geomednews.org/shared/issues/med244-245.pdf>

კონტრაქტურებით თანხვედრილი X-შებოჭილი კუნთოვანი დისტროფიის დიაგნოსტიკური ვარიაციები

ნ. კვიციანი^{1,2}, რ. შაქარიშვილი^{1,2}, დ. გუგუცია^{1,2}, ნ. ხიზანიშვილი¹

პ. სარაჯიშვილის სახ. ნევროლოგიის ინსტიტუტი; ი. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ნაშრომში აღწერილია ერთი ოჯახის წევრებს შორის კონტრაქტურებით თანხვედრილი X-შებოჭილი კუნთოვანი დისტროფიის შემთხვევა. დაავადება გამოვლინდა ადრეულ (5-10 წელი) ასაკში, მიმდინარეობა იყო პროგრესიული, მკვეთრად გამოხატული მყესთა რეტრაქციებით და კონტრაქტურებით, მოძრაობის შეზღუდვით ხერხემლის, კისრისა და წელის მიდამოში, უხეში ატროფიებით მხრის, მენჯის სარტყლის და ზურგის კუნთებში. ინტელექტი იყო შენახული. პაციენტებს აღენიშნებოდა კარდიომიოპათია გულის გამტარებლობითი ფუნქციის დაზიანებით. ერთი პაციენტის სისხლის შრატში კრეატინფოსფოკინაზის დონე იყო ნორმის ფარგლებში, ხოლო მეორეში - მომატებული. ორივე პაციენტში ელექტრომიოგრაფიულად დარეგისტრირდა პირველადი კუნთოვანი პათოლოგიისთვის დამახასიათებელი ცვლილებები. კუნთის ბიოფსიით გამოვლინდა სხვადასხვა კალიბრის კუნთოვანი ბოჭკოების დაჯგუფება, ენდო-პერიმეზიალური შემაერთებული ქსოვილის ზომიერი ზრდა. აღწერილი შემთხვევები განიხილება კონტრაქტურებით თანხვედრილი X-შებოჭილი კუნთოვანი დისტროფიის როტაუფ-მორტიე-ბაიერის ფორმის ჭრილში.

4	დ.გიგინეიშვილი და სხვები	ოჯახის წევრის ცხოვრების ხარისხის შეფასება გაფანტული სკლეროზის მქონე პაციენტთა დაავადება-მოდულირების მკურნალობის პირობებში' (პილოტური კვლევა)	ჭერილი დასრულებულია და გადაცემულია ჟურნალ 'რენტგენოლოგიისა და რადიოლოგიის მაცნეს' რედაქციას. გამოქვეყნების სავარაუდო თარიღი 2016 წელი	4
---	--------------------------	--	---	---

**II. 2. პუბლიკაციები:
ბ) უცხოეთში**

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				

ანოტაციები ქართულ ენაზე

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს	გამოცემის ადგილი,	გვერდების
---	-----------------	-----------------	-------------------	-----------

	სახელწოდება	გამომცემლობა	რაოდენობა
1			
2			
3			
ანოტაციები ქართულ ენაზე			

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამომცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამომცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	კვირკველია ნ., შაქარიშვილი რ., მიქაეა ნ., ნიკოლაიშვილი რ., ჯიბლაძე მ.	მოტორული ერთეულების პოტენცილების პარამეტრების ცვლილებები მიასთენიის დროს	http://www.dgm-kongresse.de/2015/files/DGM15_Hauptprogramm.pdf	გერმანიის კუნთოვან დაავადებათა საზოგადოების 22-ე კონგრესი, 18-20 ივნისი, ბოხუმი, გერმანია	1
2	კვირკველია ნ., შაქარიშვილი რ., ხიზანიშვილი ნ.	კუნთების გამოწვეული ელექტრული პოტენციალები მიასთენიის დიაგნოსტიკის თვის	Vol. 1, No. 3, 2015, pp. 164-168	American Journal of Clinical Neurology and Neurosurgery; United States of America	5
3	ხიზანიშვილი ნ., ბერიძე მ., მდივანი მ., დევძე ე., შანიძე ღ., კვირკველია ნ.	პარკინსონიზმი პაციენტში, რომელსაც გაფანტული სლეროზის დიაგნოზი ჰქონდა დასმული	საკონფერენციო მასალები, აბსტრაქტების ელექტრონული წიგნი	XXI მსოფლიო კონგრესი პარკინსონის დაავადებაზე და სხვა მსგავს მომრავლობით დარღვევებზე. 6- 9 დეკემბერი, მილანი, იტალია. აბსტრაქტების ელექტრონული წიგნი, გვ. 496	3
4	ანემოტო ეტ ალ.	წერილი ინგლისურ ენაზე ასახავს ნაგასაკის კონფერენციის	ეპილეპსია (?) გამოქვეყნების სავარაუდო თარიღი 2016		5

	შედევებს, იგი ამჟამად განიცდის რედაქტირებას	წელი		
<p>American Journal of Clinical Neurology and Neurosurgery Vol. 1, No. 3, 2015, pp. 164-168 http://www.aiscience.org/journal/ajcnn</p> <p>კუნთების გამოწვეული ელექტრული პასუხები მიასთენიის დიაგნოსტიკაში ნ. კვიციანი, რ. შაქარიშვილი, ნ. ხიზანიშვილი პეტრე სარაჯიშვილის სახ. ნევროლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, საქართველო</p> <p>კუნთების -პასუხის პარამეტრების ანალიზი სხვადასხვაგვარი სიხშირეებით არაპირდაპირი მაქსიმალური სტიმულაციის დროს ძალიან მნიშვნელოვანი მეთოდია მიასთენიის დიაგნოსტიკაში.</p> <p>ნერვკუნთოვანი გადაცემის დარღვევის დონის ინდიკატორად გამოყენებულ იქნა პროცენტებში გამოხატული განსხვავება (დეკრემენტი) პირველ- და მეხუთე -პასუხს შორის. ნეიროტრანსმიტერების გამოყოფის დინამიკის და პოსტსინაფსური მემბრანის აცეტილქოლინის რეცეპტორებთან ურთიერთქმედების განსაზღვრისთვის 265 მიასთენიით დაავადებულ ადამიანს 3 იმპ/წმ სტიმულაციისას 5 სტიმულაციისგან შემდგარ სერიაში ჩვენ განვსაზღვრეთ ყოველი მომდევნო -პასუხის ამპლიტუდის სიდიდის დეკრემენტი (%) წინა -პასუხის ამპლიტუდასთან კორელაციაში.</p> <p>გამოკვლეული 265 მიასთენიით დაავადებულიდან, 148 (55.9%) - იყო მდებარეობით სქესის და 117 (44.1%) - მამრობითი სქესის, ასაკით 10-75 წლამდე. მიასთენიის დიაგნოზი დაისვა კლინიკური, ელექტრომიოგრაფიული, ანტისხეულების დონის აცეტილქოლინორეცეპტორის, ტიტინის და მასკის მიმართ მონაცემების და ფარმაკოლოგიური კვლევების საფუძველზე. გულმკერდის CT კვლევა ჩატარდა თიმუსის პათოლოგიის გამოსავლენად.</p> <p>-პასუხის ყველაზე მნიშვნელოვანი დეკრემენტი 3 იმპ/წმ-ში სტიმულაციისას 5 იმპულსისგან შემდგარ სერიაში ნახა იქნა მეორე- და პირველ- -პასუხებს და მესამე- და მეორე- -პასუხებს შორის. ეს მონაცემები კორელირებს კლასიკურად შეფასებულ დეკრემენტთან პირველ- და მეხუთე პასუხებს შორის ($r=0.64$; $p<0.001$). განსხვავება მეხუთე- და მეოთხე- -პასუხებს შორის იყო მინიმალური. სტიმულაციის პერიოდში გამოთავისუფლებული ნეირომედიატორების რეცეპტორებთან ურთიერთქმედების ეფექტურობა თანდათან მცირდება მესამე იმპულსამდე, როდესაც ნეირომედიატორის გამოყოფის ფიზიოლოგიური დეკრემენტი ხდება, მაგრამ მეოთხე იმპულსიდან იწყება ნეირომედიატორების მობილიზაცია. ლამბერტ-იტონის მიასთენიური სინდრომისთვის დამახასიათებელია, რომ მეოთხე და მეხუთე სტიმულის საპასუხოდ -პასუხის ამპლიტუდა (ფართობი) მცირდება მესამე- და მეოთხე- -პასუხებთან შედარებით, მაშინ როდესაც ეს განსხვავება მინიმალურია მიასთენიის დროს და ეს ყველაფერი მიუთითებს თვისობრივ სხვაობას ნეირომედიატორების გამოყოფასა და მათ ურთიერთქმედებას აცეტილქოლინორეცეპტორებთან ან პოსტსინაფსურ მემბრანას შორის სხვადასხვა სახის სინაფსური დაავადებების დროს. ეს ხელს უწყობს სინაფსური დარღვევის ხასიათის განსაზღვრას.</p>				

III. 1. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1			
2			
3			

მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

ბ) უცხოეთში

№	მომსხენებელი/ მომსხენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	კვირკველია ნ	მოტორული ერთეულების პოტენცილების პარამეტრების ცვლილებები მიასთენიის დროს	გერმანიის კუნთოვან დაავადებათა საზოგადოების 22-ე კონგრესი, 18-20 ივნისი, ბოხუმი, გერმანია
2	კვირკველია ნ	პარკინსონიზმი პაციენტში, რომელსაც გაფანტული სლეროზის დიაგნოზი ჰქონდა დასმული	XXI მსოფლიო კონგრესი პარკინსონის დაავადებაზე და სხვა მსგავს მოძრაობით დარღვევებზე. 6-9 დეკემბერი, მილანი, იტალია. აბსტრაქტების ელექტრონული წიგნი, გვ. 496

1. Kongress des Wissenschaftlichen Beirates der DGM e.V. 18-20 June, Bochum, Germany

http://www.dgm-kongresse.de/2015/files/DGM15_Hauptprogramm.pdf

მოტორული ერთეულების პოტენციალების პარამეტრების ცვლილებები მიასთენიის დროს
ნ. კვირკველია (1), რ. შაქარიშვილი (1), ნ. მიქავა (2), რ. ნიკოლაიშვილი (2), მ. ჯიბლაძე (2)
(1) ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი,
საქართველო
(2) პეტრე სარაჯიშვილის სახელობის ნევროლოგიის ინსტიტუტი, თბილისი, საქართველო

აბსტრაქტის მიზანი: მიასთენია უცნობი ეტიოლოგიის იმუნოლოგიური დაავადებაა, რომლის დროსაც ანტისხეულები აცეტილქოლინორეცეპტორების მიმართ განივზოლიანი კუნთების სწრაფ დაღლას და პარეზს იწვევს. დღის მონაკვეთი და დატვირთვის შესაბამისად კუნთების გადაღლა ვარიანტულ კლინიკურ სურათს ქმნის მხედველობის გაორების, ფტოზის და გენერალიზებულ სისუსტის ჩათვლით.

მეთოდები: მიასთენიით დაავადებულ 220 პაციენტს ჩაუტარდა მოტორული ერთეულების პოტენციალების პარამეტრები გამოკვლევა დეკრემენტთან ერთად ნერვკუნთოვანი გადაცემის დროს.

შედეგები: პოლიფაზია არ იყო მაღალი და არ აჭარბებდა საშუალოდ 35 %-ს. სპონტანური აქტივობა გამოვლინდა მხოლოდ იმ კუნთებში, რომლებშიც მოტორული ერთეულების პოტენციალების პარამეტრების ხანგრძლივობა ნორმაზე ნაკლები იყო. პროზერინის ადეკვატური დოზა არ ზრდიდა ძალას კუნთებში და არ ამცირებდა დეკრემენტს ნერვკუნთოვანი გადაცემის გამოკვლევის დროს.

დასკვნა: მიასთენიის დროს გამოვლენილი კუნთების სპონტანური აქტივობა უნდა განხილულ იქნას სტეროიდული თერაპიის დაწყების ჩვენებად.

2. XXI World Congress on Parkinson's Disease and Related Disorders

6-9 December, Milan, Italy

პარკინსონიზმი პაციენტში, რომელსაც ჰქონდა გაფანტული სკლეროზის დიაგნოზი - შემთხვევის აღწერა

ნინო ხიზანიშვილი, მათა ბერიძე, მარიკა მდივანი, ეკა დევიძე, ლამარა შანიძე, ნანა კვირკველია
ნეირომედიცინის დეპარტემანტი, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი

მიზანი: პაციენტის გამოკვლევა, რომელსაც დასმული ჰქონდა პირველადად პროგრესული

გაფანტული სკლეროზის (პპგს) დიაგნოზი პარკინსონიზმის უჩვეულო შემთხვევით.
მეთოდები: პაციენტი (44 წლის მამაკაცი) დაესვა პპგს-ის დიაგნოზი, რომელიც განუვითარდა თანდათან 2 წლის განმავლობაში პარკინსონიზმის უჩვეულო ნიშნებით. პაციენტი გაისინჯა ნევროლოგიურად, თავის ტვინის მრტ კვლევა (1.5 Tesla) ჩატარდა 2-ჯერ 1 წლის ინტერვალით. გამოკვლეულ იქნა ოლიგოკლონური ჩანართები თავზურგტვინის სითხეში (თხს). ELISA მეთოდით მოხდა IgM და IgG-ის - თხს-ში და სისხლში - Borrelia Burgdorferi, Chlamidia pneumonie, Micoplasma pneumonie, Herpes simplex 1/2, Cytomegalovirus შესწავლა.

შედეგები: პაციენტს ნევროლოგიურად ჰქონდა ოლიგობრადიკინეზია, ამიოსტატური სახე, ექსტრაპირამიდული რიგიდობა ყველა კიდურში, მოსვენების ტრემორი ხელის თითებში, ჰორიზონტალური ნისტაგმი. თავის ტვინის მრტ კვლევით გამოვლინდა თეთრი ნივთიერების გადოლინიუმი მომატებული დემიელინინზაციური დაზიანებით პერივენტრიკულურ და სუბკორტიკულ თეთრ ნივთიერებაში. თხს-ში ოლიგოკლონური ჩანართები იყო დადებითი ჰემატოენცეფალური ბარიერის დაზიანების გარეშე. IgG-ს თხს-შრავტი დონე 4.6kA, ალბუმინის თხს-შრავტი დონე 6.2kA, ლოკალური IgG (Reiber)-1.3kA, ალბუმინი თხს-შრავტი დონე 7.0kA. თხს-ში და სისხლში IgM და IgG უარყოფითი იყო Chlamidia pneumonie, Micoplasma pneumonie, cytomegalovirus, Herpes simplex 1/2-ის მიმართ, მაშინ როდესაც სისხლში IgG იყო პოზიტიური Borrelia Burgdorferi-ის მიმართ Western blot ტესტით. თხს-ის PCR-ით (სამიზნე ospA გენი) ნანახი იქნა პოზიტიური შედეგი Borrelia Burgdorferi-სთვის. პაციენტის მდგომარეობა გაუმჯობესდა 1 გრ. სოლუმედროლის ი/ვ პულს-თერაპიის ფონზე (5 დღე) როცეპინით (2 გრ. ი/ვ) მკურნალობასთან ერთად (21 დღე), რომელიც გაგრელდა ანტიპარკინით (კარბიდოპა 250 მგ., ლევოდოპა 25 მგ.).

დასკვნა: ქრონიკული ნეირობორელიოზი უნდა დიფერენცირდეს გაფანტული სკლეროზისგან და შეუძლია პარკინსონის სინდრომის გამოწვევა.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	დავით გიგინეიშვილი	ზეპირი მოხსენება 'ფაშ სამუშაო ჯგუფის (PNES Task Force) მიერ საქართველოში განხორციელებული გამოკითხვის წინასწარი შედეგები'	'ფსიქოგენური არაეპილეფსიური შეტევები მთელ მსოფლიოში' PNES around the world: A joint meeting of the ILAE and the Japan Epilepsy Society ნაგასაკი, იაპონია, 29 ოქტომბერი 2015 წელი

ეპილეფსიასთან მებრძოლი საერთაშორისო ლიგის ნეიროფსიქიატრიის კომისიის ფაშ-ის სამუშაო ჯგუფის კითხვარზე უპასუხა 41 ქართველმა ექიმმა (კვლევა ჩატარდა 2014 წელს), რომელშიც პრევალირებდა 41 წლამდე პირები (44%) და ქალბატონები (85%). დესპონდენტების დიდი ნაწილი ემსახურება პაციენტს როგორც ჰოსპიტალურ (68%), ასევე ამბულატორულ ქსელში (61%), სადაც პრივატული პაციენტი ოდნავ აჭარბებს სახელმწიფო დაზღვევის მოსულებს. რესპონდენტების უმრავლესობა ზოგადი ნევროლოგია (63%) და ასევე 61% ფაშ-ზე ეჭვისას

აგზავნიან პაციენტს სხვა ექიმთან. თუმცა მიმდინარე დაკვირვებას პაციენტებს ფაშ-ით უწევს მხოლოდ რესპოდენტთა 49% და აქტიურ მკურნალობას უტარებს მხოლოდ 6% , მათი უმრავლესობამ (73%) აღნიშნა, რომ კარგად გარკვეულია ამ პათოლოგიის გამოვლენა-დიაგნოსტიკაში. რესპონდენტების უმრავლესობისათვის ფსიქოთერაპია ნაცნობია, მაგრამ ფსიქოთერაპიული პროცესის დეტალები ან ზოგადად არ იციან ან არ იციან ფაშ-თან მიმართებაში. ეტიოლოგიური ფაქტორებიდან გამოყოფენ ცხოვრების სტრესორებს, ოჯახურ კონფლიქტებს,

სიღარიბეს და პერსონოლოგიურ აშლილობებს. პრაქტიკაში მიღებული კვლევების მეთოდებიდან ექიმებმა აღნიშნეს რუტინული ევგ, თავის ტვინის ბმრ და კტ კვლევები. ამავე კვლევებს პაციენტთა ნახევარზე მეტი ახერხებს ჩაიტაროს, მაგრამ გახანგრძლივებული ევგ-მონიტორინგს – პაციენტთა მხოლოდ 10% . რესპოდენტების 53% –მა მიუთითა, რომ ფაშ-ის დიაგნოზი გამყარებულია მათ პაციენტებში გულყრის ვიდეო-ევგ ჩანაწერით ნახევარზე მეტ შემთხვევებში. პაციენტთა უმრავლესობა (78%) გადის ნეიროფსიქიატრის კონსულტაციას, 54% – ნეიროფსიქოლოგიურ ტესტირებას, მაგრამ უკეთეს შემთხვევაში მხოლოდ მესამედი გადის ფსიქოლოგიურ და ფსიქოთერაპიულ გამოკვლევას.

relapsing RRMS. 5.Receptos – Multi-center, randomized, double-blind, placebo-controlled, parallel group study to evaluate the efficacy and safety of RPC1063 administered orally to relapsing multiple sclerosis patients – Phase 2, Phase 3.			
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1.	A PHASE 2, MULTI-CENTER, RANDOMIZED, DOUBLE-BLIND, PLACEBO-CONTROLLED, PARALLEL GROUP STUDY TO EVALUATE THE EFFICACY AND SAFETY OF RPC1063 ADMINISTERED ORALLY TO RELAPSING MULTIPLE SCLEROSIS PATIENTS; Protocol Number: RPC01-201 Study Phase: Phase 2	რომან შაქარიშვილი	მ. კიზირია; ნ. კვიციანი, თ. ცინცაძე; ხ. სიჭინავა ნ. შენგელია	უცხოური გრანტი
2.	A PHASE 3, MULTI-CENTER, RANDOMIZED, DOUBLE-BLIND, DOUBLEDUMMY, ACTIVE-CONTROLLED, PARALLEL GROUP STUDY TO EVALUATE THE EFFICACY AND SAFETY OF RPC1063 ADMINISTERED ORALLY TO RELAPSING MULTIPLE SCLEROSIS PATIENTS (RPC01-201)	რომან შაქარიშვილი	მ. კიზირია; ნ. კვიციანი, თ. ცინცაძე; ხ. სიჭინავა ნ. შენგელია	უცხოური გრანტი
3	A PHASE 3, MULTI-CENTER, RANDOMIZED, DOUBLE-BLIND, DOUBLE-DUMMY, ACTIVE-CONTROLLED, PARALLEL CROUP STUDY TO EVALUATE THE EFFICACY AND SAFETU OF RPC1063 ADMINISTRED ORALLY TO RELAPSING MULTIPLE SCLEROSIS PATIENTS; RPC1063; RPC01-301 PHASE 3.	რომან შაქარიშვილი	მ. კიზირია; ნ. კვიციანი, თ. ცინცაძე; ხ. სიჭინავა ნ. შენგელია	უცხოური გრანტი
4.	რანდომიზებული კლინიკური კვლევა MK-8291-ის ტკივილზე გავლენის	რომან შაქარიშვილი	ნ. შენგელია	უცხოური გრანტი

	ეფექტურობის, უსაფრთხოების და ასატანობის შესაფასებლად ალოდინით თანხლებული ჰერპესის შემდგომი ნევრალგიის მქონე პაციენტებში, ფაზა 1;			
5.	A Parallel Group, Double-Blind, Randomized, Placebo Controlled, Dose-Ranging Phase 2 Trial to Evaluate the Efficacy, Safety, and Pharmacokinetics of ALD403 Administered Intravenously in Patients with Chronic Migraine Protocol Number ALD403-CLIN-005	რომან შაქარიშვილი	მარინა კიზირია, ნინო შენგელია	უცხოური გრანტი

IV. 2.

შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)		

ფარმაკოლოგიის დეპარტამენტი.

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - თამარ კეზელი.
 სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:
 თამარ კეზელი - სრული პროფესორი;
 მარიამ ჭიპაშვილი - ასისტენტ პროფესორი;
 გულნარა ტაბიძე - ასოცირებული პროფესორი;
 მედეა კოპალიანი - ასოცირებული პროფესორი.

V. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2015 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	-	-	-
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

V. 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	–	–	–
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

I. 3. სახელმწიფო გრანტით (რუსთაველის ფონდი) დაფინანსებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	–	–	–	–
დასრულებული პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

V. 4.

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
2	–	–	–	–
გარდამავალი (მრავალწლიანი) პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

II. 1. პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	–	–	–	–
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	მთარგმნელი	Lippincott	თსუ გამომცემლობა	664
2	დარედაქტორი	Illustrated Reviews:		

3	თამარ კეზელი	Pharmacology Sixth Edition		
<p>სახელმძღვანელო მოიცავს ზოგადი და კერძო ფარმაკოლოგიის ძირითად საკითხებს. ფარმაკოლოგიის ზოგად ნაწილში განხილულია ფარმაკოკინეტიკისა და ფარმაკოდინამიკის ძირითადი პრინციპები, ხოლო კერძო ფარმაკოლოგიის ნაწილში კი ავტონიმურ ნერვულ სისტემაზე და ცნს-ზე, კარდიოვასკულურ, ენდოკრინულ და სხვა სისტემებზე მოქმედი საშუალებების ფარმაკოლოგია, პრეპარატების მოქმედების სამიზნეები, გვერდითი მოვლენები და დოზირების რეჟიმი. სახელმძღვანელოში გაანალიზებულია აგრეთვე ქიმიოთერაპიული, ანთების საწინააღმდეგო საშუალებების და აუტოკოიდების ფარმაკოლოგიური მოქმედების სამიზნეები და მათი გამოყენების შესაძლებლობა სხვადასხვა პათოლოგიის დროს.</p>				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3	T.Kezeli M.Chipashvili N.Gongadze G.Sukojan M. Mirziashvili N.Dolidze Z.Chapichadze Sh. Djibuti	Abstract of European Conference in Clinical Pharmacology and Therapeutics	Madrid, 2015, July25-28	
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3					
ანოტაციები ქართულ ენაზე					

II. 2. პუბლიკაციები:

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	T.Kezeli	Abstract of European Conference in Clinical Pharmacology and Therapeutics	Madrid, 2015, July25-28	
2	M.Chipashvili			
3	N.Gongadze			
4	G.Sukojan			
5	M. Mirziashvili			
6	N.Dolidze			
7	Z.Chapichadze			
8	Sh. Djibuti			
<p>“Inhibition of acute vascular inflammation by nicotinamide adenine dinucleotide (NAD) – containing drug in early forms of atherosclerosis in experiments”.</p> <p>აბსტრაქტში განხილულია ექსპერიმენტული ათეროსკლეროზის ადრეული ფაზის დროს სისხლძარღვებში მიმდინარე ანთებითი ცვლილებები და სხვადასხვა ციტოკინების (ინტერლეიკინები, სიმსივნის მანეკროზებელი ფაქტორი) როლი მათთან მიმართებაში. შესწავლილია ანტიოქსიდანტ-ანტიჰიპოქსანტ ნადცინის მაინჰიბირებელი მოქმედება ამ პროცესის პროგრესირებაზე და მისი ეფექტი ოქსიდაციური სტრესის პირობებში.</p>				

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	T.Kezeli	Abstract of European Conference in Clinical Pharmacology and Therapeutics	Madrid, 2015, July25-28	
2	N.Gongadze			
3	M. Dvali			
4	G.Sukojan			
5	N.Dolidze			
<p>“Characterization of target topical ocular delivery form of levofloxacin”.</p> <p>აბსტრაქტში წარმოდგენილია კვლევები ნანოტექნოლოგიით მიღებული ანტიბაქტერიული საშუალების-ლევოფლოქსაცინის ოფთალმოლოგიურ, პროლონგირებულ ფორმების მოქმედება სხვადასხვა გამომწვევით განპირობებული თვალის ინფექციების დროს. ნაჩვენებია პრეპარატის ამ სელექციური და გახანგრძლივებული ფორმის უპირატესობა ლევოფლოქსაცინის ორდინალურ ფორმასთან შედარებით.</p>				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	T.Kezeli	Inhibition of acute	Journal of Clinical	USA	2

2	N.Gongadze	vascular inflammation by nicotinamide adenine dinucleotide (NAD) – containing drug in early forms of atherosclerosis in experiments.	Therapeutics, 201, Vol37, N9, e-66-68		
3	G.Sukojan				
4	N.Dolidze				
5	Z.Chapichadze				

სტატია ეძღვნება ექსპერიმენტული ათეროსკლეროზის ადრეული ფაზის დროს ადჰეზიური მოლეკულების სხვადასხვა ინტერლეიკინების (ინტერლეიკინების- 1,2,6-, სიმსივნის მანეკროზებელი ფაქტორისა და სელექტინების) როლის შესწავლას სისხლძარღვებში მიმდინარე ანთებითი ცვლილებების განვითარებაში. დადგენილია ოქსიდაციური და ანტიოქსიდაციური სისტემებს შორის თანაფარდობის დარღვევა ათეროსკლეროზის განვითარების უკვე ადრეულ ეტაპზე, რაც ვლინდება გულის ქსოვილში ჟანგბადის რეაქტიული და თავისუფალი რადიკალების დაგროვებით და ფერმენტ სუპერ-ოქსიდისმუტაზას აქტივობის ცვლილებით. გაანალიზებულია ახალი ანტიოქსიდაციური საშუალება ნადცინის მაინიბიტირებელი ათეროსკლეროზის პროცესის პროგრესირებაზე და მისი ეფექტი ოქსიდაციური სტრესის პირობებში.

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3 4 5	T.Kezeli N.Gongadze G.Sukojan N.Dolidze M. Mirziashvili	Detorioration in hemodinamic reaction, baroreflex sensitivity, synpathetic nerve activity and redox state of thoracic aorta in the experimental model of nitrate tolerance and its pharmacological correction	Journal of Pharmacology and pharmacy (in print)	USA	8

სტატიაში წარმოდგენილია კვლევები ნიტროგლიცერინით ინდუცირებული ტოლერანტობის მქონე ვირთაგვების ჰემოდინამიკურ, ვეგეტატიურ ნერვული სისტემისა და ბარორეფლექსის მხრივ ცვლილებებთან დაკავშირებით. შესწავლილია ამ ცხოველების გულმკერდის აორტის რედოქს პოტენციალი და კორექციის შესაძლო მექანიზმები. დადგენილია ნიტროგლიცერინით გამოწვეული ტოლერანტობისას ოქსიდაციური სტრესის განვითარების შესაძლებლობა და ჰემოდინამიკის ბარორეფლექსური რეგულაციის მოშლის მექანიზმები. განხილულია ამ მოვლენების კორეგირების პოტენციური სამიზნეები.

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3 4	T.Kezeli N.Gongadze G.Sukojan M. Okudjava	Isadrin-induced myocardial infarction and	Journal of Cardiovascular pharmacology and therapeutics	UK	7

5	N. Dolidze	related disorders in heart metabolism	(in print)		
---	------------	---------------------------------------	-------------	--	--

ნაშრომში მოყვანილია $\beta_{1,2}$ აგონისტით – იზადრინით გამოწვეული მიოკარდიუმის ინფარქტის თანმხლები მეტაბოლური ცვლილებები და ამ ცვლილებების მოდულაციის შესაძლებლობები ანტიოქსიდანტ-ანტიჰიპოქსანტ ნადციინით. დადგენილია ნადციინის მაინჰიბირებელი მოქმედება ოქსიდაციური სტრესის მოვლენების მიმართ, კერძოდ ჟანგბადის რეაქტიული ნაერთებისა და თავისუფალი რადიკალების შემცირების თვალსაზრისით, ისევე როგორც რედოქს-პოტენციალის გაუმჯობესების ეფექტი.

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3 4 5 6	T.Kezeli N.Gongadze G.Sukojan M. Chipashvili N. Dolidze M. Mirziashvili	Effect of CGRP antagonist on the mortality and prostaglandine E ₂ production by nitrate induced tolerance rats with acute myocardial infarction	EPMA Journal-Springer (in print)	Germany	10

ნაშრომში გაანალიზებულია CGRP -ისა და ფერმენტ ალდეჰიდ დეჰიდროგენაზას (ALDH) დეფიციტის როლი ნიტროგლიცერინით გამოწვეული ტოლერანტობის განვითარების მხრივ. ნაჩვენებია გულის მწვავე იშემიის მიმდინარეობის მკვეთრი გაუარესება CGRP-ის ანტაგონისტის გამოყენებისას ნიტროგლიცერინით ინდუცირებული ტოლერანტობის მქონე ვირთაგვებში არითმიების სიმძიმისა და ლეტალობის ზრდის თვალსაზრისით, ნაჩვენებია ნადციინის პრევენციული როლი ტოლერანტობის ფორმირებასა და ჰემოდინამიკური პარამეტრების ფლუქტუაციასთან დაკავშირებით, ისევე როგორც მისი პოზიტიური ეფექტი ვირთაგვებში ლეტალურ გამოსავალთან მიმართებაში.

III. 1. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2			
მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე			

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2	T.Kezeli N.Gongadze	Inhibition of acute vascular inflammation by nicotinamide adenine dinucleotide (NAD) –	Madrid, 2015, July25-28

	containing drug in early forms of atherosclerosis in experiments	
<p>მოსხენება მიეძღვნა ათეროსკლეროზის განვითარების პათოგენეზურ მექანიზმებს და ათეროსკლეროზის პროგრესირებაში სხვადასხვა პროანთებითი ნივთიერებების სინერგისტულ როლს. აქცენტი იქნა გაკეთებული ამ პროცესის კორექციის სამიზნე უბნებზე და ათეროსკლეროზული პროცესის პრევენციისათვის ახალი პრეპარატების შესაძლო გამოყენებაზე.</p>		

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3	T.Kezeli N.Gongadze M. Dvali	Characterization of target topical ocular delivery form of levofloxacin	Madrid, 2015, July25-28
<p>მოსხენება მიეძღვნა ნანოტექნოლოგიის მეთოდით დამზადებულ ახალ ფარმაცევტულ ფორმულაციებს, კერძოდ ანტიბაქტერიული საშუალება ლევოფლოქსაციინის გახანგრძლივებული ოფთალმოლოგიური ფორმის გამოყენების შესაძლებლობას თვალის ინფექციების სამკურნალოდ. დემონსტრირებულ იქნა ლევოფლოქსაციინის აღნიშნული ფორმის გამოყენების სელექციურობა და მისი პროლონგირებული ეფექტის უპირატესობა ამ პრეპარატის არსებულ ფორმებთან შედარებით.</p>			

IV. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1				
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

IV. 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1				
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

პათოლოგიის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - თეიმურაზ ჯორბენაძე

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

- თეიმურაზ ჯორბენაძე - სრული პროფესორი,
- გიორგი პატარაია - ასოცირებული პროფესორი,
- თამილა ბაგაშვილი - ასოცირებული პროფესორი,
- კონსტანტინე ჭიჭინაძე - ასოცირებული პროფესორი,
- მარინე შაქარაშვილი - ასოცირებული პროფესორი.

1 საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2015 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	
1			
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1			
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

1. 3. სახელმწიფო გრანტით (რუსთაველის ფონდი) დაფინანსებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	თავის ტვინის ნეიროქიმიური მანევრებლები, როგორც ცხოველთა სოციალური იერარქიული რანგის პრედიქტორები; 7-720 ადამიანთა და ცხოველთა ფიზიოლოგია		კონსტანტინე ჭიჭინაძე	მარინა ნიკოლაიშვილი, ანნა ლაზარაშვილი, ირაკლი მაისურაძე, გოგი ჯიქია

დასრულებული პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)

4.

2	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიითითებით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
გარდამავალი (მრავალწლიანი) პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

II. 1. პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	მარინა შაქარაშვილი ეკატერინე სუხიშვილი	ჯანმრთელობის ფსიქოლოგია	ლექციების კურსი, თბილისი, სუხიშვილის უნივერსიტეტი	153
<p>ბოლო წლებში წარმოდგენა მრავალი დაავადების ეტიოლოგიისა და პათოგენეზის შესახებ მნიშვნელოვნად შეიცვალა. თანამედროვე გასტროენტეროლოგიის პრობლემა უკავშირდება დაავადებათა აგრესიულ, ხანგრძლივ მიმდინარეობას, ხშირ რეციდივებს და გართულებების მატების ტენდენციას, რაც ხშირად განპირობებულია კუჭ-ნაწლავის ტრაქტის ბაქტერია Helicobacter pylori-ით (HP) ინფიცირებით. სტატიაში განხილულია Helicobacter pylori - თან ახლავს მრავალი დაავადების მკურნალობის პრობლემები და პერსპექტივები. აგრეთვე ის, რომ HP ინფექციის ეფექტური მკურნალობის მეთოდების შერჩევა დღესაც აქტუალურია და ინტენსიურად მიმდინარეობს, ვინაიდან მრავალკომპონენტური ანტიბიოტიკოთერპია ხშირად იწვევს ჰემატოტოქსიურ რეაქციებს და ანტიბიოტიკების მიმართ რეზისტენტობის განვითარებას და მრავალი მიკრობიოლოგის და ინფექციონისტის აზრით HP პირობითად – ინფექციური მიკროორგანიზმია და მკურნალობის შემდეგ არსებობს რეინფექციის განვითარების რისკი. ამიტომ კვლევის მეთოდების შერჩევა და ანტიბიოტიკოთერპიის გამოყენება მოითხოვს ინდივიდუალურ მიდგომას მიმართულს კონკრეტულ პაციენტზე.</p>				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	სრული პროფ. თ. ჯორბენაძე გ. პატარაია	კერძო პათოლოგიური ანატომია	გადაცემულია დასაბეჭდად. 2015წ	
<p>ანოტაცია– სახელმძღვანელო შედგენილია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სასწავლო-მეთოდური სამმართველოს მიერ დამტკიცებული პროგრამის მიხედვით. მასში წარმოდგენილია მონაცემები ადამიანის ავადმყოფობათა სტრუქტურული საფუძვლების შესახებ სხვადასხვა დონეებზე (ორგანიზმული, სისტემური, ორგანული, ქსოვილური, უჯრედული, სუბუჯრედული). განკუთვნილია უნივერსიტეტის მედიცინის ფაკულტეტისა და სამედიცინო ინსტიტუტების სტუდენტებისათვის.</p>				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	თ. ჯორბენაძე თანაავტორები - ნ. პაპუაშვილი, თ. ბაგაშვილი , გ. ანდრონიკაშვილი, ს. ჭიპაშვილი, გ. კვერნაძე, მ. ოკუჯავა, თ. გურაშვილი, ქ. გოგეშვილი, გ. პატარია.	„კვლევა მანგანუმური ტოქსიკური ენცეფალოპათიის მოდელზე“	თსუ-მეცნიერება, №7, დეკემბერი, 2015,	საქართველო	3. გვ. 55-57.

ანოტაცია – წინამდებარე სტატიის შინაარსიდან გამომდინარე ნაჩვენებია, რომ მანგანუმური ტოქსიკური ენცეფალოპათიის კვლევის შედეგად მიღებული ზოომოდელი მაქსიმალურადაა დაახლოებული თავისი ფიზიოლოგიური და ქცევითი პარამეტრებით ადამიანებში ეფედრინული ტოქსიკომანიის დროს ნანახ ცვლილებებთან. ამასთანავე, ნაჩვენებია, რომ ხელატებით და ნეიროპროტექტორული პრეპარატებით (კორტექსინი) ხდება მანგანუმური ტოქსიკური ენცეფალოპათიისთვის დამახასიათებელი მყარი ნევროლოგიური და პისტოპათოლოგიური ცვლილებების კუპირება’.

თეიმურაზ ჯორბენაძე – თსუ დოქტორანტის ხელმძღვანელობა

ირაკლი ლაცაბიძე - „ალექსანური დიაბეტის დროს პრეპარატ „პლაფერონის“ და სინთეზური რადიონერტული ანდროგენ-მეთილტრიენოლის ზემოქმედების პირობებში პანკრეასში მიმდინარე კომპენსაციურ-ადაპტაციური პროცესები“.

დაცვა შედგა 2015 წლის 23 დეკემბერს.

ოფიციალური ოპონენტი (ექსპერტი).

მეგი ბერუჩაშვილი - „საშვილოსნოს ყელის ეპითელიუმის მორფოლოგიური ცვლილებები ქალთა პოპულაციის რისკ-ჯგუფებში“. დაცვა შედგა 2015 წლის 24 დეკემბერს

II. 2. პუბლიკაციები:

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Марина Шакарашвили ХатунаАмаглобели	Социокультурный анализ попрошайничества	Сборник научных докладов Физиология, социология, культурология,пробле	Warszava Diamond trading town

2	მარინა შაკარაშვილი	Синдром эмоционального выгорания педагогов	<p>матика,наработки, инновация, практика, теория. Часть1 Лодзь 29.09-30.09, 2015</p> <p>X Международная научно-практическая конференция,„Актуальные вопросы, проблемы перспективы развития гуманитарного знания в современном информационном пространстве: национальные и интернациональные аспекты“ Сборник научных трудов. Рубежное, 30-31 мая, 2015</p>	<p>Украинский национальный университет имени Владимира Даля Рубежное</p>
<p>1.სტატიაში განხილულია ისეთი მნიშვნელოვანი პრობლემა, როგორცაა მათხოვრობა. ის, რომ საზოგადოების განსაკუთრებით ყურადღებას მოითხოვს ბავშვთა მათხოვრობა და მათი უფლებების დაცვა. არსებობს მრავალი მონაცემი ბავშვთა ექსპლუატაციის, მათ მიმართ ჩადენილ უსამართლობისა და ძალადობის შესახებ და ის, რომ ძალადია განათლების, სამედიცინო მომსახურების მიღების შეუძლებლობის, ტოქსიკომანიის, ქურდობის, კრიმინალურ სამყაროსთან დაახლოების რისკი. ამიტომ აუცილებელია სოციალური მუშაკების, ფსიქოლოგების და იმ ჯგუფების უფრო ეფექტური მუშაობა, რომლებიც შეისწავლიან ბავშვების კონკრეტულ პრობლემებს გაითვალისწინებენ მათ ფსიქო-ემოციური მდგომარეობას, დაიცავენ მათ ინტერესებს და გაუწევენ სათანადო დახმარებას.</p> <p>2.სტატიაში განხილულია პედაგოგების ემოციური გადაწვის სინდრომის - დეპერსონალიზაციის, პროფესიული მიღწევების რედუქციის, ემოციური გამოფიტვის დამომწვევი მიზეზები. მოთხოვნები, რომლებსაც თანამედროვე სკოლა უყენებს პედაგოგს, მრავალი მასწავლებლისთვის რთულია. გახანგრძლივებული სტრესი გადალტას და, საბოლოო ჯამში, პროფესიულ გადაწვას იწვევს, ამას კი სერიოზული ნეგატიური შედეგები მოაქვს მასწავლებლის ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობისთვის, მათი მოსწავლეების, თანამშრომლებისა და ოჯახებისთვის, რომლებთანაც ისინი ყოველდღიურად ურთიერთობენ. გადაწვის სინდრომი პროფესიული გადაწვის პრობლემა დიდ ყურადღებას მოითხოვს. სტრესურული მდგომარეობის მიმართ სწორი დამოკიდებულების შემთხვევაში სტრესი შეიძლება მოტივაციის და პიროვნული ზრდის მთავარი სტიმული გახდეს.</p>				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
---	-----------------	-----------------------------	--------------------------------	---------------------

1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

N	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Nikolaishvili M., Nadareishvili D., Chichinadze K., Jikia G., Zenaishvili S. & Koptonashvili L.	Formation Of Spatial Representation Of Aggressive And Non-Aggressive Animals In Morris Maze And In Elevated Plus Maze.	<i>International Journal of Advances in Science Engineering and Technology.</i> 2015.		3(4): 22-25.
2	Чичинадзе К., Чичинадзе Н., Гаччиладзе Л., Надареишвили Д., Николаишвили М.	Топология женского тела, эволюция одежды и сексуального поведения женщин.	<i>Историческая психология и социология истории</i> (журнал Института социологии РАН). 2015.		1(8): 33-51.
3					

აგრესიული ცხოველები გამოირჩევიან მექსიერების მაღალი შესაძლებლობით. ხოლო ღია სივრცეში მექსიერების მაღალ დონეს დიდი მნიშვნელობა გააჩნია. ჩვენს შემთხვევაში, აგრესიული ცხოველები უფრო უკეთესად ერკვეოდნენ მორისის ავზში ვიდრე არააგრესიული ცხოველები. მთავარი მექანიზმი უხილავი პლატფორმის დამახსოვრების დაკავშირებულია პროპრიო-ვესტიბულარულ აპარატთან. ეტყობა, რომ აგრესიული ცხოველები იმახსოვრებენ მოძრაობის თანმიმდევრობას, რომელიც საშუალებას აძლევს მათ იპოვონ მიზანი. ეს აძლიერებს სივრცული მექსიერების კონსოლიდაციასაც. ჯვარედინი ლაბორინთის გამოყენებამ ანახა, რომ აგრესიული ვირთაგვები მიუხედავად იმისა ხასითდებოდნენ ისინი მაღალი თუ დაბალი შფოთით, ცდილობდნენ გარემო სამყაროს აღქმას და მოიძიებდნენ უფრო უსაფრთხო გარემო პირობებს, რომელიც სასარგებლოა მათთვის. ეს თვისებები ახასიათებს აგრესიულობას, რომელიც ვლინდება, მათ შორის, მუშაობის შესაძლებლობით.

მრავალი ცხოველის მამრები (მათ შორის ძუძუმწოვრები) გაფერადებულია უფრო ნათლად ვიდრე მდედრები. ადამინთა შორის ასეთ დიფერენცირებას არ აქვს ადგილი. სამაგიეროდ ქალები უფრო ინტენსიურად იყენებენ სხვადასხვა მორთულობებს ისე, რომ ისინი მაინც

უფრო “ნათელი” არიან ვიდრე კაცები. ავტორთა აზრით, გენეტიკური კომპონენტის გარდა ამ პროცესში მონაწილეობს ადამიანის მიერ სქესობრივ აქტსა და ორსულობას შორის კავშირის გაცნობიერება. საქმე იმაშია, რომ ორსულობასა და ბავშვის აღზრდას ყოველთვის თან სდევდა სერიოზული მატერიალური პრობლემები, ხოლო თუ ორსული ან უკვე ნამშობიარები ქალი მამაკაცის გარეშეა დარჩენილი – ეს მისთვის ორმაგად პრობლემატურია. ამიტომ ქალები ცდილობდნენ მიეზიდათ მამაკაცები ნათელი მორთულობითა და მოკაზმულობით. ამასთან, პრიმიტიულ საზოგადოებებშიც კი მიღებულია სქესობრივი ორგანოების დაფარვა, რაც შესაძლოა ხელს უწყობს სქესობრივი ძალადობისაგან თავის დაცვას. მაშასადამე, ქალები ერთის მხრივ ირთვებიან, რომ თავი მოაწონონ მამაკაცებს, ხოლო მეორეს მხრივ კი იფარებიან, რომ ზედმეტად არ ააგზნონ ისინი. იმ ფაქტზე, რომ ქალის სხეულის დაფარვა დაკავშირებული ამ მიზეზებთან (არა მარტო სიცივისაგან თავის დასაცავად, სტატუსის ფუნქციასთან და ა.შ.) მეტყველებს საჯარო გაშიშვლების დინამიკა ცივილიზაციური პროცესის დროს.

III. 1. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	თ. ჯორბენაძე	გერმანიის ქმაგდებურგის საუნივერსიტეტო კლინიკის ნეიროპათოლოგიის დეპარტამენტისა და ივანე ჯავახიშვილის სახელობის მედიცინის ფაკულტეტის პათოლოგიის დეპარტამენტის ერთობლივი სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია თემაზე „თავის ტვინის მეტასტაზური დაზიანებები“	თბილისი, 2015 წლის 11-12 სექტემბერი.
№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	მარინა შაქარაშვილი	ჰელიკობაქტერიოზი	მედიკოსთა ტრადიციული 37-ე საერთაშორისო სკოლა-კონფერენცია: თანამედროვე კლინიკური მედიცინა, მიღწევები და უახლოვესი ტექნოლოგიები. ბაკურიანი 21თებერვალი-1 მარტი 2015წ.
2	მარინა შაქარაშვილი	C ჰეპატიტი, მსოფლიოს სამედიცინო-სოციალური პრობლემა.	უნივერსიტეტთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია: თანამედროვეობა-თეორია და პრაქტიკა. თბილისი, სასწავლო უნივერსიტეტი „გორგასალი“ 04.06.2015წ.
3	მარინა შაქარაშვილი	ორსულთა ფსიქოლოგიის თავისებურებები.	საქართველოს ექიმ ქალთა ასოციაცია. კონფერენცია. თბილისი, 27 ივნისი, 2015წ.

4	მარინა შაკარაშვილი	პროფესიული გადაწვა	მედიკოსთა ტრადიციული 38-ე საერთაშორისო სკოლა-კონფერენია: თანამედროვე კლინიკური მედიცინა ჩაქვი 11-16 ივლისი, 2015წ.
5	Marina Shakarashvili, Mania Arabuli	Music Therapy	3 rd Eurasian Multidisciplinary Forum, EMF 2015, 19-21 October, Grigol Robakidze University Tbilisi, Georgia.

1. მოხსენებს თემა- ჰელიკობაქტერიოზი. სტატისტიკის მიხედვით, 2/3 მსოფლიოს მოსახლეობის H. Pylori-ით არის ინფიცირებული და მხოლოდ 1/3-ში ვლინდება რაიმე სიმპტომი. ინფიცირებულთა რაოდენობა განვითარებად ქვეყნებში უფრო მაღალია, ვიდრე განვითარებულ ქვეყნებში, ვინაიდან ინფექციის მთავარი მიზეზია ცუდი ჰიგიენური სტანდარტები და საცხოვრებელი პირობები. ჰელიკობაქტერიოზი "დუნედ" მიმდინარე ინფექციაა. პაროდონტალური ჯიბეები კარგი ბუმბრივი მიკროაერობული რეზერვუარია. ბაქტერია HP-ს -ის არსებობა პირის ღრუში შეიძლება გახდეს კუჭ-ნაწლავის ლორწოვანი გარსის რეინფექციის წყარო.

2. მოხსენების თემა- საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის მნიშვნელოვანი პრობლემა- C ჰეპატიტი, რომელიც მთელ მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე ფართოდ გავრცელებული დაავადებაა. C ჰეპატიტის გავრცელების სტატისტიკით, საქართველო მსოფლიოში მეორე ადგილზეა. ამიტომ საქართველოში დაიწყო ელიმინაციის პროექტი, რომლის ფარგლებში პრევენციისა და მკურნალობისადმი საყოველთაო ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფით ყველას ვისაც სჭირდება მკურნალობა, მიიღებს ხარისხიან მკურნალობას.

3. მოხსენების თემა- ორსულთა ფსიქოლოგიის თავისებურებები. სტრესი გავლენას ახდენს ყველა ორგანოებისა და სისტემების ფუნქციონირებაზე. სტრესი არა მხოლოდ საფრთხეს უქმნის ჯანმრთელობას, შეიძლება ჰქონდეს შორს მიმავალი შედეგები. ორსული ქალი დიდი ემოციების მოზღვავებას გრძნობს - იცვლება მისი ცხოვრება. ეტაპები- უშუალო რეაქცია; მდგომარეობის გაცნობიერება; ახალი გრძნობის გაჩენა; ემოციების სტაბილიზაცია

4. მოხსენების თემა- პროფესიული გადაწვა - ფიზიკური, ემოციური და გონებრივი გადაწვა. პროფესიული "გადაწვის" ნიშნებს განიცდის ჯანმრთელობის დაცვის მუშაკთა 88 პროცენტი, რადგან ამ პროფესიის წარმომადგენლებს უხდებათ შეჯახება უარყოფით ემოციებთან და დამაბულობილ და დატვირთულ სამუშაოს. პროფესიული გადაწვის რისკ-ჯგუფს განეკუთვნებიან ადამიანები, რომლებიც მუშაობენ განსაკუთრებით მძიმე ავადმყოფებთან. ფსიქოლოგებს მიაჩნიათ, რომ ემოციური გადაღლის სინდრომი ისეთ ადამიანს უნვითარდებად, ვინც ვერ ახერხებს სწორი დამოკიდებულების ჩამოყალიბებას საკუთარი თავის, სხვა ადამიანებისა და სამუშაოს მიმართ.

5. მოხსენების თემა- მუსიკოთერაპია. ბოლო პერიოდში, როდესაც სამედიცინო მომსახურება გაჯერებულია ტექნიკური მიღწევებით და ავადმყოფის მკურნალობაში წამყვან როლს ასრულებს ფარმაკოლოგიური საშუალებები დიდი ყურადღება ეთმობა ალტერნატიულ მეთოდებით მკურნალობას. მსოფლიოს უამრავ კლინიკაში სათანადო ადგილს იმკვიდრებს

არტ-თერაპიის ერთ-ერთი ეფექტური მეთოდი - მუსიკოთერაპია. საქართველოში არ არსებობს პროფესიონალური კადრები ამ დარგში. ამ სპეციალისტების მომზადება აუცულებელია ვინაიდან ამ მეთოდს აქვს უპირატესობა სხვა მეთოდებთან შედარებით: არამედიკამენტოზური მეთოდია, არ იწვევს მიჩვევას, აქვს გამოყენების ფართო სპექტრი, მისი გამოყენება ეკონომიურად მიზანშეწონილია - არ მოითხოვს სერიოზულ დანახარჯებს.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	თ. ჯორბენაძე Coauthors T.Bagashvili, N.papuashvili and et all	As a result of the injection of manganese ions, may cause histopathological changes induced in some visceral organs. p 34-35	I International conference of Rheology – Kutaisi 2015

ანოტაცია - მანგანუმის იონთა შემცველი კალიუმის პერმანგანატის იზოტონური ხსნარის ტოქსიკური დოზით ინტრავენური ინექციით (დღეში 1-2-ჯერ) ინდუცირებული ვალიდური მანგანუმური ენცეფალოპათიის ზოომოდელზე (თეთრი ვირთაგვები) შესწავლილ იქნა ზოგიერთი შინაგანი ორგანოს (გული, ღვიძლი, თავის ტვინი, ფილტვი, ლიმფური კვანძები) ჰისტოპათოლოგიური მიკროსკოპული ცვლილებები. აღნიშნული ორგანოების ქსოვილურ სტრუქტურებში განვითარებული ცვლილებები სრულ კორელაციაში აღმოჩნდა ცხოველთა და ტოქსიკომან/ეფედრონულ ნარკომან ადამიანთა ნევროლოგიურ, პათოფიზიოლოგიურ და ქცევით პარამეტრებთან.

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1			
2			
3			
მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე			

IV. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1				
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

IV. 2.

№	შესრულებული პროექტის	პროექტის	პროექტის	დაფინანსების წყარო
---	----------------------	----------	----------	--------------------

	დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	ხელმძღვანელი	შემსრულებლები	(ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1				
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

პედიატრის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი- რუსუდან ქარსელაძე
 სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:
 რუსუდან ქარსელაძე - სრული პროფესორი
 ლია ჟორჟოლიანი - ასოცირებული პროფესორი
 ქეთევან ბარაბაძე - ასისტენტ პროფესორი

VI. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2015 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები (ეხება სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებს)

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1			
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

VI. 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1			
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

I. 3. სახელმწიფო გრანტით (რუსთაველის ფონდი) დაფინანსებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები

1				
დასრულებული პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

VI. 4.

2	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
გარდამავალი (მრავალწლიანი) პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

II. 1. პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა

1	რუსუდან ქარსელაძე	ანაფილაქსია ბავშვებსა და მოზარდებში	ბავშვთა და მოზარდთა მედიცინა - VIII; სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალები;	თბილისი, 2015; გვ. 40-43	4
2.	თ.ტაბატაძე ლ.ქორჯოლიანი რ.ქარსელაძე	სიმაღლეში ჩამორჩენა და თმის ელემენტური სტატუსი	Georgian Medical News (GMN)	თბილისი, 2015	3
3.	L. Jorjoliani, D.Khachapuridze, N.katamadze, N.Chkuaseli.	Allergic Diseases and Asthma in Adolescents	Georgian Medical News (GMN)	თბილისი, 2015	3
4.	L. Jorjoliani, N. Manjavidze, I. Ubiria, L.Saginadze.	Psycho-emotional Characteristics of the Adolescents with Allergic Rhinitis	Georgian Medical News (GMN)	თბილისი, 2015	3
5.	L. Jorjoliani	პედიატრიული ასთმა: ასაკ-სპეციფიური მართვა	„ბავშვთა და მოზარდთა მედიცინა - VIII“ (სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალები)	თბილისი, 2015	4
ანოტაციები ქართულ ენაზე					

II. 2. პუბლიკაციები:

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				

3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3	L. Jorjoliani, R.Karseladze N.Gachechiladze E.Rodonaia	The integral estimation of the cardio respiratory changes in children with bronchial asthma	J. Family Medicine- Paediatrics; International Edition	სტატია მიღებულია დასაბეჭდად 2015 წლის 14 ოქტომბერს; ჟურნალი დაიბეჭდება 2016 (პოლონეთი)	5
ანოტაციები ქართულ ენაზე					
№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ქ. ბარაბაძე	.Prevalence of allergic rhinitis in childrens population- Adjara region.Prevalence of allergic rhinitis in childrens population- Adjara region.3 congress of European ORL_HNS. June 7-11, 2015,	.Prevalence of allergic rhinitis in childrens population- Adjara region.3 congress of European ORL_HNS. June 7-11, 2015,	ქ. პრაღა	აბსტრაქტი
2.	ქ. ბარაბაძე	.the role of TNF and Nitric Oxide in patogenesis of respiratory tract infection- 26-30 september, 2015, Amsterdam	26-30 september, 2015, Amsterdam		პოსტერ-პრეზენტაცია

III. 1. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	რუსუდან ქარსელაძე	ანაფილაქსია ბავშვებსა და მოზრდილებში	სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „ბავშვთა და მოზარდთა მედიცინა“; თბილისი-16 ნოემბერი, 2015
2	რუსუდან ქარსელაძე	ალერგიული დაავადებების მართვის თანამედროვე პარამეტრები: არსებული შესაძლებლობები და პერსპექტივები	ალერგიის, ასთმის და იმუნოლოგიის მე-6 ინტერნაციონალური კონგრესი; თბილის-წყალტუბო, 24 ივნისი, 2015
3	რუსუდან ქარსელაძე	ალერგიული დაავადებების პრევენციის თანამედროვე სტანდარტები	მრგვალი მაგიდა-დასავლეთ საქართველოს პედიატრთა ნეონატოლოგთა შეხვედრა- „ალერგიის პრევენციის საკითხებზე“ ქობულეთი, 4 ივლისი, 2015
4	რუსუდან ქარსელაძე	ალერგიული დაავადებების პრევენციის თანამედროვე სტანდარტები	თბილისის პედიატრთა ნეონატოლოგთა შეხვედრა- „ალერგიის პრევენციის საკითხებზე“ თბილისი, 5 დეკემბერი, 2015
5	ლ.ჯორჯოლიანი	პედიატრიული ასთმა: ასაკ-სპეციფიური მართვა	სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „ბავშვთა და მოზარდთა მედიცინა“; თბილისი-16 ნოემბერი, 2015
6	ლ.ჯორჯოლიანი	ბრონქული ასთმის ფენოტიპები და მართვის თანამედროვე სტანდარტები	ალერგიის, ასთმის და იმუნოლოგიის მე-6 ინტერნაციონალური კონგრესი; თბილის-წყალტუბო, 24 ივნისი, 2015
7	ლ.ჯორჯოლიანი	მედიცინა გუშინ და დღეს (მტკიცებითი და პერსონიფიცირებული მედიცინა)	საქართველოს ნეონატოლოგთა კონფერენცია 2015
8	ლ.ჯორჯოლიანი	ბრონქული ასთმის ასაკ-სპეციფიური მენეჯმენტი	ასთმის საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილი კონფერენცია 5 მაისი, 2015
9	ლ.ჯორჯოლიანი	კვებითი ალერგია, პრევენციისა და მკურნალობის თანამედროვე ასპექტები	თბილისის პედიატრთა ნეონატოლოგთა შეხვედრა- „ალერგიის პრევენციის საკითხებზე“ თბილისი, 5 დეკემბერი, 2015

მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე			
№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2	ქეთევან ბარაბაძე ქეთევან ბარაბაძე	ხშირად მოავადე ბავშვი დისბიოცენოზი- ნოზოლოგია თუ დიაგნოზი	ქ. ბორჯომი-სექტემბერი ქ.თბილისი – ნოემბერი ქ.თბილისი - ნოემბერი
3	ქეთევან ბარაბაძე	ანტიბიოტიკების რაციონალური გამოყენება სასუნთქი სისტემის დაავადებების დროს	ქ.თელავი-მაისი ქ. გურჯაანი – ივნისი
	ქეთევან ბარაბაძე	ექიმთა დიპლომური ასოციაციის კონფერენცია	დაბა – ბაკურიანი- თებერვალი დაბა – ჩაქვი -ივლისი
	ქეთევან ბარაბაძე	ვიტ. D–ს როლი სასუნთქი სისტემის დაავადებების პათოგენეზში	საქართველოს პედიატრთა საერთაშორისო ყრილობა ქ.თბილისი. ივნისი

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1 2 3	რუსუდან ქარსელაძე	ადრეული ასაკის ბავშვთა კვება	ფლორენცია, იტალიაევროპედიატრთა მე-7 კონგრესი; 15 მაისი, 2015

მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ქეთევან ბარაბაძე ნინო მდივნიშვილი	.the role of TNF and Nitric Oxide in patogenesis of respiratory tract infection	26-30 september, 2015, Amsterdam
2	ქეთევან ბარაბაძე ნინო მდივნიშვილი	მონაწილე	ქ. ტოკიო. აპრილი. იაპონია.
3			

IV. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე
შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი
---	--	--------------------------	---------------------------	------------------------------------

	დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით			გრანტი, უცხოური გრანტი)
1	ვიტ. D-ს როლი სასუნთქი სისტემის ობსტრუქციული სინდრომით მიმდინარე დაავადებების დროს ბავშვთა ასაკში	მედ. მეცნ.დოქტორი, ასისტენტ პროფესორი ქეთევან ბარაბაძე	დავით ტატიშვილის სამედიცინო ცენტრი	დავით ტატიშვილის სამედიცინო ცენტრი
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

IV. 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1	INTERNATIONAL MULTICENTER CLINICAL TRIALS • Multicenter Double blind clinical trial of new medicine for Bronchial Asthma treatment .	ლ.ჟორჟოლიანი	რ.ქარსელაძე	GlaxoSmithKline 2013-2015 INTERNATIONAL MULTICENTER CLINICAL TRIALS
2	• Multicenter Double blind clinical trial of new medicine for Bronchial Asthma treatment	ლ.ჟორჟოლიანი	რ.ქარსელაძე	GlaxoSmithKline 2014-2015
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

სამედიცინო რადიოლოგიისა და ენდოსკოპიის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი – ფრიდონ თოდუა

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

ფრიდონ თოდუა – სრული პროფესორი,

სოფიო კახაძე – ასოცირებული პროფესორი,

ვალერიან აბულაძე – ასისტენტ პროფესორი,

მამუკა გურგენიძე – ასისტენტ პროფესორი.

I 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2015 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები (ეხება სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებს)

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1			

დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)

I . 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1			
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

I. 3. სახელმწიფო გრანტით (რუსთაველის ფონდი) დაფინანსებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				
დასრულებული პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

I 4.

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
2				
გარდამავალი (მრავალწლიანი) პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

II. 1. პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ფ.თოდუა, მ.გურგენიძე	პორტული ჰიპერტენზიის გართულებების დიაგნოსტიკა და მკურნალობა	თბილისი 2015	89
მონოგრაფია ეძღვნება პორტული ჰიპერტენზიის გართულების დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის მეთოდებს. ენდოსკოპიური ტექნიკის განვითარებამ და მისმა ფართოდ				

დანერგვამ კლინიკურ პრაქტიკაში გარდატეხა შეიტანა პორტული ჰიპერტენზიის ისეთი გართულების დიაგნოსტიკასა და მკურნალობაში, როგორცაა საყლაპავი მილის ვარიკოზულად გაგანიერებული ვენებიდან სისხლდენა. შესაძლებელი გახდა ენდოსკოპიური მკურნალობის ჩატარება როგორც ურგენტულ შემთხვევებში, ასევე პროფილაქტიკური მიზნით. ენდოსკოპიური მეთოდების ინფორმაციულობა, ტექნიკურად მათი ჩატარების სიმარტივე და შედარებითი უსაფრთხოება საშუალებას იძლევა ჩარევები ჩატარდეს, როგორც სტაციონარულ ისე ამბულატორულ პირობებში. ნაშრომში განზოგადოებულია წლების განმავლობაში დაგროვილი კვლევებისა და მკურნალობის გამოცდილება.

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Fridon Todua, Rezo Gagua, Marina Maglakeridze, David Maglakeridze	Cancer incidence and mortality - major patterns in GLOBOCAN 2012, Worldwide and Georgia	საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის მოამბე, ტ. 9, N 1, თბილისი, 2015		გვ.168 -178

27 ძირითადი ლოკალიზაციის ავთვისებიანი სიმსივნეების ავადობისა და სიკვდილობის გაანგარიშებული მაჩვენებლები უკვე ხელმისაწვდომია ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის კიბოს კვლევის საერთაშორისო სააგენტოს GLOBOCAN-ის გამოცემებში. ნაშრომში მიმოხილული იქნა ის უახლესი წყაროები და მეთოდები, რაც გამოიყენება კიბოს ავადობისა და სიკვდილობის რეგიონული მაჩვენებლების დათვლისას და მოკლედ აღწერილია ის ძირითადი შედეგები, რაც დაფიქსირდა მთლიანად მსოფლიოსა და საქართველოს მასშტაბით. გლობალურად, 14,1 მლნ კიბოს ახალი შემთხვევა და 8,2 მლნ სიკვდილი (ლეტალობა) იყო დაფიქსირებული მსოფლიოში 2012 წელს, ხოლო საქართველოში - 12,000-ზე მეტი ახალი და დაახლოებით 7300 ლეტალური შემთხვევა.

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
---	-----------------	---	--------------------------	--------------------------------	---------------------

2	აკად.ფ.თოდუა, პროფ.რ.გაგუა, მ.მალაკელიძე	კიბო- გლობალური პრობლემა: არსებული სიტუაცია და განვითარების პერსპექტივები	ქურნალი საქართველოს ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის პოლიტიკა N3, 2015, თბილისი გვ.46-56	გვ.46-56
---	--	---	---	----------

სტატიაში მოყვანილია ონკოლოგიური დაავადებების გავრცელების დეტალური ეპიდემიოლოგიური ანალიზი როგორც მსოფლიო მასშტაბით, ასევე საქართველოს მონაცემებით; კიბოს ბიოლოგიის, პრევენციის ადრეული გამოვლენის პროგრამების მიმოხილვა, დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის თანამედროვე ასპექტები ცალკეული ნოზოლოგიების მიხედვით. ავთვისებიანი სიმსივნეების მკურნალობის შედეგი დამოკიდებულია მრავალ კლინიკურ (სიმსივნის ლოკალიზაცია, სტადია დაავადების გამოვლენისას, მორფოლოგიური მახასიათებლები და ა.შ.) და არა-კლინიკურ ფაქტორებზე (პაციენტის ასაკი, ზოგადი მდგომარეობა, სოციალური მახასიათებლები, ხელმისაწვდომობა სამედიცინო მომსახურებისადმი, ტრადიციები). საერთაშორისო გამოცდილებით, კიბოს მკურნალობა მულტიდისციპლინურ მიდგომას საჭიროებს, რაც თავის მხრივ გარანტიაა იმისა, რომ მკურნალობის ტაქტიკა სწორად იქნება შერჩეული. დროული და ადეკვატური სპეციალიზებული მკურნალობის ჩატარება ზრდის სიცოცხლის ხანგრძლივობას, იძლევა მისი ხარისხის გაუმჯობესებას და სრული განკურნების შესაძლებლობას.

II. 2. პუბლიკაციები:
ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1					
2					
3					
ანოტაციები ქართულ ენაზე					

III. 1. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	<u>Okujava M.</u> , Beraia M., Antia T., Todua F	Diffusion tensor imaging shows reduced mean diffusivity in malignant gliomas	European Cancer Congress, Vienna, 25-29 September, 2015
მომხსენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე			

№	მომხსენებელი/მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
2	<u>D. Gachechiladze</u> , F. Todua, M.Okujava , D. Miminoshvili	Brain structural-haemodynamic changes caused by Methcathinone (Ephedron) abuse.	ASNR, 2015, 25-20 April, Chicago
მომხსენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე			

№	მომხსენებელი/მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
3	F. Todua, <u>M.Beraia</u> , G.Beraia	Investigation of the frequency dispersion of wave on the vessel wall by the magnetic resonance angiography	ECR 2015 March 4-8 Vienna
მომხსენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე			

IV. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)

1				
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

IV. 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1				
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - პაატა იმნაძე
 სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:
 შოთა ცანავა - ასოცირებული პროფესორი;
 ნატა ყაზახაშვილი - ასოცირებული პროფესორი;
 ნინო ჩიხლაძე - ასოცირებული პროფესორი;
 ქეთევან დადიანი - ასოცირებული პროფესორი;
 ლაშა ლორია - - ასოცირებული პროფესორი.

1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2015 წლისათვის
დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები
 (ეხება სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებს)

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1			
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1			

გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				
---	--	--	--	--

I. 3. სახელმწიფო გრანტით (რუსთაველის ფონდი) დაფინანსებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				
დასრულებული პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

4.

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
2				
გარდამავალი (მრავალწლიანი) პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

II. 1. პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის	გამოცემის ადგილი,	გვერდების
---	-----------------	----------	-------------------	-----------

	სახელწოდება	გამომცემლობა	რაოდენობა
1			
2			
3			
ანოტაციები ქართულ ენაზე			

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	.პ. იმნაძე, გ. კაციტაძე	„ინფექციურ დაავადებათა წინააღმდეგ ბრძოლა საქართველოში“	სამეცნიერო ჟურნალი „ქართული პოლიტიკა“, თბილისი,	თბილისი #3, 2015	გვ. 66-71;
2	.პ. იმნაძე, ა. კასრაძე	„გლობალური ჯანმრთელობის უსაფრთხოება“,	სამეცნიერო ჟურნალი „ქართული პოლიტიკა“,	თბილისი, #3, 2015	გვ. 102-108;
ანოტაციები ქართულ ენაზე					

II. 2. პუბლიკაციები:

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				

3			
ანოტაციები ქართულ ენაზე			

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Alassane S. Barro, Ian T. Kracalik, Lile Malnia, Nikoloz Tsertsvadze, Julietta Manvelyan, Paata Imnadze , Jason K. Blackburn	“Identifying hotspots of human anthrax transmission using three local clustering techniques”	”, J. Applied Geography , 60, (2015)	elsevier.com/locate/apgeog;	29-36 p
2.	Tarkhashvili N., Chokheli M., Chubinidze M., Abazashvili N., Chakvetadze N., Imnadze P. , Kretsinger K., Varma J., Sobel J.	“Regional Variations in Home Canning Practices and the Risk of Foodborne Botulism in the Republic of Georgia, 2003”	Journal of Food Protection, Number 4, April 2015		pp. 746-750 (5);
3.	NAVDARASHVILI, T. J. DOKER, M. GELEISHVILI, D. L. HABERLING, G. A. KHAROD, T. H. RUSH, E. MAES, K. ZAKHASHVILI, P. IMNADZE , W. A. BOWER ³ , H. T. WALKE, S. V. SHADOMY	"Human Anthrax Outbreak Associated with Livestock Exposure: Georgia, 2012",	Epidemiol. Infect., Volume 144, Issue 01, 2016	Cambridge University Press, Published online: 19 June 2015; doi:10.1017/S0950268815001442	pp 76-87
4.	Eka Elashvili, Ian Kracalik, Irma Burjanadze, Sophio Datukishvili, Gvantsa Chanturia, Nikoloz Tsertsvadze, Levan	“Environmental Monitoring and Surveillance of Rodents and Vectors for Francisella	J. Vector-Borne and Zoonotic Diseases Volume 15, Number 10, 2015	DOI:10.1089/vbz.2015.1781	p. 633-636;

	Beridze, Merab Shavishvili, Archil Dzneladze, Marina Grdzeldze, Paata Imnadze, Andrew Pearson, and Jason K. Blackburn	tularensis Following Outbreaksof Human Tularemia in Georgia”			
5.	Ian Kracalik, Lile Malania, Paata Imnadze, and Jason K. Blackburn	“ Human Anthrax Transmission at the Ubran-Rural Inter face, Georgia”	J. “American Society of Tropical medicine and Hyhiene”, 2015 Dec 9;93(6)		1156-9 ;
6.	Nozadze M, Zhgenti E, Meparishvili M, Tsverava L, Kiguradze T, Chanturia G, Babuadze G, Kekelidze M, Bakanidze L, Shutkova T, Imnadze P, Francesconi SC, Obiso R and Solomonina R	„Comparative proteomic studies of Yersinia pestis strains isolated from natural foci in the Republic of Georgia“	. Front. Public Health 3:239	doi: 10.3389/fpubh.2015.00239	

ანოტაციები ქართულ ენაზე

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათა- ური, ჟურნა- ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის აღგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1 2 3	E. Khmaladze, N. Vora, L.Yu, G. Chanturia, G. Maghlakelidze, Kh.Zakhashvili, E. Adeishvili, S. Tsanava, P. Imnadze, G. Emerson, D.Carrol, M.Reynolds, J. Morgan	“Discovery and further investigation of a new highly divergent Orthopoxvirus in country of Georgia”,	abstract for ASM Biodefence and Emerging Diseases Research Meeting, Washington DC., USA. Feb. 2015		
	Lia sanodze, Christian T Bautista, Natalia Garuchava, Svetlana Chubinidze, Ekaterine	“Expansion of brucellosis detection in the country of Georgia by screening household	BMC Public Health 05/2015; 15(1):459. DOI:10.1186/s12889- 015-1761-y		

Tsertsvadze, Mariam Broladze, Nazibrola Chitadze, Ketevan Sidamonidze, Shota Tsanava, Tamar Akhvlediani, Robert G Rivard, Rupal Mody, Matthew J Hepburn, Philip H Elzer, Mikekjon P Nikolich, Nino Trapaidze	members of cases and neighboring community members.”			
Sh. Tsanava, G. Mgeladze, N. Modebadze, N. Abazashvili, S. Chubinidze, M. Gaprindashvili, A. Kasradze	Mobilization for Ebola viral disease outbreak prevention in Georgia (Poster's ID №26)	1. 58 th Annual Biological Safety Conference, Providence USA, October, 2015		

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ლაშა ღორია ნინო ჩიხლაძე ნატო ფიცხელაური	Development of Medical Services in Georgia. Indian Journal of Applied Research	Indian Journal of Applied Research N5,	May, 2015	(IF 3, 6241)
2.	ნინო ჩიხლაძე	New Public Health in Georgia: Achievement and Challenges	International Journal of Scientific Research #4	May, 2015	
3.	ნინო ჩიხლაძე	Implementation Competence based nursing Education in Georgia	Global Journal for Research analysis, #4,	May, 2015	
4.	ნინო ჩიხლაძე	PhD Education and Research at Tbilisi State University (TSU) Faculty of Medicine in the dimension of International collaboration	International Journal of Scientific Research. Volume 4, Issue 7	2015	

1. სტატიაში განხილულია სამედიცინო მომსახურება პროგრესი და სისტემური ცვლილებები

საქართველოში, მისი ისტორიული პერსპექტივით. პირველი სახელმწიფო სამედიცინო საბჭოს დაარსდა 1803. სამედიცინო მართვის ღონისძიებები ეპიდემიასთან ბრძოლით შემოიფარგლებოდა. სამედიცინო მომსახურების ხელმისაწვდომობა უაღრესად შეზღუდული იყო. 1861 წელს შეიქმნა კავკასიის სამედიცინო საბჭო და ქართველმა ექიმებმა სამედიცინო პრაქტიკის უფლება მოიპოვეს. დემოკრატიული რესპუბლიკის დროს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი და მედიცინის ფაკულტეტი დაარსდა. საბჭოთა კავშირის დროს საქართველო ჯანდაცვის სისტემის სემაშკოს მოდელი ფუნქციონირებდა.

ეკონომიკური კრიზისის შემდეგ, 1980-იანებმა ინვესტიციათა შემცირება და ჯანდაცვის დისბალანსის პროვოცირება მოახდინა. მას შემდეგ, რაც საქართველომ დამოუკიდებლობა მოიპოვა განხორციელდა ჯანდაცვის სისტემის ახალი რეფორმა.

2. ახალი საზოგადოებრივი ჯანდაცვა საქართველოში: მიღწევები და გამოწვევები. სამეცნიერო კვლევის საერთაშორისო ჟურნალი. №4, მაისი, 2015 წელი

ანოტაცია -სტატია მიზნად ისახავს საზოგადოებრივი ჯანდაცვის განვითარების ეტაპების აღწერას და საქართველოში საზოგადოებრივი ჯანდაცვის თანამედროვე სისტემის ჩამოყალიბების მიმოხილვას. აღწერილია საქართველოში საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ახალი იდეოლოგიის ჩამოყალიბება და ჯანდაცვის სისტემაში მიმდინარე რეფორმები 1995 წლიდან, ასევე მიღწევები და ახალი გამოწვევები.

3. კომპეტენციებზე დაფუძნებული საექთნო განათლების დანერგვა საქართველოში. კვლევითი ანალიზის გლობალური ჟურნალი. №4, მაისი, 2015 წელი

ანოტაცია - საექთნო საქმე ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი რგოლია ჯანმრთელობის დაცვის და სამედიცინო მომსახურების სისტემაში.

სტატიაში განხილულია თსუ-ს და საქართველოს უნივერსიტეტის გამოცდილება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი საექთნო საქმის განათლების განვითარებაში. წარმოდგენილია დაინტერესებული მხარეების ჩართულობის შედეგები და დარგობრივი და ზოგადი კომპეტენციების კორელაციების მატრიცები.

4. სადოქტორო განათლება და კვლევა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მედიცინის ფაკულტეტზე საერთაშორისო კოლაბორაციის განზომილებაში. ტომი № 4, №5, 2015 წელი

ანოტაცია -უმალესი განათლების სისტემის რეფორმირება საქართველოში დაახლოებით დეკადის წინა დაიწყო და ის უკავშირდება განათლების ახალი კანონის დანერგვასა (2004 წ.) და ბოლონიის პროცესებში ჩართულობას (2005 წ.)

საერთაშორისო თანამშრომლობა სადოქტორო განათლებისა და კვლევის კონტექსტში მიზნად ისახავს სადოქტორო განათლების ჰარმონიზაციას კრედიტების ტრანსფერისა და დაგროვები ევროპულ სისტემასთან და ბოლონიის პროცესთან. 2012 წლიდან მედიცინის ფაკულტეტზე ამოქმედდა საერთაშორისო პროექტი, რომლის ფარგლებში შესაძლებელი გახდა სასწავლო და კვლევითი კომპონენტების განხორციელებაში უცხოელი ექპერტების ჩართვა. სტატიაში ასახულია პროექტის მიღწევები დოქტორანტთა კვლევითი კომპონენტების ასახვით.

III. 1. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
---	--------------------------------	---------------------	------------------------------------

1			
2			
3			
მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე			

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	L. Malania, Y. Bai, K. Khanipov, N. Abazashvili, T. Giorgadze, G. Katsitadze, N. Chakvetadze, K. Sidamonidze, E. Zhgenti, N. Chtadze, P. Imnadze , Y.Fofanov, M.Kosoy	-“Identification of a Janibacter Species from a Patient with Endocarditis Based on Ultra-deep Sequencing of Bacterial Genomes”	2015 International Conference on Emerging Infectious Diseases, Atlanta, USA, August 24-26, 2015, p.53
2.	E. Khmaladze . M. Zakalashvili, I. Kalandadze, M. Tsilosani, M. Broladze, D. Tsaguria, P. Imnadze -	-“First Incidence of Detection of Infection with Zoonotic Parapoxvirus in Humans in the Country of Georgia”,	2015 International Conference on Emerging Infectious Diseases, Atlanta, USA, August 24-26, 2015, p. 216;
3.	Neli Chakvetadze, Lile Malania, Ketevan Sidamonidze, Nino ModebaDze, Mariam zakalashvili, Paata Imnadze , Les Baillie	“Anthrax Environmental Decontamination Network”,	The 7th International Conference on Bacillus anthracis, B. cereus & B.thuringiensis (Bacillus ACT 2015), New Delhi, India, 27-31 October, 2015, p. 63
4.	Ekaterine Zhgenti, . Ekaterine Khmaladze, Natail Abazasghvili, Lile, Malania, Gvantsa Chanturia, Paata Imnadze	-“ Genetic Characterization of Bacillus anthracis strains from Georgia ”,	The 7th International Conference on Bacillus anthracis, B. cereus & B.thuringiensis (Bacillus ACT 2015), New Delhi, India, 27-31 October, 2015, p. 49
5.	Ts.Tushishvili , T.Kutateladze , L. Urushadze, P. Imnadze , A. Velasco-Villa	“ Epidemiological overview of rabies in Georgia ”	”. 3 rd International Southeast Asian Bat Conference(SEASBCO2015), August 14-17, 2015 Kuching, Malaysia;
6.	L. Malania, N. Chitadze, L. Burjanadze , D. Tsereteli, M. Broladze, N. Chakvetadze, P. Imnadze , Y. BAI, M. Kosoy	-“ Cat scratch disease among children in the country of Georgia ”,	The World Society for Pediatric Infectious Diseases (WSPID), Rio de Janeiro , Brazil, November 18-21, 2015, 1p.;
7.	T. Tevdoradze , E. Khmaladze , G.Chanturia , M.Lashkarashvili ,	“ Genetic Characterization of	ევროპის მიკრობიოლოგთა კონგრესი, ქ. მასატრუბტი,

8.	L. Tevzadze, D. Tsaguria , S. Datukishvili , K. Napireli , P. Imnadze , G.Katsitadze , N. Strockbine	Enteroaggregative Shiga toxin-producing Escherichia coli in the country of Georgia in 2014-2015”	ნიდერლანდები, 06-13.06. 2015, p 18/375;
9.	T. Tevdoradze, G. Chanturia , E. Khmaladze , E. Zhgenti , D. Zorikov, M. Kekelidze, P. Imnadze , N. Strockbine	“Genetic Characterization of stx2 producing Escherichia coli strains based on Whole Genome Sequencing”	9th International Symposium On Shiga Toxin (Verocytotoxin) Producing Escherichia coli Infections, September 13 – 16, 2015 , Boston, United States, p 174/375, www.vtec2015.org ;
9	. Tsertsvadze, L. Malania, N. Abazashvili, J. Manvelian, M. Broladze, P. Imnadze -	“Surveillance of Anthrax Foci across Pipeline Constructions in Georgia, 2003-2014	2015 14 th International Society for Disease surveillance (ISDS) Conference, Denver, USA, December 08-10.2015, 1p.;
10.	Tinatin Kuchuloria, Marine Karchava, Nazibrola Chitadze, Lana Gatsrelia, Marina Endeladze, Ketevan Mshvidobadze, Tengiz Tsertsvadze, Manana Makhviladze, Marine Kanashvili, Nora Kokaia, Manana Makharadze, Maiko Chokheli, Nana Mamuchishvili, Paata Imnadze , Robert Rivard, Allen L Richards, Helen Freyberger, Christian T Bautista, Mikeljon P Nikolich, Nino Trapaidze	–“SEROPREVALENCE OF COXIELLA BURNETII AND Rickettsial Infections among Febrile Patients in the Country of Georgia”	ESCCAR International congress on Rickettsia and other intracellular bacteria. Lausanne, Switzerland, p 88, June 13-16, 2015
მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე			

IV. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1	საყურადღებო ზონოზური პათოგენების კვლევა საქართველოს ღამურებში G-2101	ლ. ურუშაძე	პ. იმნაძე, თ. ქუთათელაძე, ც. თუშიშვილი და სხვა;	ISTC
2	„ჯილენისგან გარემოს კონტამინაციის ქსელი“,	ლ. მალანია	პ. იმნაძე, ნ. ჩაკვეტაძე, ნ. მოდებაძე და სხვა	FP7-PEOPLE-2013-IRSES 612309, ევროკავშირი;
3	„გრიპზე ეპიდზედამხედველობის	ხ. ზახაშვილი	პ. იმნაძე, ო. თარხან-მოურავი,	5U51IP000526-02 აშშ ჯანმრთელობისა

	ქსელის მდგრადობის შენარჩუნება და სეზონურ/პანდემიურ გრიპზე რეაგირება ეროვნული ჯანდაცვის ორგანოების მიერ ამერიკის შეერთებული შტატების ფარგლებს გარეთ“		ი. ქარსელაძე და სხვა	და ადამიანური რესურსების დეპარტამენტი, დაავადებათა კონტროლისა და აღკვეთის ცენტრები (NCID), CDC
4	ჰეპატიტი C-ს პრევალენტობის პოპულაციური კვლევა საქართველოში “Population-based survey of prevalence of Hepatitis C virus infection in the Republic of Georgia”	პ. იმნაძე	ა. კასრაძე, ხ. ზახაშვილი, მ. ჭერეთელი და სხვა	დაავადებათა კონტროლისა და აღკვეთის ცენტრები (NCID), CDC, ატლანტა, აშშ
5	„რეგიონალური ტრენინგის, ბიუსაფრთხოების, ბიოდაცვის და ლაბორატორიული მენეჯმენტის რესურს ცენტრის დაარსება სამხრეთ კავკასიაში“	ქ. ზარიძე	პ. იმნაძე, ნ. ჩაკვეტაძე, მ. ზაკალაშვილი და სხვა	გაეროს კრიმინალისა და სამართლის რეგიონალთაშორისი კვლევითი ინსტიტუტი (EU/UNICRI)
6	ბიოლოგიური უსაფრთხოების და ბიოლოგიური დაცვის რისკის მართვა საქართველოსთვის”	ქ. ზარიძე	შ. ცანავა, გ. მგელაძე, მ. მირცხულავა და სხვა	გაეროს კრიმინალისა და სამართლის რეგიონალთაშორისი კვლევითი ინსტიტუტი (EU/UNICRI)
7	ზედამხედველობის გაუმჯობესება (PoP კვლევა)	ლ. მალანია	პაატა იმნაძე, დავით წერეთელი, ირმა ბურჯანაძე და სხვა	ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაცია (WHO)
8	CBR GG – 23/CRDF, Creation of Sustainable Immunodiagnosics	შოთა ცანავა	ე. ხმალაძე; ე. ზანგალაძე; ტ. შუტკოვა	1

შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1	სამაგისტრო ნაშრომი „ჯამრთელობის დაზღვევის კერძო სისტემის როლი სამედიცინო მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესების	სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თსუ ასოცირებული პროფესორი ნატა	ანი ბენდელიანი, თსუ მაგისტრანტი. მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი	დეპარტამენტის და მაგისტრანტის რესურსები

	საქმეში“ მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად საჯარო მოსმენა შედგა 2015 წლის ივნისში.	ყაზახაშვილი, თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი	ჯანდაცვის დეპარტამენტი. სამაგისტრო პროგრამა „საზოგადოებრივი ჯანდაცვა“	
2	სამაგისტრო ნაშრომი: „პირველადი ჯანდაცვა საქართველოში“; მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად საჯარო მოსმენა შედგა 2015 წლის ივნისში.	სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თსუ ასოცირებული პროფესორი ნატა ყაზახაშვილი, თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი	ნატა შარიფაშვილი, თსუ მაგისტრანტი. მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი. სამაგისტრო პროგრამა „საზოგადოებრივი ჯანდაცვა“	დეპარტამენტის და მაგისტრანტის რესურს
3	ფარმაცევტული ეთიკის მნიშვნელობა სააფთიაქო მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესების საქმეში. მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად საჯარო მოსმენა შედგა 2015 წლის ივნისში.	სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თსუ ასოცირებული პროფესორი ნატა ყაზახაშვილი, თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი	ნატა აბულაძე, თსუ მაგისტრანტი. მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი. სამაგისტრო პროგრამა „საზოგადოებრივი ჯანდაცვა“	დეპარტამენტის და მაგისტრანტის რესურს
4				
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

IV. 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1	სადოქტორო ნაშრომის სამუშაო სათაური: „პირველადი ჯანდაცვის ქსელში მოზარდთა სამედიცინო მომსახურების გაუმჯობესების პერსპექტივები საქართველოში“	სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თსუ ასოცირებული პროფესორი ნატა ყაზახაშვილი, თსუ მედიცინის ფაკულტეტი,	დოქტორანტი ნინო მირზიკაშვილი თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი,	დეპარტამენტის და დოქტორანტის რესურს

<p>მიმდინარეობს მუშაობა: ა) მოზარდთა გამოკითხვის შედეგების დამუშავება SPSS პროგრამით ბ) მზადდება სამეცნიერო სტატია: „Access to primary health care for adolescents in Georgia“ იმპაქტ-ფაქტორიან სამეცნიერო ჟურნალში კვლევის შედეგების გამოსაქვეყნებლად (სტატია წარდგენილია და უნდა გამოქვეყნდეს ჟურნალში „Georgian Medical News (GMN) საქართველოს სამედიცინო სიახლენი“, იმპაქტ ფაქტორი 0,030); მიმართულება: „საზოგადოებრივი ჯანდაცვა“</p>	<p>საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი</p>	<p>სადოქტორო პროგრამა „საზოგადოებრივი ჯანდაცვა და ეპიდემიოლოგია“</p>	
<p>2. სადოქტორო ნაშომის სამუშაო სათაური: „გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების თანამედროვე სისტემის განვითარების პერსპექტივები საქართველოში“. ამ ეტაპზე მიმდინარეობს ა) ნაშრომის სტრუქტურის მოსამზადებელი სამუშაოები. ბ) კვლევის ინსტრუმენტის - კითხვარის შედგენასთან დაკავშირებული სამუშაოები. გ) ლიტერატურული წყაროების შეკრება, სისტემატიზაცია და დამუშავება. დ) ახალგაზრდა მეცნიერთა კონფერენციაზე მოხსენების გასაკეთებლად მომზადდა სტატია: „გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების სისტემა საქართველოში 1995- 2015 წ წ“; კონფერენცია გაიმართება 21.12.2015. თსუ-ში</p>	<p>სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თსუ ასოცირებული პროფესორი ნატა ყაზახაშვილი, თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი</p>	<p>დოქტორანტი მანია ჩიგოგიძე თსუ მედიცინის ფაკულტეტი, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტი, სადოქტორო პროგრამა „საზოგადოებრივი ჯანდაცვა და ეპიდემიოლოგია“</p>	<p>დეპარტამენტის და დოქტორანტის რესურსები</p>
<p>გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)</p>			
<p>ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მედიცინის ფაკულტეტის ახალგაზრდა მკვლევართა სამეცნიერო კონფერენცია: „საზოგადოებრივი ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა“ სექცია: „სამედიცინო მომსახურების ხარისხი და უსაფრთხოება“ კონფერენცია ჩატარდა 2015 წლის 21 დეკემბერს</p>			

დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის
საკონფერენციო დარბაზში
მ. ასათიანის 9, თბილისი 0186, საქართველო.
კონფერენციის ორგანიზატორები: თსუ ასოცირებული პროფესორი ნინო ჩიხლაძე
თსუ ასოცირებული პროფესორი ნატა ყაზახაშვილი

სტომატოლოგიის და ყბა - სახის ქირურგიის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი. ვლადიმერ მარგველაშვილი
სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:
მანანა კალანდაძე - ასოცირებული პროფესორი
ნატალია მანჯავიძე- ასოცირებული პროფესორი
ოთარ დარჯანია – ასისტენტ პროფესორი
გოგიბერიძე მამუკა – ასისტენტ პროფესორი
ფარულავა შალვა – ასისტენტ პროფესორი

1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2015 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1			
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1			
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

I. 3. სახელმწიფო გრანტით (რუსთაველის ფონდი) დაფინანსებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				

დასრულებული პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)

VII. 4.

2	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
გარდამავალი (მრავალწლიანი) პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

II. 1. პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	T.Suladze, T.Shishniashvili, V.Margvelashvili, M.Makhviladze.	Dysbiosis and its consequences on oral cavity in children and adolescents	05/2015	თბილისი	3
2		Georgian medical news			

3	Japaridze, V.V. Margvelashvili, M.N. Kalandazde, M.I. Shengelia, T.T. Chigladze,	” Periodontal diseases at vitamin D-resistant Rickets” Georgian medical news	2015-N2(239)	თბილისი	5
	N.V. Japaridze, M.N. Kalandazde, V.V. Margvelashvili, T.T. Chigladze.	“Teeth Caries Injuries at Vitamin D resistant Rickets” Herald of the Georgian National Academy of Sciences	2015-N1-2 volume 41.	თბილისი	5

ანოტაციები ქართულ ენაზე

1. “დისბიოზები და მათი გავლენა პირის ღრუს მდგომარეობაზე ბავშვებში“. სტატიაში აღწერილია სკოლამდელი ასაკის ბავშვებში დისბიოზების ზეგავლენა კბილების მაგარი ქსოვილების მინერალიზაციაზე და მისი კორექცია კარიესის წარმოშობაზე.
2. „პაროდონტის დაავადებები -ვიტამინ რეზისტენტული რაქიტის მქონე პაციენტებში“. სტატიაში აღწერილია -ვიტამინ რეზისტენტული რაქიტის მქონე 18 წლამდე ბავშვებში პაროდონტის დაავადებათა გავრცელება და მიმდინარეობის თავისებურებები.
3. კბილის კარიესული დაზიანებები -ვიტამინ რეზისტენტული რაქიტის მქონე პაციენტებში“. სტატიაში აღწერილია -ვიტამინ რეზისტენტული რაქიტის მქონე 18 წლამდე ბავშვებში კარიესის და მისი გართულებების გავრცელება და მიმდინარეობის თავისებურებები.

II. 2. პუბლიკაციები:

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				

ანოტაციები ქართულ ენაზე

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				

ანოტაციები ქართულ ენაზე

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				

ანოტაციები ქართულ ენაზე

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Leon Bilder, Vladimer Margvelashvili, Harold Sgan-Cohen, Manana Kalandadze, Liran Levin, Rusudan Ivanishvili, Eli E Machtei	Traumatic dental injuries among 12- and 15-year-old adolescents in Georgia: results of the pathfinder study. Dental Traumatology	10/2015; DOI:10.1111/edt.12236. 1,60 Impact Factor	International publication	3
2	Леус П. А., Маргвелашვილი М., Маргвелашვილი В., Гигინейшвили Е., Каландадзе М	Оценка стоматологического здоровья детей школьного возраста в городах Минске, Львове и Тбилиси с помощью европейских индикаторов. СТОМАТОЛОГИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ.	3 ТОМ XVI	Беларусь: г Минск	3
3	Nermin Yamalik, Secil Karakoca Nemli, Eunice Carrilho, Simona Dianiskova, Paulo Melo, Anna Lella, Joel Trouillet, Vladimer Margvelashvili.	Implementation of evidence-based dentistry into practice: Analysis of awareness, perceptions and attitudes of dentists in the World Dental Federation-European Regional Organization zone. International Dental Journal	DOL:10.1111/idj.12160 1,124 Impact Factor	International publication	5
4	Lela Tsitaishvili, Manana Kalandadze,	Periodontal Diseases among the Adult Population of Georgia and the Impact of	02/2015; 44(2):		

Vladimer Margvelashvili	Socio-behavioral Factors on Their Prevalence Iranian Journal of Public Health	0,55 Impact Factor	Iran	8
-------------------------	--	--------------------	------	---

ანოტაციები ქართულ ენაზე

1. „კბილის ტრავმული დაზიანებები 12-15 წლის მოზარდებში საქართველოში. კვლევის შედეგები.“ სტატიაში აღწერილია საქართველოს 5 რეგიონში (თბილისი, ქუთაისი, ბათუმი, ახალციხე, მარნეული) 12 და 15 წლის ასაკის ბავშვებში კბილის ტრავმული დაზიანებების გავრცელება.
2. „პირის ღრუს ჯანმრთელობის შეფასება სკოლის ასაკის ბავშვებში მინსკში, ლვოვსა და თბილისში ევროპული ინდიკატორების დახმარებით“. სტატიაში აღწერილია კარიესის გავრცელება და კბა ინდექსი 6, 12 და 15 წლის ასაკის ბავშვებში ქ.ქ. მინსკში, ლვოვსა და თბილისში.
3. „მტკიცებითი სტომატოლოგიის დანერგვა პრაქტიკაში. სტომატოლოგების ინფორმირებულობის, აღქმისა და დამოკიდებულების ანალიზი მსოფლიო სტომატოლოგთა ფედერაციაში. ევროპის რეგიონალური ორგანიზაციის ზონა.“ სტატიაში გადმოცემულია ევროპის 6 ქვეყანაში (პორტუგალია, თურქეთი, საქართველო, პოლონეთი, საფრანგეთი, შვეიცარია) ჩატარებული სოციოლოგიური კვლევის შედეგები მტკიცებითი მედიცინის შესახებ სტომატოლოგების ინფორმირებულობა და მათი პრაქტიკაში გამოყენება.
4. „პაროდონტის დაავადებები საქართველოს ზრდასრულ მოსახლეობაში და სოციო-ეკონომიკური და ჩვევითი ფაქტორების ზეგავლენა მათ გავრცელებაზე.“ სტატიაში გადმოცემულია საქართველოს მოზრდილ მოსახლეობაში პაროდონტის დაავადებათა გავრცელება, დადგენილია პირის ღრუს ჰიგიენური ინდექსები და მათი კორელაციები სხვადასხვა რისკ-ფაქტორებთან.

III. 1. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ვლადიმერ მარგველაშვილი	Oral Health Aspects in Georgia	თბილისი, ევროპის რეგიონალური ორგანიზაციის პლენარული სხდომა.
2	ვლადიმერ მარგველაშვილი გალაქტიონ მახვილაძე მანანა კალანდაძე	Evaluation of Edentulism, Influence of Socio-economic, Behavioral Factors and General Health on Prosthetic Status of Adult Population of Georgia	3 rd EURASIAN MULTIDISCIPLINARY FORUM, EMF 2015, 19- 21 October 2015, Tbilisi, Georgia.

მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

1. მოხსენებაში გადმოცემული იყო სტომატოლოგიური დახმარების ხარისხის შეფასება საქართველოში და მოზრდილ მოსახლეობაში ძირითადი სტომატოლოგიური დაავადებების

გავრცელება. მათი კავშირი ზოგიერთ რისკ-ფაქტორებთან.

2. მოხსენებაში გადმოცემული იყო საქართველოს მოზრდილი მოსახლეობის ორთოპედიული სტომატოლოგიური საჭიროება, ედენტულიზმის შეფასება და სოციო-ეკონომიკური და ჩვევითი ფაქტორების ზეგავლენა.

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Vladimer MargvelaSvili	Oral healthcare of aging population in Georgia.	WORLD CONGRESS 2015, Tokyo, Japan
2	Vladimer MargvelaSvili	Aspects of Oral Health in Georgia	The 17 th International Dental Congress, 11 th -13 th November 2015, Cairo City Stars International Hotel

მოხსენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

1. მოხსენებაში გადმოცემული იყო საქართველოს ასაკოვან მოსახლეობაში (65წელი და ზემოთ) სტომატოლოგიურ დაავადებათა გავრცელება.
2. მოხსენებაში გადმოცემული იყო სტომატოლოგიური მომსახურების შეფასება საქართველოში და საქართველოს მოსახლეობის სხვადასხვა ასაკობრივი ჯგუფების (ბავშვები, მოზრდილები და მოხუცები) სტომატოლოგიური სტატუსი.

IV. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1				
დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

IV. 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1				
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

თერაპიის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი – ბექან წინამძღვრიშვილი; ალექსანდრე ალადაშვილი
სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

ნინო მამამთავრიშვილი - ასოცირებული პროფესორი;

შარაშიძე ნინო - ასისტენტ პროფესორი;

რუსუდან აბაშიძე - ასოცირებული პროფესორი;

ალინა პეტრიაშვილი - ასისტენტ პროფესორი;

ალექსანდრე ალადაშვილი - სრული პროფესორი;

ვახტანგ ჭუმბურიძე - ასოცირებული პროფესორი;

პავლე მაჭავარიანი - ასოცირებული პროფესორი;

არჩილ ჩუხრუკიძე - ასისტენტ პროფესორი;

თამარ კიკალიშვილი - ასისტენტ პროფესორი;

მაკა გეგენავა - ასისტენტ პროფესორი;

ელენე გიორგაძე - ასოცირებული პროფესორი.

VII. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2015 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	NT-pro BNP-ის ადრეული დიაგნოსტიკური და პროგნოზული ღირებულება მწვავე კორონარული სინდრომის მქონე პაციენტებში. (თსუ-ს შიდასაფაკულტეტო გრანტი) დარგი-მედიცინა	ალექსანდრე ალადაშვილი, თსუ-ს თერაპიის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი	1. ალექსანდრე ალადაშვილი 2. მაკა გეგენავა 3. არჩილ ჩუხრუკიძე 4. ზვიად კერესელიძე 5. კახაბერ ეცადაშვილი 6. თეა გეგენავა

ყველა პაციენტს ჩაუტარდა სტანდარტული კვლევები: ეკგ, ტროპონინის ტესტი, ექოკარდიოგრაფია, ყველა პაციენტს განესაზღვრა NT-proBNP.

პაციენტთა ნაწილს ჩაუტარდა გამწვანებითი ექოკარდიოგრაფია. NT-proBNP-ის კორელაციური კავშირი განისაზღვრა ექოკარდიოგრაფიულ მონაცემებთან (სისტოლურ და დიასტოლურ დისფუნქციასთან), ტროპონინთან. პაციენტები რომლებსაც აღენიშნებოდათ გულის უკმარისობა გამოითიშნენ კვლევიდან. კვლევის წინასაწარი შედეგების მიხედვით, STEMI და NSTMI-ით ჰოსპიტალიზებული პაციენტების 35%, რომლებსაც არ აღენიშნებოდათ გულის უკმარისობა მომატებული ქონდათ NT-pro BNP. ამ პაციენტთა დიდ ნაწილს დინამიკაში გამოკვლევის შედეგად აღენიშნათ, ისეთი გართულებები, როგორც არის განმეორებითი იშემიის ეპიზოდები და გულის უკმარისობა. კვლევის შედეგების მიხ. შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ NT-pro BNP-ის ადრეულ განსაზღვრას აქვს პროგნოზული ღირებულება გულის იშემიური დაავადების გართულებების გამოსავლენად.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
2	კარდიოვასკულური რისკის შეფასება ქალთა ორგანიზებულ პოპულაციაში მედიცინა, სიცოცხლის შემსწავლელი მეცნიერებები	ბეჟან წინამძღვრიშვილი	ნინო შარაშიძე ნინა მამათაგრიშვილი რუსუდან აბაშიძე დალი ტრაპაიძე ანა კვარაცხელია ნინო მახათაძე

პროექტის მიზანს წარმოადგენდა კარდიოვასკულური რისკის შეფასება პედაგოგ ქალთა ორგანიზებულ პოპულაციაში, მათი დამოკიდებულებისა და ცოდნის შეფასება ამ საკითხისადმი და განათლება პერსონალური რისკის ეფექტური მართვის საჭიროების შესახებ, სისხლძარღვოვანი გართულებების თავიდან ასაცილებლად

პროექტი მოიცავდა ერთმომენტის, აღწერილობითი დიზაინის რაოდენობრივ კვლევას, რანდომული მეთოდით საკვლევი უმაღლესი სასწავლებლის და ამ დაწესებულებაში გამოსაკვლევი კონტინენტის შერჩევით.

შერჩევის ჩარჩოდ გამოყენებულ იქნა საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემები (2013–14წწ სასწავლო წლის დასაწყისისათვის)–პედაგოგების(მ.შ. ქალების) რაოდენობა ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში და პროფესორ–მასწავლებელთა რიცხოვნობა უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში.

შერჩევის ნიმუში გამოთვლილ იქნა მრავალინდიკატორიანი კვლევის მეთოდის გათვალისწინებით, ორიენტაცია აღებულ იქნა არტერიულ ჰიპერტენზიაზე, რომლის გავრცელების მაჩვენებელი ცნობილია. გამოსაკვლევი კონტინენტი 300 ქალით უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში.

კვლევის ინსტრუმენტი სტრუქტურირებული კითხვარი (ინტერვიუერის შესავსებად) და თვითადმინისტრირებადი კითხვარი, შფოთვისა და დეპრესიის საკრინინგოდ

ხარისხობრივი კვლევის ინსტრუმენტად შერჩეულ იქნა ფოკუს–ჯგუფის დისკუსია, მონაწილეთა რაოდენობა 8 ჯგუფში. მონაწილეთა შერჩევა და რეკრუტირება სტანდარტული მეთოდოლოგიით. ჯგუფის ჰომოგენურობის მიზნით - დისკუსია ერთი ასაკობრივი ჯგუფის ქალებში.

გამოსაკვლევი კონტინენტის დაზუსტება–შერჩევის ნიმუშის სახით-2015 წლის ივნისი

ქალაქ თბილისის რანდომულად შერჩა უმაღლეს საგანმანათლებლო სასწავლებელი-ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ასევე შერჩა 3 ფაკულტეტი-ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტი, სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტი და ადმინისტრაცია. პედაგოგი ქალების რანდომულად შერჩევა რაოდენობრივი კვლევისათვის ნაწილობრივად განხორციელდა, შერჩევის ჩარჩოდ გამოყენებულ იქნა უნივერსიტეტში მომუშავე ქალთა სია-900 ქალი, აღნიშნული მიმართულებების ქალთა პროპორციული რაოდენობის გათვალისწინებით. კვლევის პოპულარობის გამო სახელმწიფო უნივერსიტეტის თანამშრომელთა შორის, გარკვეული კონტინენტი გამოკვლეულ იქნა შერჩევის გარეშე, მ.შ. რამოდენიმე მამაკაცი. აღნიშნული შეზღუდვა საკვლევი პოპულაციის შერჩევის პროცესში არ უნდა განვიხილოთ სისტემურ შეცდომად.

აღნიშნულ დაწესებულებაში ქალების შერჩევა ხარისხობრივი კვლევისათვის ანუ ფოკუს-ჯგუფის დისკუსიისათვის („სნოუბოლინგი” და წინასწარი შერჩევა) და სავარაუდო პირთა რეკრუტირება განხორციელდა რაოდენობრივი კვლევისათვის შერჩეულ ქალებს შორის, 50-60 წწ ასაკობრივ ჯგუფში.

ნიმუში: 300 ქალი-რაოდენობრივი კვლევისათვის; 8 ქალი-ფოკუს ჯგუფის დისკუსიისათვის

კვლევის მოსამზადებელი ეტაპი-2015 წლის ივლისი

- შეიქმნა ეპიდემიოლოგიური კითხვარი და ფოკუს-ჯგუფის გზამკვლევი, ასევე შფოთვისა და დეპრესიის სასკრინინგო შკალა (იხ. დანართი)
- დაკომპლექტდა 2 ეპიდემიოლოგიური ჯგუფი -(2 მკვლევარი და 1 სუპერვაიზორი ჯგუფში). მკვლევარებად ჯგუფში ჩართული იყო ორი სტუდენტი
- 2 დღიანი ტრენინგი-2015 წლის 17-18 ივლისს. მეორე დღე მიემდგვნა კითხვარის გამოცდას ველზე, კვლევის ინტერესების გათვალისწინებით, მისი ადაპტირების საჭიროებათა გამოსავლენად და ასევე დატრენირებული მკვლევარების საველე მუშაობის უნარ-ჩვევების შესაფასებლად. კითხვარის ადაპტირების საჭიროება არ დამდგარა.
- საკვლევი მოწყობილობებით ჯგუფების აღჭურვა

კვლევის ეტაპი-2015 წლის ივლისი-აგვისტო-სექტემბერი

გამოსაკვლევი კონტინგენტის მოწვეულ იქნა კვლევაზე-უნივერსიტეტის საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის დახმარებით. კვლევა მიმდინარეობდა უნივერსიტეტის 1-ლი კორპუსის 0 სართულზე „აუდიტორიაში. კვლევა მიმდინარეობდა დილის 9 საათიდან 17 საათამდე.

კვლევა მოიცავდა: ეპიდემიოლოგიური კითხვარის შევსებას, არტერიული წნევის გაზომვას, ანტროპომეტრიას, სხეულის მასის ინდექსის გამოთვლას, ელექტროკარდიოგრაფიულ კვლევას, მისი მონაცემების დაკოდირებით მინესოტის კოდით, შფოთვისა და დეპრესიის სასკრინინგო თვითშევისებადი კითხვარის დარიგებას და შევსებას

კვლევაზე არგამოხმაურებული პირები (non-response persons) 7 პირი, გამოკვლეულ იქნა განსაკუთრებულ რეჟიმში-ადგილზე

ფოკუს-ჯგუფის დისკუსია ჩატარდა 4 სექტემბერს, ჯგუფში იყო 8 ქალი 50—60 წწ ასაკის

განსაკუთრებულად უნდა აღინიშნოს საგანმანათლებლო აქტივობების განხორციელება კვლევის პროცესში და საგანმანათლებლო მასალების დარიგება, რომელიც ეხებოდა ჰიპერტენზიის თავისებურებებს ქალთა შორის და პერსონალური კარდიოვასკულური რისკის შეფასებას.

კვლევის შედეგების შეფასებისა და რეკომენდაციათა შემუშავების ეტაპი-2015 წლის ოქტომბერი-ნოემბერი

მონაცემთა ბაზის შექმნა, დამუშავება, ფოკუს-ჯგუფის დისკუსიის ტრანსკრიპტის დაბეჭდვა შფოთვისა და დეპრესიის თვითადმინისტრირებადი კითხვარის დამუშავება

კვლევის შედეგები:

გამოხმაურება კვლევაზე -48,9%.

- საშუალოსაკი -51 ,2 წ
- 30-39 წწ – 13%,40-49წწ – 29%, 50-59წწ – 40%, 60-69 წწ – 18%;
- არტერიულიჰიპერტენზია-58,9%
- ჭარბიწონა-33,6%
- სიმსუქნე-29,2%
- მარლისჭარბიმოხმარება-28,9%
- თამბაქოს მოხმარება-23,0%
- ჰიპოდინამია-40,3%
- დამძიმებული სამეანოა ნამნეზი-43,7%
- შფოთვისა და დეპრესიის სიმპტომატიკა-65,5%(მ.შ.70% კლინიკური და 30% სუბკლინიკური ფორმები)
- კლინიკური ფორმები ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით:30-39წწ 37% ;40-49წწ-72%;50-59წწ-64%;60-69წწ-36%

ქცევისდეფექტებიჰიპერტენზიისმართვისას (მცდარი დამოკიდებულება პრობლემისადმი, ნორმული მაჩვენებლების არ ცოდნა, ხანგრძლივი მკურნალობის სარგებლის შესახებ ინფორმაციის დეფიციტი და ა.შ.) -94.

I.2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1			
გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)			

I. 3. სახელმწიფო გრანტით (რუსთაველის ფონდი) დაფინანსებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				
დასრულებული პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ				

ენაზე)

VIII. 4.

2	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
გარდამავალი (მრავალწლიანი) პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

II. 1. პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1					
2					
3					
ანოტაციები ქართულ ენაზე					

II. 2. პუბლიკაციები:

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Trapaidze D. MD, Tsinamdzgvrishvili B. Prof., Abesadze T. MD, Sharashidze N. Prof. Shengelia L MD Mph, Tsiklauri K. Abesadze T. MD	9th International Meeting of French Society of Hypertension Arterial Hypertension and its risk-factors in women population	December 2015	
2	Tsinamdzgvrishvili B. Prof., Trapaidze D. MD, Sharashidze N. Prof. Shengelia L .MD Mph Tsiklauri K.	9th International Meeting of French Society of Hypertension Anxiety and depression-cardiovascular risk-factors in women population	December 2015	

3	N. SHARASHIDZE, L. GUJEJANI, Z. PAGAVA, G. SAATASHVILI	9th International Meeting of French Society of Hypertension Gender differences in early outcomes following PCI in different age groups of patients with STEMI	December 2015	
4.	Sharashidze, N.; Gujejiani, L.; Pagava, Z.; Saatashvili, G.	<i>Journal of Hypertension:</i> GENDER DIFFERENCES IN PROGNOSTIC VALUE OF CO-MORBIDITIES IN PATIENTS WITH ACUTE CORONARY SYNDROMES WITHOUT HISTORY OF ANGINA PECTORIS	June 2015	
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Gujejaini L., Sharashidze N. , Pagava Z., Mamatsahvili M., Aladashvili L., Taboridze I., Saatashvili G	GENDER RELATED DIFFERENCES IN OUTCOMES FOLLOWING PERCUTANEOUS CORONARY INTERVENTIONS IN DIFFERENT AGE GROUPS OF PATIENTS WITH ST - ELEVATION ACUTE MYOCARDIAL INFARCTION	, Vol 11, No 6 (2015) ISSN: 1857 - 7881 (Print) e - ISSN 1857- 7431	<i>European Scientific Institute</i> ESI Portugal	PP.32 -42 10გვ.
2	ნ.მამამთავრიშვილი, რ.აბაშიძე, ნ.შარაშიძე	European Scientific Journal აკ. ნინო მიკროვასკულური დაავადების	N3 2015წ	თბილისი	გვ 22-27 6გვ.

		დიაგნოსტიკისა და მართვის საკითხისათვის აკ. ნინო ჯავახიშვილის სახ. სამეცნიერო-პრაქტიკული ჟურნალი. ექსპერიმენტული და კლინიკური მედიცინა			
ანოტაციები ქართულ ენაზე					
№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	ბეჭდვის რაოდენობა
1.	Gegenava Maka, Gegenava Tea, Kavtaradze George	„Cardiovascular disease risk-factors in patients with schizophrenia The European Journal of Cardiovascular Prevention and Rehabilitation (EJCPR),	Volume 18, Supplement 1- ejcpr.sagepub.com p422, 2011		
2.	Z. Kirtava, T. Gegenava, M. Gegenava	Mobile Telemonitoring for Arrhythmias in Outpatients in the Republic of Georgia, Brief Report of a Pilot Study. Telemedicine and e-health : the official journal of the American Telemedicine	07/2012; 18(7):570-1		
3.	Gegenava Tea. Gegenava Maka, Kirtava Zviad	Arrhythmia telemonitoring in symptomatic and asymptomatic patients in Georgia (Republic of) Pacing and Clinical Electrophysiology	Volume 34, Issue 11, pages 1307–1361, O054 pp42-43		
4.	Gegenava T, Gegenava M., Kavtaradze G, Uchaneishvili Z	Pulmonary Artery Pressure in Postmenopausal Women Cor et Vasa,	Volume 52, May 2010, PP 92		

ანოტაციები ქართულ ენაზე					
№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	E. Giorgadze N. Khachidze, , M. Tsagareli, N. Dolidze, N. Sharikadze, T. Sulikashvili, N. Jeiranashvili	Effectof Aromatase Inhibitors on Bone Mineral Density in Patients with Breast Cancer		აპრილი 2015 მილანი	
2	ელენე გიორაძე	современные алгоритмы управления сахарным диабетом 2-го типа	эндокринология №2	2015	

III. 1. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ვახტანგ ჭუმბურიძე/ალექსანდრე ალადაშვილი	არაკარდიული ქირურგიის მართვის საერთაშორისო რეკომენდაციების დანერგვა	12.05.2015, თბილისი
2	ვახტანგ ჭუმბურიძე/ალექსანდრე ალადაშვილი (შეხვედრის თავჯდომარე)	ეროპის კარდიოლოგთა საზოგადოების საერთაშორისო გრანდ კურსი	6-7 ნოემბერი, თბილისი
3	ვახტანგ ჭუმბურიძე	ექსფორჯი: ახალი, ფიქსირებული, სამმაგი კომბინაცია არტერიული ჰიპერტენზიის სამკურნალოდ	04.12.2015, თბილისი
4	ვახტანგ ჭუმბურიძე	ჰიპერლიპიდემიის კომბინირებული თერაპია: როზუვასტატინ/ეზეტიმიბის კომბინაცია	27.12.2015, თბილისი
№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი

1			
2			
3			
მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე			
№	მომსხენებელი/ მომსხენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ელენე გიორგაძე	გლინიდების ადგილი მსოფლიოს წამყვან გაიდლაინებში	13 თებერვალი, თბილისი
2	ელენე გიორგაძე	EASD Postgraduate Course	28-30 მაისი, თბილისი
3	ელენე გიორგაძე	შაქრიანი დიაბეტი	23 ივნისი, თბილისი
		დიაბეტის მკურნალობა დღეს და სამომავლო პერსპექტივები	27 ოქტომბერი
4	ელენე გიორგაძე	სიტაგლიპტინი კლინიკურ პრაქტიკაში	13 ნოემბერი

ბ) უცხოეთში

№	მომსხენებელი/ მომსხენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ნინო შარაშიძე	GENDER DIFFERENCES IN PROGNOSTIC VALUE OF CO- MORBIDITIES IN PATIENTS WITH ACUTE CORONARY SYNDROMES WITHOUT HISTORY OF ANGINA PECTORIS	ESH 2015, June, 2015
2	ვახტანგ ჭუმბურიძე, თამარ კიკალიშვილი	საერთაშორისო რეკომენდაციების თარგმანი და მათი დანერგვის თავისებურებები	18-20 იანვარი 2015, ევროპის გულის სახლი, სოფია ანტიპოლისი, საფრანგეთი
მოსხენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე			
№	მომსხენებელი/ მომსხენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ელენე გიორგაძე	Современные подходы к лечению больных сахарным диабетом 2-го типа	19.05.2015 ოდესა

2	ელენე გიორგაძე	51 st Annual Meeting of the Study of Diabetes	14-18 სექტემბერი, სტოკჰოლმი
3	ელენე გიორგაძე	Постпрандиальная гипергликемия. роль глинидов в лечении сахарного диабета 2-го типа	6 ნოემბერი

IV. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1	მელატონინის ზემოქმედება ჰორმონალურ სპექტრზე და ძილის დარღვევაზე სიმსუქნით დაავადებულ ქალთა პოპულაციაში	ელენე გიორგაძე	ანა მალაზონია	

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1	„ნარლაპრევირის ფარმაკოკინეტიკის შეფასების ღია კვლევა პარალელურ ჯგუფებში ნარლაპრევირის ერთჯერადი პერორალური დოზის 200 მგ დანიშვნისას და კომბინაციაში რიტონავირთან 100 მგ, პაციენტებში ღვიძლის ფუნქციის დარღვევით და მათ შესაბამის ჯანმრთელ მოხალისეებში“	თამარ კიკალიშვილი	ვახტანგ ჭუმბურიძე	უცხოური გრანტი
2	“TD-1792 –ის გამოყენების უსაფრთხოების და ფარმაკოკინეტიკის შეფასება თირკმლის უკმარისობის სხვადასხვა სტადიის მქონე პაციენტებში და მათ შესაბამის ჯანმრთელ მოხალისეებში”	თამარ კიკალიშვილი	ვახტანგ ჭუმბურიძე	უცხოური გრანტი
3	"HZC113782: კლინიკური შედეგების კვლევა საშუალო	ვახტანგ		უცხოური გრანტი

4	<p>სიმძიმის ფილტვების ქრონიკული ობსტრუქციული დაავადების (ფქოდ) მქონე სუბიექტებში გადარჩენადობაზე ფლუტიკაზონის ფუროატის/ვილანტეროლის საინჰალაციო ფხვნილის 100/25 მკგ ეფექტის შესადარებლად პლაცებოსთან ანამნეზში გულისსხლძარღვთა დაავადების ან გულისსხლძარღვთა დაავადების გაზრდილი რისკის დროს"</p> <p>“ლიქსენადიტით მკურნალობის ფონზე კარდიოვასკულური მოვლენების შესაფასებლად, მე-2 ტიპის დიაბეტის მქონე პაციენტებში მწვავე კორონარული სინდრომის გადატანის შემდეგ”</p>	<p>ჭუმბურიძე</p> <p>ვახტანგ ჭუმბურიძე</p>	<p>თამარ კიკალიშვილი</p> <p>თამარ კიკალიშვილი ქეთევან ლეკიშვილი, მარინა აგლაძე</p>	<p>უცხოური გრანტი</p>
<p>დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)</p>				
<p>კონფიდენციალურია (მულტიცენტრული კლინიკური კვლევები)</p>				

IV. 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1	<p>„რანდომიზებული, ორმაგად-ბრმა, პლაცებოთი კონტროლირებული, პარალელური ჯგუფების მომცველი კვლევა ალიროკუმაბის (SAR236553/REGN727) ეფექტის შესაფასებლად კარდიოვასკულური მოვლენების განვითარებაზე პაციენტებში, რომლებსაც ახალი გადატანილი აქვთ მწვავე კორონარული</p>	<p>ვახტანგ ჭუმბურიძე</p>	<p>თამარ კიკალიშვილი</p>	<p>უცხოური გრანტი</p>

2	<p>სინდრომი“</p> <p>„რანდომიზებული, ორმაგად-ბრმა, პლაცებო-კონტროლირებული, მულტიცენტრული კვლევა MK-3102-ის მკურნალობისას კარდიოვასკულარული გამოვლინების შეფასების კვლევა, ტიპი 2 შაქრიანი დიაბეტის მქონე პაციენტებში, რომლებიც MK-3102 მკურნალობენ“</p>	ვახტანგ ჭუმბურიძე	თამარ კიკალიშვილი	უცხოური გრანტი
3	<p>„რანდომიზირებული, ორმაგად-ბრმა, პლაცებოთი კონტროლირებადი, პარალელურ ჯგუფში მიმდინარე კვლევა კარდიოვასკულარული შედეგების შესაფასებლად ერთუგლიფლოზინით (MK-8835/PF-04971729) მკურნალობის ფონზე ტიპი 2 შაქრიანი დიაბეტის და დადგენილი სისხლძარღვთა დაავადების მქონე სუბიექტებში“</p>	ვახტანგ ჭუმბურიძე	თამარ კიკალიშვილი	უცხოური გრანტი
<p>გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)</p> <p>კონფინდეციალურია (მიმდინარე კლინიკური კვლევები)</p>				

უროლოგიის დეპარტამენტი

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი - თეიმურაზ ჩიგოგიძე.

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

სრული პროფესორი თეიმურაზ ჩიგოგიძე

ასოცირებული პროფესორი გოგი ჟვანია,

ასისტენტ პროფესორი თეიმურაზ დოჭვირი.

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2015 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	<p>გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით</p>	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
---	--	-----------------------	------------------------

1			
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები

*** სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები**

№	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1				
დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)				
2	პროექტის დასახელება	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები

* პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				

ანოტაციები

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1					
2					
3					
ანოტაციები					

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	A. Pertia, G. Khvadagiani T. Chigogidze G-J. Khvadagiani L. Managadze	A long-term experiences with Sigma-rectum pouch (Mainz-Pouch II)	EAU XV კონგრესი	20-24 მარტი. 2015 წელი. მადრიდი. ესპანეთი	პოსტერი 10 გვ.

2	Чигогидзе Т. Дочвири Т. Мшвилდაძე III. Габунია Н.	„ЭНДОСКОПИЧЕСКОЕ ЛЕЧЕНИЕ ИНФРАВЕЗИКАЛЬНОЙ ОБСТРУКЦИИ ПРИ УРЕТЕРОЦЕЛЕ С ПРИМИНЕНИЕМ ГОЛЬМИЕВОГО ЛАЗЕРА.“	Эндоскопическая хирургия. Перспективы развития//Материалы I- ой республиканской научно-практической конференции с международным участием. Минск, 21-22 мая 2015 года.// მოსხენებით	Минск – 2015г.	104-105
3	M.Alibegashvili N. Veshapidze L. Ramishvili M. Gordeziani T. Chigogidze N. Gabunia A. Khazaradze N. Kotrikadze	Change of Erythrocytes Transport Function in Blood of Men with Prostate Adenocarcinoma (before and after Plastic Orchiectomy)	Journal of Cancer Therapy// Vol.6 No.15 , December 23, 2015	Published Online	1249- 1253

2015 წლის 20-24 მარტს, ქ. მადრიდში (ესპანეთი) ჩატარდა ევროპის უროლოგთა XV კონგრესი, სადაც მონაწილეობდა უროლოგიის დეპარტამენტის სრული პროფესორი თეიმურაზ ჩიგოგიძე, გაკეთდა სასტენდო მოხსენება: სიგმა-რექტუმ პაუჩი (ხელოვნური შარდის ბუმბუს ფორმირება) და აღნიშნული მეთოდით ოპერაციის შემდგომი შორეული შედეგების ანალიზი. თემა: „A long-term experiences with Sigma-rectum pouch (Mainz-Pouch II)“.

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ოთარ ქერქაძე, გიორგი შარაშენიძე, ვალერი შტააძე, თეიმურაზ ჩიგოგიძე, ლაურ მანაგაძე	VII პოლიპროფილური სამედიცინო კონფერენცია „კლინიკური პრაქტიკის საერთაშორისო სტანდარტები“//ურეთეოცელეს ქირურგიული მკურნალობა ლაზერის მეშვეობით//მოხსენება	14-22 თებერვალი 2015 წ. ბაკურიანი
2	ვალერი შტააძე, გიორგი შარაშენიძე, ოთარ ქერქაძე, თეიმურაზ ჩიგოგიძე	VII პოლიპროფილური სამედიცინო კონფერენცია „კლინიკური პრაქტიკის საერთაშორისო სტანდარტები“//ურახუსის სიმსივნე//მოხსენება	14-22 თებერვალი 2015 წ. ბაკურიანი
3	გიორგი შარაშენიძე, ვალერი შტააძე, ოთარ ქერქაძე, თეიმურაზ ჩიგოგიძე	VII პოლიპროფილური სამედიცინო კონფერენცია „კლინიკური პრაქტიკის საერთაშორისო სტანდარტები“//„ლეიომიომის ამოკვეთა პარავეზიკალური სივრციდან“	14-22 თებერვალი 2015 წ. ბაკურიანი
4	მოდერატორი: თეიმურაზ ჩიგოგიძე	პირველი საერთაშორისო სემინარი// უროლითიაზის თანამედროვე მკურნალობა: ახალი ტექნოლოგიები, ჩვენებები და კონცეფცია//სექცია - უროლითიაზის მეტაბოლური შეფასება და მედიკამენტური მკურნალობა//	30-31 მაისი 2015 წელი თბილისი

5	თეიმურაზ ჩიგოგიძე ლავრენტი მანაგაძე	საქართველოს უროლოგთა ასოციაციის ყოველწლიური კონგრესი – „უროლოგიური დაავადებების მართვის თანამედროვე პრინციპები“//„საქართველოში შარდის დერივაციის განვითარების მოკლე ისტორიული მიმოხილვა“// მოსხენებით	15-16 დეკემბერი 2015 წელი, თბილისი, საქართველო.
6	გია ხვადაგიანი თეიმურაზ ჩიგოგიძე ლავრენტი მანაგაძე	საქართველოს უროლოგთა ასოციაციის ყოველწლიური კონგრესი – „უროლოგიური დაავადებების მართვის თანამედროვე პრინციპები“//„შარდის დერივაციის თანამედროვე მეთოდები: ჩვენებები, ტექნიკა, შედეგები“// მოსხენებით	15-16 დეკემბერი 2015 წელი, თბილისი, საქართველო.
7	ნინო თურმანიძე თეიმურაზ ჩიგოგიძე მხევიანარ ნასარაია ალეკო ხელაია	საქართველოს უროლოგთა ასოციაციის ყოველწლიური კონგრესი – „უროლოგიური დაავადებების მართვის თანამედროვე პრინციპები“//„სონოგრაფიის როლი ქალებში ურეთრის პათოლოგიების დიაგნოსტიკაში“// მოსხენებით	15-16 დეკემბერი 2015 წელი, თბილისი, საქართველო.
8	მოდერატორი: თეიმურაზ ჩიგოგიძე	საქართველოს უროლოგთა ასოციაციის ყოველწლიური კონგრესი – „უროლოგიური დაავადებების მართვის თანამედროვე პრინციპები“//სესია: შარდის ბუშტის კიბოს ქირურგიული მკურნალობა//	15-16 დეკემბერი 2015 წელი, თბილისი, საქართველო.
<p>1. 2015 წლის 14-22 თებერვალს, ბაკურიანში ჩატარდა VII პოლიპროფილური სამედიცინო კონფერენცია „კლინიკური პრაქტიკის საერთაშორისო სტანდარტები“ უნივერსიტეტის რეზიდენტებმა ვალერი შტააძემ, გიორგი შარაშენიძემ, და ოთარ ქერქაძემ უროლოგიის დეპარტამენტის სრული პროფესორის თეიმურაზ ჩიგოგიძის ხელმძღვანელობით გააკეთეს მოხსენებები თემებზე: „ურეთროცელეს ქირურგიული მკურნალობა ლაზერის მეშვეობით“, „ურახუსის სიმსივნე“ და „ლეიომიომის ამოკვეთა პარავიზკალური სივრციდან“. სამივე შემთხვევაში ოპერაციული ტექნიკა დემონსტრირებული იყო ვიდეო ფილმებით.</p> <p>2. 2015 წლის 30-31 მაისს ქ. თბილისში ჩატარდა პირველი საერთაშორისო სემინარი „უროლითიაზის თანამედროვე მკურნალობა: ახალი ტექნოლოგიები, ჩვენებები და კონცეფცია“. აღნიშნულ სემინარზე ერთ-ერთი სექციის - „უროლითიაზის შეფასება და მედიკამენტური მკურნალობა“ მოდერატორი იყო უროლოგიის დეპარტამენტის სრული პროფესორი თეიმურაზ ჩიგოგიძე.</p> <p>3. 2015 წლის 15-16 დეკემბერს ქ. თბილისში ჩატარდა საქართველოს უროლოგთა ასოციაციის ყოველწლიური კონგრესი „უროლოგიური დაავადებების მართვის თანამედროვე პრინციპები“. აღნიშნულ კონგრესზე უნივერსიტეტის ემერეტუსის ლავრენტ მანაგაძის თანამონაწილეობით მოხსენებით გამოვიდა უროლოგიის დეპარტამენტის სრული პროფესორი თეიმურაზ ჩიგოგიძე თემით: „საქართველოში შარდის დერივაციის განვითარების მოკლე ისტორიული მიმოხილვა“. აღნიშნულ კონგრესზე პროფესორმა თეიმურაზ ჩიგოგიძემ ასევე მოხსენება გააკეთა თემაზე: „შარდის დერივაციის თანამედროვე მეთოდები: ჩვენებები, ტექნიკა, შედეგები“. ამავე კონგრესზე თეიმურაზ ჩიგოგიძის თანაავტორობით ასევე მოხსენება გააკეთა თემაზე: „სონოგრაფიის როლი ქალებში ურეთრის პათოლოგიების დიაგნოსტიკაში“.</p> <p>4. 2015 წლის 15-16 დეკემბერს ქ. თბილისში ჩატარდა საქართველოს უროლოგთა ასოციაციის ყოველწლიური კონგრესი „უროლოგიური დაავადებების მართვის თანამედროვე პრინციპები“. აღნიშნულ კონგრესზე ერთ-ერთი სესიის - „შარდის ბუშტის კიბოს</p>			

ქირურგიული მკურნალობა“ მოდერატორი იყო უროლოგიის დეპარტამენტის სრული პროფესორი თეიმურაზ ჩიგოგიძე.

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	A. Pertia, G. Khvadagiani T. Chigogidze G-J.Khvadagiani L. Managadze	A long-term experiences with Sigma-rectum pouch (Mainz-Pouch II)	20-24 მარტი. 2015 წელი. ქ. მადრიდი. ესპანეთი
2	Чигогидзе Т. Дочвири Т. Мшвилдадзе Ш. Габуниа Н.	„ЭНДОСКОПИЧЕСКОЕ ЛЕЧЕНИЕ ИНФРАВЕЗИКАЛЬНОЙ ОБСТРУКЦИИ ПРИ УРЕТЕРОЦЕЛЕ С ПРИМИНЕНИЕМ ГОЛЬМИЕВОГО ЛАЗЕРА.“ //Эндоскопическая хирургия. Перспективы развития//	21-22 мая 2015 года. Минск.

1. 2015 წლის 20-24 მარტს, ქ. მადრიდში (ესპანეთი) ჩატარდა ევროპის უროლოგთა XV კონგრესი, სადაც მონაწილეობდა უროლოგიის დეპარტამენტის სრული პროფესორი თეიმურაზ ჩიგოგიძე, გაკეთდა სასტენდო მოხსენება: სიგმა-რექტუმ პაუჩი (ხელოვნური შარდის ბუშტის ფორმირება) და აღნიშნული მეთოდით ოპერაციის შემდგომი შორეული შედეგების ანალიზი. თემა: „A long-term experiences with Sigma-rectum pouch (Mainz-Pouch II)“.

2. 2015 წლის 21-22 მაისს, ქ. მინსკში (ბელორუსია) ჩატარდა სამედიცინო სამეცნიერო კონფერენცია „ЭНДОСКОПИЧЕСКАЯ ХИРУРГИЯ. ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ“. აღნიშნულ კონფერენციაზე მოხსენებით გამოვიდა უროლოგიის დეპარტამენტის ასისტენტ-პროფესორი თეიმურაზ დოჭვირი, თემით: „ЭНДОСКОПИЧЕСКОЕ ЛЕЧЕНИЕ ИНФРАВЕЗИКАЛЬНОЙ ОБСТРУКЦИИ ПРИ УРЕТЕРОЦЕЛЕ С ПРИМИНЕНИЕМ ГОЛЬМИЕВОГО ЛАЗЕРА“. მოხსენება შეეხო ურეთეროცელეს ჰოლმიუმის ლაზერით მკურნალობის თანამედროვე ახალ მეთოდიკას. შესაბამისად აღნიშნული მოხსენება სტატიის სახით განთავსდა ინტერნეტში საიტზე:
<http://www.vip-clinic.by/upload/medialibrary/42e/endovideo2015.pdf>

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	პროსტატის სიმსივნური	მედიცინის მეცნიერებათა	საბუნებისმეტყველო

	ტრანსფორმაციის კვლევა.	დოქტორი, პროფესორი თეიმურაზ ჩიგოგიძე, ბიოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ნანა კოტრიკაძე და მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ლავრენტი მანაგაძე.	მეცნიერებათა ფაკულტეტის, ბიოლოგიის დეპარტამენტის, უჯრედული და მოლეკულური ბიოლოგიის მიმართულების აკადემიური პერსონალის 9 წარმომადგენელი
<p>უროლოგიის კათედრაზე 2015 წელს ბიოლოგიის ფაკულტეტთან ერთად მიმდინარეობდა სამეცნიერო მუშაობა თემებზე: 1. „პროსტატის სიმსივნეები და მათი კვლევის მოლეკულური ასპექტები“. ქვე თემა: „პროსტატის სიმსივნეებით დაავადებული ადამიანების სისხლის მეტაბოლური პარამაგნიტური ცენტრების შესწავლა“; 2. „თირკმლის ენდოგენური ცილოვანი ფრაქციის შესწავლა“ და სხვ. აღნიშნულ კვლევებთან დაკავშირებით უროლოგიის დეპარტამენტის სრული პროფესორის თეიმურაზ ჩიგოგიძის თანაავტორობით ქურნალ – Journal of Cancer Therapy//Vol.6 No.15, December 23, 2015. (Google-based Impact Factor: 0.53) გამოქვეყნდა ნაშრომი: `Change of Erythrocytes Transport Function in Blood of Men with Prostate Adenocarcinoma (before and after Plastic Orchiectomy)~ // Published Online. სადაც განხილულია ერთთროციტების სატრანსპორტო ფუნქციის ცვლილებები პროსტატის სიმსივნით დაავადებულ პაციენტებში პლასტიკური ოპერაციის: „ორხექტომიის“ წინ და შემდგომ პერიოდში.</p>			

სამეცნიერო ერთეულის დასახელება - ონკოლოგიის დეპარტამენტი

აფილირებული კლინიკა - უნივერსალური სამედიცინო ცენტრი (ყოფილი შპს ონკოლოგიის ნაციონალური ცენტრი) მისამართი: ლისის ტბა, 0186 თბილისი, საქართველო.

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი პროფესორი - რეზო გაგუა

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა

პროფესორი - რეზო გაგუა

ასისტენტ-პროფესორი - თამარ რუხაძე

VIII. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2015 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები (ეხება სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებს)

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	<p>ონკოლოგიურ პაციენტთა საჭიროებებისა და ცხოვრების ხარისხის შეფასება, მისი მნიშვნელობის განსაზღვრა და პრაქტიკული შეფასება სამედიცინო მომსახურების დროს საქართველოში - თსუ შიდა საუნივერსიტეტო ბიუჯეტით დაფინანსებული პროექტი</p> <p><i>საქართველოს სახელმწიფო</i></p>	<p>პროფესორი - რეზო გაგუა</p>	<p>თამარ რუხაძე - თსუ მედიცინის ფაკულტეტის ონკოლოგიის დეპარტამენტის ასისტენტ პროფესორი, მედიცინის დოქტორი, ონკოლოგი, პალიატიური მზრუნველობის საერთაშორისო ექსპერტი</p> <p>თამარ ლეკაშვილი - თსუ</p>

	<p><i>ბიუჯეტის დაფინანსებით 2015 წელს დეპარტამენტში არ შესრულებულა სამეცნიერო-კვლევითი პროექტი</i></p>		<p>მედიცინის ფაკულტეტის კლინიკური და ტრანსილაციური მედიცინის სადოქტორო პროგრამის დოქტორანტი ნათია ჯოხაძე - თსუ მედიცინის ფაკულტეტის კლინიკური და ტრანსილაციური მედიცინის სადოქტორო პროგრამის დოქტორანტი</p>
<p>კვლევის მიზანს წარმოადგენს პაციენტთა ცხოვრებისა და სამედიცინო მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება საერთაშორისოდ აღიარებული პაციენტთა ცხოვრების ხარისხის შეფასების კითხვარის დანერგვის და მონაცემთა ბაზის შექმნა/დაუშავების გზით. აღნიშნული კვლევა ასევე ეფექტურია ონკოლოგიურ პაციენტთა სამედიცინო თუ სოციალური საჭიროებების ადეკვატურ შეფასებაში და შესაბამისი პროგრამების დაგეგმვა/განხორციელებაში.</p> <p>კვლევის მიზნის მისაღწევად მკვლევართა ჯგუფის ამოცანას წარმოადგენს საქართველოს პოპულაციაში ორივე სქესის ძირითადი ლოკალიზაციის სიმსივნეების (ქალებში ძუძუს და მამაკაცებში ფილტვის სიმსივნეების) დიაგნოზის მქონე პაციენტების ცხოვრების ხარისხის შეფასება და გაანალიზება.</p> <p>ამჟამად მიმდინარეობს კვლევის შედეგების შესაბამისი რეკომენდაციების ფორმირება და წარდგენა ჯანდაცვის ორგანიზატორებისათვის, ამასთან სამეცნიერო სტატიაზე მუშაობა (პროექტის დასრულებიდან 12 თვის განმავლობაში) შედეგების მაღალ იმფაქტ ფაქტორიან ჟურნალში გამოქვეყნებისათვის (რ. გაგუა; თ.რუხაძე, თ. ლეკაშვილი, ნ. ჯოხაძე).</p>			

VII. 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1			
<p>გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)</p>			

I. 3. სახელმწიფო გრანტით (რუსთაველის ფონდი) დაფინანსებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	<p>სახელმწიფო გრანტით (რუსთაველის ფონდი) 2015 წელს დეპარტამენტში არ შესრულებულა სამეცნიერო-კვლევითი პროექტი</p>			
<p>დასრულებული პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)</p>				

IX. 4.

2	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიითითებით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
გარდამავალი (მრავალწლიანი) პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)				

II. 1. პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის / კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ფრიდონ თოდუა, რეზო გაგუა, მარინა მალააკელიძე, დავით მალააკელიძე	კიბოთი ავადობა და სიკვდილობა - GLOBOCAN 2012-ის ძირითადი მაჩვენებლები (მსოფლიო და საქართველო) საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე	ტ.9, #1, 2015წ	თბილისი, საქართველო	6 გვერდი (გვ.168-173 (ინგლ))

2	http://www.science.org.ge/moambe/9-1/Todua%20Fridon.pdf აკად.ფ.თოდუა, პროფ.რ.გაგუა, მ.მადლაკელიძე http://issuu.com/georgianpolitics3/docs/jandacva-georgianpolitics/1?e=15443576/11433084	<p>ონკოლოგიური სიტუაციის ანალიზი მსოფლიოში, საერთაშორისო გამოცდილება და კიბოს კონტროლის პროგრამები</p> <p><i>ჟურნალი „ქართული პოლიტიკა“</i></p>	#3, 2015,	თბილისი, საქართველო	(10 გვ) გვ. 46-56
---	--	---	-----------	---------------------	----------------------

1. ყველა და 27 ძირითადი ლოკალიზაციის ავთვისებიანი სიმსივნეების ავადობისა და სიკვდილობის გაანგარიშებული მაჩვენებლები უკვე ხელმისაწვდომია ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის კიბოს კვლევის საერთაშორისო სააგენტოს GLOBOCAN-ის გამოცემებში. ჩვენს მიერ მიმოხილული იქნა ის უახლესი წყაროები და მეთოდები, რაც გამოიყენება კიბოს ავადობისა და სიკვდილობის რეგიონული მაჩვენებლების დათვლისას და მოკლედ აღწერილია ის ძირითადი შედეგები, რაც დაფიქსირდა მთლიანად მსოფლიოსა და საქართველოს მასშტაბით. გლაბალურად, 14,1 მლნ კიბოს ახალი შემთხვევა და 8,2 მლნ სიკვდილი (ლეტალობა) იყო დაფიქსირებული მსოფლიოში 2012 წელს, ხოლო საქართველოში - 12,000-ზე მეტი ახალი და დაახლოებით 7300 ლეტალური შემთხვევა.

2. სტატიაში მოყვანილია ონკოლოგიური დაავადებების გავრცელების დეტალური ეპიდემიოლოგიური ანალიზი როგორც მსოფლიო მასშტაბითა და საქართველოს მონაცემებით; კიბოს ბიოლოგიის, პრევენციის ადრეული გამოვლენის პროგრამების მიმოხილვა, დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის თანამედროვე ასპექტები ცალკეული ნოზოლოგიების მიხედვით. ავთვისებიანი სიმსივნეების მკურნალობის შედეგი დამოკიდებულია მრავალ კლინიკურ (სიმსივნის ლოკალიზაცია, სტადია დაავადების გამოვლენისას, მორფოლოგიური მახასიათებლები და ა.შ.) და არა-კლინიკურ ფაქტორებზე (პაციენტის ასაკი, ზოგადი მდგომარეობა, სოციალური მახასიათებლები, ხელმისაწვდომობა სამედიცინო მომსახურებისადმი, ტრადიციები). საერთაშორისო გამოცდილებით, კიბოს მკურნალობა მულტიდისციპლინურ მიდგომას საჭიროებს, რაც თავის მხრივ გარანტიაა იმისა, რომ მკურნალობის ტაქტიკა სწორად იქნება შერჩეული. დროული და ადეკვატური სპეციალიზებული მკურნალობის ჩატარება ზრდის სიცოცხლის ხანგრძლივობას, იძლევა მისი ხარისხის გაუმჯობესებას და სრული განკურნების შესაძლებლობას.

II. 2. პუბლიკაციები:
ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	T. Rukhdze	Chapter “Cancer Care in Regions Affected by Conflict: Current Challenges and trends for the Future” within the	NCI, US Springer	Cancer Care in Countries and Societies in Transition, 978-3-319-22911-9, 327899_1_En-2015

	book - “Cancer Care in Countries and Societies in Transition”- Michael Silbermann (Eds):	(14 pages)
<p>კრებულის თავში აღწერილია ონკოლოგიური სამსახურის განვითარება, სამსახური და სტრუქტურა საქართველოში. ასევე დაავადების გავრცელების ეპიდემიოლოგიური მაჩვენებლები, ონკოლოგიურ დაავადებათა დაფინანსების მექანიზმები რესურსები; საჭიროებები და სამომავლო პერსპექტივები.</p>		

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				
ანოტაციები ქართულ ენაზე				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1					
2					
3					
ანოტაციები ქართულ ენაზე					

III. 1. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	თ. რუხაძე	პალიატიური მზრუნველობის განვითარება საქართველოში – მიღწევები და არსებული სიძნელეები	For Integration of Healthcare and University Components of Palliative Care - Medical Services, Education and Research თბილისი, საქართველო ნოემბერი, 2015
პალიატიური მზრუნველობის განვითარება, მიღწევები და პრობლემები საქართველოში.			

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	T.Rukhadze	Palliative Care Development in Georgia	ESMO Congress 2015; Palliative Care Working Group Closed Meeting Vienna, Austria
2	T.Rukhadze	Palliative Care Needs and Challenges in Developing World	Palliative Care Conference Dushanbe, Tajikistan

ორივე მოხსენებაში ასახული იყო პალიატიური მზრუნველობის განვითარება, საჭიროებები, მოდელები, მიღწევები და პრობლემები საქართველოში.

IV. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1				

დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)

IV. 2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები	დაფინანსების წყარო (ადგილობრივი გრანტი, უცხოური გრანტი)
1	ორგანოსშემანარჩუნებელი ოპერაციები ფილტვის ადგილობრივად გავრცელებული კიბოსა და ტრაქეობრონქული ხის სიმსივნეების დროს	რ. გაგუა		თვითდაფინანსება

გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები (ქართულ ენაზე)

ფილტვის კიბო თანამედროვე ონკოლოგიის ერთ-ერთი ყველაზე აქტუალურ პრობლემას წარმოადგენს. ავადობის განუხრელი ზრდის, ავადობისა და სიკვდილობის თითქმის თანაბარი მაჩვენებლების გამო, ფილტვის კიბო არა მარტო სამედიცინო, არამედ სოციალურ პრობლემათა კატეგორიას განეკუთვნება. საქართველოში ყოველწლიურად რეგისტრირდება ფილტვის კიბოს დაახლოებით 800 ახალი შემთხვევა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი კი 500-600-ს აღემატება. პრობლემის აქტუალობას განაპირობებს ასევე დაავადების ადრეული ფორმების გამოვლინების სირთულეები და არსებული სამკურნალო საშუალებების დაბალი ეფექტურობა.

ქიმიო- და სხივური თერაპიის უდავო პროგრესის მიუხედავად, რადიკალური ოპერაცია

წარმოადგენს ფილტვის კიბოს, განსაკუთრებით მის არაწვრილუჯრედოვანი ფორმების, მკურნალობის ძირითად მეთოდს. მხოლოდ რადიკალური ოპერაციის შემდეგაა შესაძლებელი მიღწეულ იქნას ასე თუ ისე დამაკმაყოფილებელი შორეული შედეგები. სამწუხაროდ ოპერაბელობისა და რეზექტაბელობის მაჩვენებლები ფილტვის კიბოს დროს საკმაოდ დაბალია და პირველადად გამოვლინებულ ავადმყოფთა შორის იგი 15-18%-ს არ აღემატება. ასეთი დაბალი მაჩვენებლების მიზეზთა შორის, ადრეული დიაგნოსტიკის სკრინინგული პროგრამების უეფექტობის პარალელურად, უდავო მნიშვნელობა უნდა მიენიჭოს ფილტვის ადგილობრივად გავრცელებული კიბოს დროს გაფართოებული და კომბინირებული ოპერაციების არააოპულარობას და ე.წ. “ფუნქციური ინოპერაბელობის” მაღალ პროცენტს.

მეტად მნიშვნელოვან პრობლემას წარმოადგენს გააზრებულ იქნას ის, თუ რამდენად რეალურია რადიკალურ ოპერაციაზე უარის თქმის მინიმუმამდე დაყვანა იმ პაციენტთა შორის, რომელთაც დასმული აქვთ ფილტვის ადგილობრივად გავრცელებული კიბოს დიაგნოზი, ხოლო თანმხლები დაავადებები და ხანდაზმული ასაკი არ იძლევა ისეთი ტრადიციული მოცულობის ოპერაციის გაკეთების საშუალებას, როგორცაა გაფართოებული და კომბინირებული პნევმონექტომია.

ფილტვის ადგილობრივად გავრცელებული კიბოს დროს ორგანოშემანარჩუნებელი ოპერაციების იშვიათობის, სირთულეების და პროგნოზირებადი არადამაკმაყოფილებელი გამოსავლის გათვალისწინებით, კლინიკური მასალა საკმაოდ რეპრეზენტულია. ზოგიერთი ავტორები ასერხებენ პრაქტიკულად ყველა ქირურგიული პრობლემის დასმასა და გადაწყვეტას. ღივ ნაშრომებში თანმიმდევრულადაა განხილული ადგილობრივად გავრცელებული კიბოს დროს ორგანოშემანარჩუნებელი ოპერაციების ჩვენებები და უკუჩვენებები, წინასაოპერაციო მომზადების თერაპიული სქემები და მათი ეფექტურობა, დეტალურადაა გადმოცემული გაფართოებული, კომბინირებული, გაფართოებულ-კომბინირებული, ბრონქოპლასტიკური ოპერაციების მეთოდოლოგიური ასპექტები. ნაჩვენებია, რომ ქირურგიული მანიპულაციების ზუსტი და დეტალური შესრულება შესაძლებლობას იძლევა, ფილტვის ადგილობრივად გავრცელებული კიბოს დროსაც კი, გაკეთდეს ორგანოდამზოგველი ოპერაციები ლობ-ბილობექტომიის მოცულობით. ასეთი აგრესიული ქირურგიული ტაქტიკა უდავოდ ზრდის ოპერაბელობის და რეზექტაბელობის მაჩვენებლებს და რადიკალურად ნაოპერაციევი ავადმყოფების რიცხვს.

გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები:

მკურნალობის რეკომენდირებული მეთოდების ეფექტურობის დადგენის მიზნით ავტორებს შესწავლილი აქვს გაფართოებული კომბინირებული და ბრონქოპლასტიკური ოპერაციების შედეგები. ნაჩვენებია, რომ ოპერაციის შემდგომი სიცოცხლის ხანგრძლივობა აღემატება მხოლოდ კონსერვატიული ქიმიო-სხივური თერაპიის შემდგომ სიცოცხლის ხანგრძლივობას. ლობ-ბილობექტომიათა და პნევმონექტომიის შორეული შედეგების შესწავლისას დადგენილია, რომ ფილტვის ადგილობრივად გავრცელებული კიბოს დროს ამორჩევიტ ოპერაციას პნევმონექტომია წარმოადგენს და ნაწილობრივი რეზექციები რამდენადმე კომპრომისულ ხასიათს ატარებს. თუმცა თერაპიული ალტერნატივის არარსებობის გამო, პნევმონექტომიის “ფუნქციური გადაუტანლობის” შემთხვევებში, დამზოგველი ოპერაციები სრულიად გამართლებულია და მათი ფართო გამოყენება აბსოლუტურად მისაღებია.

თანამედროვე ონკოლოგიური ქირურგიის ყველაზე რთულ, მაგრამ პროგრესულ მიმართულებად რეკონსტრუქციულ-ადგივანითი და პლასტიკური ოპერაციების დანერგვა ითვლება. რეკონსტრუქციული და ორგანოშემანარჩუნებელი ოპერაციები ითვალისწინებს როგორც რადიკალურ ქირურგიულ ჩარევას, ასევე სხვადასხვა ორგანოთა ფუნქციურ რეაბილიტაციას.

ასეთი სახის ქირურგიული ჩარევები მრავალი თავისებურებებით ხასიათდება და დამოკიდებულია დაავადების ლოკალიზაციასა და გავრცელებაზე. პლასტიკური ოპერაციები ფართოდ უნდა დაინერგოს კანის, რბილი ქსოვილების, ძვალ-სახსართა დაავადებების, სარძევე ჯირკვლის სიმსივნეების, საჭმლის მომწელებელი ტრაქტის სხვადასხვა სეგმენტების, შარდის ბუშტის და სხვა ორგანოთა ქირურგიული მკურნალობის დროს. აღნიშნულ ორგანოთა ანატომიური თავისებურებების გათვალისწინებით ქირურგები მოქმედებისა და იმპროვიზაციის შედარებით ფართო დიაპაზონს ფლობენ.

რეკონსტრუქციული და პლასტიკური ოპერაციების არეალი ტრაქეასა და ბრონქებზე შედარებით შეზღუდულია, რაც განპირობებულია მათი ანატომიური მახასიათებლებით, ძირითადად მათი კედლების ფიქსირებული კარკასით, სივრდით, დიამეტრის სტაბილურობით, ტრაქეობრონქული ხის სხვადასხვა სეგმენტის განსხვავებული და ქირურგიულად რთულად შესათავსებელი დიამეტრით. ყოველივე აღნიშნულის გათვალისწინებით, ტრაქეული, ტრაქეობრონქული და ბრონქთაშორისი ანასტომოზები დღეისათვის შერთულთა ყველაზე რთულ და ძნელად პროგნოზირებად სახეებს განეკუთვნება. ამასთან, გასათვალისწინებელია ენდოტრაქეული და ენდობრონქული ნარკოზის თავისებურებები, ფილტვის პარენქიმის ინტრაოპერაციული ფუნქციური დატვირთვა და დარჩენილი პარენქიმის აქტივობის დაუყოვნებლივი აღდგენის აუცილებლობა.

მიუხედავად ზემოაღნიშნული სირთულეებისა, რეკონსტრუქციულ-აღდგენითი ოპერაციების ჩვენებათა დიაპაზონის ზრდა თანამედროვე თორაკალური ონკოლოგიის და ქირურგიის განვითარების ყველაზე პროგრესულ ტენდენციადაა მიჩნეული.

საქართველოს ონკოლოგიის ნაციონალურ ცენტრში აღნიშნული ოპერაციები განყოფილების ჩამოყალიბების (1980წ.) პირველივე წლებიდან იწარმოება. ფილტვებისა და ბრონქების ადგილობრივად გავრცელებული კიბოს მაღალი სიხშირის გათვალისწინებით, შემუშავებული და დანერგილი იქნა ბრონქო- და ბრონქოანგიოპლასტიკური ოპერაციები ფილტვის ადგილობრივად გავრცელებული კიბოს დროს, როდესაც ადგილი ჰქონდა სიმსივნის მასიურ ადგილობრივ ინვაზიას მთავარ ბრონქში, ფილტვის არტერიაში, სხვადასხვა ინტრათორაკალურ სტრუქტურებში და/ან მეტასტაზების არსებობას ფილტვის კარის და შუასაყრის ლიმფურ კვანძებში.

მეტად აქტუალურ პრობლემას წარმოადგენს ტრაქეისა და ბრონქების რეზექციისა და პლასტიკის ჩვენებები, ავადმყოფთა წინასაოპერაციო მომზადების ზოგადი და კერძო პრინციპები, მოცემულია სხვადასხვა ოპერაციის შესრულების მეთოდოლოგიური ასპექტები, შესწავლილია ოპერაციის შემდგომი გართულებების სიხშირე და სტრუქტურა. დადგენილია მათი ეფექტურობა სიმსივნეთა პისტოლოგიური სტრუქტურის გათვალისწინებით.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს ისიც, რომ ქირურგიული მანიპულაციების ზუსტი და სკრუპულოზური შესრულება შესაძლებლობას იძლევა ფილტვის ადგილობრივად გავრცელებული კიბოს დროსაც კი გაკეთდეს ორგანოდამზოგველი ბრონქოპლასტიკური ოპერაციები ლობ-ბილობექტომიის მასშტაბით, რაც ზრდის ოპერაბელობისა და რეზექტაბელობის მაჩვენებლებს და რადიკალურად ნაოპერაციებ ავადმყოფთა რიცხვს.

პროფ. რ. გაგუას მიერ ასევე 2015 წელს შესრულებულია ოპონირება - სადისტაციო ნაშორმი - სისხლის შტრატში ეპიდერმული ზრდის ფაქტორისა და ენდომეტრიუმში ეპიდერმული ზრდის ფაქტორის რეცეპტორის მნიშვნელობა ენდომეტრიული ჰიპერპლაზიის დროს - ნინო მნელაშივილი (29 დეკ 2015)